

HÜDHÜD KUŞLAR'IN DİLİ

İsmail Dinçer

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ / 5
İNSAN VE DOĞA / 9
KUR'ÂN'DA GEÇEN HAYVANLAR / 16
KUR'ÂN'DA GEÇEN KUŞ ÂYETLERİ / 21
HÜDHÜD / 37
LEYLEK / 53
GÜVERCİN / 67
ÜVEYİK / 74
BÜLBÜL-BULBUL / 81
TAVUS / 87
BAYKUŞ- BEY KUŞ / 93
KARGA / 100
SAKSAĞAN / 106
KUMRU / 112
SERÇE / 121
SAKA / 129
SIĞIRCİK / 134
KIRLANGIÇ / 140
KAZ / 146
KEKLİK / 152
TAVUK-HORUZ / 159
MARTI / 166
PAPAĞAN / 171
KARTAL / 181
ŞAHİN / 190
EBABİL / 200
TURNA / 208
ZÜMRÜDÜ ANKA / 216
DÖRT KUŞ HİKÂYESİ / 227
SON DEĞERLENDİRME / 237

ÖNSÖZ

Bu kitabımızda, Hühüd kuşundan ve bazı kuşlardan gelen mesajları duymaya çalışacağız.

Kuşlar ve insan ilişkisi çok özeldir.

Elbette tüm varlıkla insanın bir bağı vardır.

Çevremizde olan her varlıktan insana nice mesajlar akar.

Kuşlar bunlardan biridir.

Sesleriyle, uçuşlarıyla merak uyandırırılar.

Dinleyene huzur verirler.

Seyredene güzellik, heyecan sunarlar.

Anlamak isteyene ilim sunarlar.

Çıkardıkları sesler, dünyadaki konuşma dillerinin harfleridir, kelimeleridir.

İnsanlık tarihinin başlangıcında, insanoğlunun kelimelere dayalı konuşmasında kuşlar çok önemli yer alır.

İnsanlık tarihinin başlangıcında, insanoğlu doğadaki varlığı büyük bir merakla incelemiş, her gördüğünü anlamaya çalışmıştır.

İnsanın meraklı ve ilgili oluşu, öğrenmenin kapısını açmıştır.

Merak ve ilgi her insanın fitratında vardır.

Yönünü doğaya dönen, varlığı anlamak isteyen her insan, muhakkak ki gözlemleri sonucu bazı şeyleri fark edecektir.

İnsanlık tarihinin başlangıcında insan henüz konuşamıyordu.

Sadece mırıldar bir şekilde iletişim kurup sesleniyordu.

Ağzında henüz kelimeler yoktu.

Gördüğü hayvanların seslenişlerini anlamaya çalışıyor, onlardan duyduğu sesleri kelimelere dökmeye çalışıyordu.

Böceklerin, kuşların, her çeşit hayvanın ayrı bir seslenişi vardı. Her bir hayvanın farklı seslenişi, farklı davranışı vardı.

İnsanoğlunun merakı, hep bunları incelemeye, anlamaya yöneltti.

İnsanoğlunun konuşma dilini, doğanın canlılığı oluşturdu.

Harflerin ve kelimelerin oluşmasında kuşların etkisi çok büyüktü.

Hatta “kuş dili” sözü söylenir olmuştur.

Her bir kuşun ayrı bir seslenişi vardı.

Kimi kuş “cik cik” diyordu.

Kimi kuş “gak gak” diyordu.

Kimi kuş “gur, gur gur, guuu” diyordu.

Kimi kuş “huu huu” diyordu.

Kimi kuş “kû kû kû, guguk guk” diyordu.

Kimi kuş “lak lak” diyordu.

Kimi kuş “ü ürü üüüü” diyordu.

Kimi kuş “gıt gıt gıdak” diyordu.

Kimi kuş “şu şu şiuuu” diyordu.

Kimi kuş “curuk, cuurr, curruuuk” diyordu.

Kimi kuş “hişş, hiiişşş, hişşşt” diyordu.

Kimi kuş “eyyii, ei, eiiii” diyordu.

Kimi kuş “şişttt, şişt, şii” diyordu.

Kimi kuş “vaak, vak “ diyordu.

İnsanoğlu her bir kuşun sesini dinlemiş, ondan duyduğu sesleri taklit etmeye başlamış ve kendi konuşma dilini oluşturmuştur.

İlk çağlarda, insanların konuştuğu ilk kelimeler kuşların seslenişinden ortaya çıkmıştır.

İnsanoğlu kuşları dinlemiş, onlardan gelen sesleri anlamaya çalışmış, onların seslenişinden kendi sesleniş dilini oluşturmuştur.

Göklerde göç eden kazları dinlemiş, "gak gaakk" diyen sesleri, bir yerden bir yere giderken kullanılan ses olarak düşünmüş ve "gak gidelim, kalk gidelim" diyerek kendi yaşamına geçirmiştir.

İnsanoğlu kuşlardan çok şey öğrenmiş, onların seslerini, onların beslenmelerini, yuva yapmalarını, yavrularını beslemelerini, eğitmelerini ve onların göçlerini gözlemlemiş, kendi hayatına uygulamıştır.

Sad Sûresi 19: "Vet tayre mahşûreh kullun lehû evvâb."

Meâli: "Bir arada toplanmış göç eden kuşlar."

Neml Sûresi 16: "Kâle yâ eyyuhen nâsu ullimnâ mentikat tayrı."

Meâli: "Dedi: Ey insanlar! Kuş dilinden bize öğretili."

Mülk Sûresi 19: "E ve lem yerev ilet tayrı fevkahum sâf-fâtin ve yakbıdne."

Meâli: "Onlar, gökyüzünde süzülüp uçup giden kuşları ve onların kanat çırpışlarını görmezler mi?"

Kuşlardan insanlığa nice mesajlar akıyor.

Kuşların seslenişleri, eş seçimleri ve eşlerine sadık oluşu, yuvalarını yapmaları, kuluçka dönemleri, yavruları için çırpışları, göç edişleri ve insanlığa sunulan nice mesajlar.

İnsanların iki ayağı iki eli vardır.

Kuşların iki ayağı iki kanadı vardır.

Kanatlar semâya yükselmek için açılır.

İnsanların da gönül kanatları semâya yükselmek için açılmalıdır.

İşte bu kitabımızda kuşlardan gelen mesajları duymaya çalışacağız.

İNSAN VE DOĞA

İnsan doğa birbirine bağlıdır.

İnsan doğanın bir parçasıdır, doğanın bir evladıdır.

İnsan doğayı da kendi bedenini de çok iyi okumalıdır.

İnsan doğadan süzülüp gelmiştir.

İnsan kendinin ve varlığın nasıl var olduğunu düşünmelidir.

İnsan, yaratılışı anlamaya çalışmalıdır.

İnsan yaratılışın nereden başladığını, açığa çıkışın nasıl olduğunu, varlığın nasıl çeşitlendiğini ve şekillendiğini düşünmelidir.

Ve insan kendi var oluşunu tertemiz bir akılla düşünmeli ve kendinden önceki yaratılan her varlıkla bağını görebilmelidir.

Ankebût Sûresi 20:

قُلْ سِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَانظُرُوا كَيْفَ بَدَأَ الْخَلْقَ ثُمَّ اللَّهُ
يُنشِئُ النَّشْأَةَ الْآخِرَةَ إِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

“Kul sîrû fil ardı fânzurû keyfe bedeel halka summallâhu yunşîun neşetel âhireh innallâhe alâ kulli şeyin kadîr.”

Kul siru fi el ard	: Anlat, gezin dolaşın, yeryüzünde, toprak,
Fe unzur keyfe	: Böylece bakıp görün,
Bede el halka	: İlk başlangıç, halk oluş, yaratılış, varoluş,
Summe Allah yunşiu	: Sonra Allah, yükseltir, inşa, vücûdlandırma, geliştirme,
En neşete	: İnşası, yapısı, vücûda getirme, bedeni,

El âhirete : Sonunda, sonra,
İnne Allah : Muhakkak ki Allah,
Alâ kulli şey kadîr : Bütün her şeydeki kudrettir,

Meâlî: “De ki: Yeryüzünü gezin dolaşın, yaratılış nasıl başlıyor bakıp görün, sonra Allah nasıl geliştiriyor, sonunda nasıl bedenlendiriyor anlayın. Muhakkak ki Allah bütün her şeydeki kudrettir.”

Âyette “yaratılış nasıl başlıyor bakıp görün” belirtildiği gibi, insan açığa çıkan her varlığın bir özden nasıl süzülüp geldiğini görebilmelidir.

Nasıl ki bir ağaç bir tohumdan süzülüp geliyorsa, bir ağacın özü tohumsa, açığa çıkan her varlık da Allah’ın rahîmiyet boyutundan süzülüp geliyor.

Yaratılışın başladığı yer, başladığı öz, Allah’ın kendi özü olan rahîmiyet boyutudur.

Her varlık rahîmiyet boyutundan süzülüp gelir ve kendi levh-i mahfûzunda olan yazılım adım adım tecelli eder ve varlık şekillenir, bedenlenir.

İnsan, kendinin nasıl bedenlendiğini düşünmelidir.

İnsan, hayvanların da bitkilerin de nasıl bedenlendiğini çok iyi düşünmelidir.

İnsan, doğanın bir evladı olduğunu bilmeli, varlıkla olan bağı görebilmelidir.

İnsan yaratılmış bir varlığa asla hor bakmamalı, hiçbir varlığı küçük görmemeli, gereksiz görmemelidir.

Yaratılan her varlığın taşıdığı hikmetleri bulmaya çalışmalıdır.

Yaratılan her varlıktan gelen mesajları duymaya çalışmalıdır.

İnsan bedeni topraktır, toprağın tüm özelliklerini taşır.

İnsanın bedenine arz da denilmiştir, yani yeryüzü.

İnsan, bedeninde tüm yeryüzünün hikmetlerini taşır.

Tüm varlık bir tin-özden süzülüp gelmiştir.

İnsan, tüm varlık yaratıldıktan sonra yaratılmış ve bedeninde kendinden önceki yaratılan tüm varlığın niteliklerini, sırlarını taşır.

İnsan, bedeninde dört anasının, bitkilerin, hayvanların bo-yutlarının nice niteliklerini, nice özelliklerini taşır.

İnsan tüm varlığın cemidir.

İnsanın bedeni, topraktan gelen tüm varlığın özelliklerini taşır.

İnsan bedeninde, kendinden önceki yaratılan hayvanların ve hayvanlardan önce yaratılan bitkilerin tüm özelliklerini taşır.

İnsan bedeninde tüm varlığın âyetleri yani işaretleri vardır.

Yeryüzü Allah'ın âyetleridir, insan bedeni o âyetlerin cemidir.

İnsan topraktan süzülüp gelmiştir, kendinden önce yaratılan varlığın niteliklerini bedeninde taşır.

Rûm Sûresi 20:

وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ خَلَقَكُمْ مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ إِذَا
أَنْتُمْ بَشَرٌ تَنْتَشِرُونَ

“Ve min âyâtihi en halakakum min turâbin summe izâ entum beşerun tenteşirûn.”

Ve min âyâtihi	: Âyetleri, delilleri, işaretleri, onun,
En halaka kum	: Yaratılışınız, halk edilişiniz,
Min turâbin	: Topraktan,
Summe iza entum	: Sonra, siz,
Beşerun	: Beşer, insan, beden,
Tenteşirûne	: Çoğalıp yayılma, siz yayılırsınız,

Meâli: “Sizin topraktan yaratılışınız, sonra sizin bir beşer olarak yayılıp çoğalmanız, O'nun delillerindendir.”

İnsan beşerî bir varlıktır, beşerî beden Allah'ın hakikatle-riyle sarılıdır.

İnsan bunu görebilmeli ve bunu okuyabilmelidir.

İnsanın bedeni, doğanın kendisi olan toprak boyutudur.

Bakara Sûresi 267: "Mimmâ ahracnâ lekum minel ard."

Meâli: "Sizi topraktan açığa çıkardık."

Âl-i İmrân Sûresi 59: "Halakahu min turâbin summe kâle lehu kun fe yekûn."

Meâli: "Onun yaratılışı topraktan, ona ol denir, böylece olur."

Lokman Sûresi 10: "Halakas semâvâti bi gayri amedin te-revnehâ ve elkâ fil ardı revâsiye en temîde bikum ve besse fihâ min kulli dâbbeh, ve enzelnâ mines semâi mâen fe enbetnâ fihâ min kulli zevcin kerîm."

Meâli: "Göklerin direksiz bir şekilde oluşturulduğunu ve yer-yüzünün yayılıp düzenlendiğini, sağlam hareket edebilmeniz için sizin bir denge içinde oluşturulduğunuzu, yeryüzünde her çeşit hayvanın var edildiğini ve semadan sunduğumuz suyu, böylece onunla her türlü bitki, asil türler ortaya çıktığını görüyorsunuz."

İnsan da tüm varlık gibi Allah'ın özünden süzülüp gelmiştir.

İnsan geldiği özü unutmamalıdır.

Ve yaratılan her varlığın kendisi gibi bir özden geldiğini ve o öze ait nitelikleri taşıdığını asla unutmamalıdır.

Nahl Sûresi 4-5: "Halakal insâne min nutfetin fe izâ huve hasîmun mubin- Vel enâme halakahâ lekum fihâ difun ve menâ-fiu ve minhâ tekulûn."

Meâli: "İnsan, bir öz taşıyan bir hücreden halkedildi. Fakat o kendini o özden ayrı görüp açıkça ben benim dedi. Hayvan-ları da var eden O'dur. Siz onlardan elde ettiğiniz gıysilerle ısırır-sınız ve onlardan faydalar bulur ve beslenirsiniz."

Her varlığın insan bedeninde bir karşılığı vardır.

Her varlıktan insana nice mesajlar akar.

Kâmil insanlar varlıktan gelen mesajları okumuşlar, nice hik-metlere erişmişler, eriştikleri hikmetleri insanlığa sunmuşlardır.

Doğada olan her varlık birbirine bağlıdır ve insan asla bunu unutmamalıdır.

İnsan yaratılan varlığı incelediğinde, varlığın birbiriyle olan bağını görecektir.

Kur'ân bitkilerden ve hayvanlardan bahseder.

Onlardan insanlara nice hikmetlerin sunulduğu bildirilir.

İnsan doğadır, doğa insandır.

Doğa insana muhtaç değildir, ama insan doğaya muhtaçtır.

İnsan, doğayı okuyabilecek bir yetenekte yaratılmıştır.

Varoluşu ve var edeni idrak edebilecek bir kâbiliyette yaratılmıştır.

İnsan kendine verilen, akli, tefekkürü, tercihi, şuuru, muhâkeme, görmemezlikten gelmemelidir.

Mushâf-ı Şerîf'de yaklaşık iki bine yakın âyet, akıl etmek ve düşünmek üzerinedir.

Bizler varoluşu ve var edeni anlamak için düşünmeliyiz.

Varlık "Nereden var oldu, nasıl var oldu, niçin var oldu?" diye sorgulamalıyız, sorularının cevabını aramalıyız.

Nereden var oldu? Sorusu bizi, varoluşun kaynağına...

Nasıl var oldu? Sorusu bizi varlığın yaratılış inceliklerine...

Niçin var oldu? Sorusu bizi, varlığın görev ve amaçlarına götürmektedir...

İnsan kendini bilme yolunda her an tefekkür içinde olmalıdır.

Dünyanın derdine koşup durduk, kendimize dönüp kendimizi bilmeyi unuttuk.

Hep çıkar, menfaat ilişkileri içinde olduk, aslımızı anlamayı unuttuk.

Kendimizi büyük gördük, kibre düştük, acizliğimizi unuttuk.

Başkasına hor baktık, küçük gördük, onunda kul olduğunu unuttuk

Kendimizi tüm varlıktan yüce görüp, asıl yüce olanı unuttuk.

Bir ağaç insan olmadan da yaşayabilir, ama insan ağaçlar olmadan, ağaçlardan sunulan oksijen olmadan, meyve olmadan yaşayamaz.

Hayvanlar insan olmadan da yaşayabilir, ama insan hayvanlar olmadan yaşayamaz.

Toprak, su, hava, insan olmadan yaşamını devam ettirir, ama insan toprak, su olmadan yaşayamaz.

Yaratılmış en aciz varlık, en muhtaç varlık insandır.

Aynı zamanda insan, varlığın var oluşunu anlayabilecek tek varlıktır.

İnsan, ona verilen akılla, şuurla, varoluşu ve var edeni anlayabilecek kâbiliyettir.

Yeter ki insan acizliğini unutmasın, yeter ki insan ona verilen aklı işletsin.

Yeter ki insan edep, ahlak içinde yaşasın, birbirine yardım etsin.

Nasıl ki tüm varlık insana yardım ediyorsa, ağaçlar sunduğu oksijeni, meyvesi ile hayvanlar sütü, eti, gübresi ile, toprak her türlü sebze, meyvesiyle, su, hava, güneş her an insana hizmet ediyorsa, insan da asla bunları unutmadan yaşamalı ve çevresine yardım için koşmalı, derdi olana nasıl derman olabilirim diye aşk içinde gayret etmelidir.

Bir tohumun içine en gelişmiş mikroskopa bile baksak, orada ne filizi, ne dalı, ne yaprağı, ne çiçeği göremeyiz.

Bunlara şahit olmamız için tohumdan açığa çıkan ağaca bakmalıyız, ağacı tanımalıyız.

Tohumdan ağaç açığa çıkar ve ağaç tüm aslıyetini yine yeni bir tohumda gizler.

Yani bu âlem Bakara Sûresi 156. âyette belirtildiği gibi “innâ lillâhi ve innâ ileyhi râciûn” aslından gelip aslına dönen bir sistemin içinde sürer gider.

İşte Allah dediğimiz, görmediğimiz bilmediğimiz o güç, aslında görülen varlığın kendinde gizlidir.

İşte Allah’ı bilmek için, görünen varlığı, varlıktaki ilme dayalı olarak, aşk, samimiyet, sadâkat, teslimiyet içinde okumalıyız.

İnsan kendi hakikatini bilmek için kendine dönmeli, kendini okumalıdır.

İnsan kendini okuduğunda, kendi varoluşunu anladığında, her bir varlığın da varoluşunu anlayacaktır.

İsrâ Sûresi 14: “İkra kitâbek kefâ bi nefsiyel yevme aleyke hasîbâ.”

Meâli: “Oku, kendini tanımak için kendi vücûd kitabın sana yeter. Her an kendindeki niteliklerin sahibini anlama içinde ol.”

İnsanın kendi bedeni canlı bir kitâbtır.

O canlı kitâb Allah’ın hakikatleri ile doludur.

İnsan kendini bilmeli ve her varlık ile bağıni görebilmelidir.

İnsan, bitkilerden ve hayvanlardan nice hikmetler sunulduğunu anlamalı ve bu hikmetlere ermeye çalışmalıdır.

Bu kitabımız kuşlardan gelen mesajları duymakla ilgili olduğu için, Kur’ân’da geçen hayvanları inceleyelim.

KUR'ÂN'DA GEÇEN HAYVANLAR

Hazreti Muhammed, hayvanlara iyi davranılmasını onlara eziyet edilmemesini öğütlemiştir.

Develere fazla yük yüklenilmemesini, hiçbir hayvana zulüm edilmemesini öğütlemiştir.

Kuşu ölen bir çocuğun acısını paylaşmış, onunla pazara gidip onun hoşnut olacağı bir kuş almıştır.

Mintanında uyuyan bir kediyi uyandırmamış, mintanını çıkarıp gitmiştir.

Hazreti Muhammed, bir eşeğin yüzünün dağlandığını, yüzüne damga vurulduğunu görünce üzülmüş ve şöyle demiştir: “Bunu dağlayan Allah’ın rahmetinden uzaklaşmıştır.” Müslim, Libâs, 29.

Kanuni Sultan Süleyman’ın, Şeyhu’l-İslâm Zenbilli Ali Cemali Efendiye şöyle bir soru gönderdiği kaydedilir:

“Dırahtı (ağacı) sarınca karınca,
Vebâl var mıdır karıncayı kırınca?”

Zenbilli, Kanuni’nin sorusuna aynı estetik boyutta cevap verir:

“Yarın Hakkın huzuruna varınca,

Süleyman’dan hakkın alır karınca.” (Ali Osman Ateş, İslâm ve Doğanın Korunması)

Hazreti Ali’nin (Doğum: 600- Vefât: 661) şöyle dediği rivâyet edilir: “Bütün dünyayı bana verseler ve buna karşılık bir karıncanın ağzındaki taneyi almamı isteseler, bu zulmü yapamam”

Hazreti Ali’nin bu sözünden etkilenen Firdevsî (Doğum: 940 Vefât: 1020) Farsça şu şiiri yazmıştır:

“Mezâr mûrî ke dâne-keş est
Ke cân dâred o cân-i şîrîn hoş est.” (İsmet Sungurbey, Hayvan Hakları)

Bu şiirin Türkçe anlamı şöyledir:

“Tane çeken bir karıncayı da incitme.

Çünkü onun da canı vardır ve tatlı can, hoştur!”

Evet, Hazreti Ali'nin bildirdiği gibi her hayvandaki can Hakk'ın kendi canıdır.

Hazreti Muhammed'e, bir günahkârın, susuzluktan ölmek üzere olan bir köpeği hayata döndürdüğü bildirilir.

Hazreti Muhammed; o günahkârın cenneti kazandığını haber vermiştir.

Kendisini dinleyenler arasında bulunanlardan biri, “Hayvanlara yaptığımız iyiliklerden sevap mı alacağız?” diye sorunca:

O rahmet dolu gönle sahip insan şu cevabı vermiştir: “Her yaş ciğeri olana (ruh taşıyan canlıya) yapılan iyilikte sevap vardır.” (Buharî, Zebâih, 25; Müslim, Sayd, 58.)

Yine Hazreti Muhammed, köpeklere, bu vesileyle hayvanlara iyilikte bulunmanın ve onları korumanın sevap ve önemine işaret etmiştir.

Yine Hazreti Muhammed'e şöyle bildirilir:

“Ya Muhammed! Kötü yollu bir kadın, susuzluktan neredeyse ölecek olan bir köpeğin, bir kuyunun başında dolanıp durduğunu gördü. Ayakkabısını çıkarıp örtüsünü urgan yaparak ona bağladı. Onunla kuyudan su çıkarıp köpeği suladı” dediklerinde:

O rahmet dolu insan şöyle söyledi: “Allah, onun yaptığı bu iyilikten dolayı, onun tüm günahlarını affetti.” (Müslim, Selm, 41)

Hazreti Muhammed, Medine il çevresinin belli bir kesiminde her tür avcılığı yasaklayarak bu kesimin hayvan ve bitki varlığını kesin korumaya almış ve Mekke'yi fethettikten sonra, aynı uygulamayı orada da başlatmıştır. (Yâkûb b. İbrâhim Ebû

Yûsuf, Kitâbü'l-Harac, Kahire 1976, s. 112; Ebu'l-Kasım Süleyman b. Ahmed etTaberânî, el-Mu'cemu'l-Kebîr, nşr. Hamdi Abdülmecid es-Selefi, Bağdat 19)

Hazreti Muhammed: "Atın alnındaki tüyleri kesmeyin, yeleleri de kesmeyin, kuyruğundaki tüyleri de. Çünkü kuyruğu sinekleri vs. kovalar, yeleleri onu ısıtan elbisesidir, alnı ise orada hayır bağlıdır." (Ebü Dâvûd, Cihâd, 41)

Birçok kitabı incelediğimizde, Hazreti Muhammed'in o rahmet dolu gönlünün, hayvan ve bitkilere karşı ne kadar koruyucu duygularla dolu olduğunu görürüz.

İşte hepimiz, hayvanlara ve bitkilere koruyucu olmalıyız.

Çünkü onlar olmazsa yaşamımız olmayacaktır.

Varlığa sevgi dolu, saygı dolu davranmalıyız.

Varlığa bakarken Hakk nazarıyla bakmalıyız.

Hakk sevgisine erişen, cümle varlığa sevgiyle, saygıyla davranır.

Sevgi bağını kurabilen insanın gönlü nice mesajları alacaktır.

Allah her varlıktan nice sırlarını sunar.

Bunu ancak akli ve gönlü tertemiz olanlar duyabilecektir.

Kur'ân'da En'âm Sûresi bir anlamıyla da Hayvanlar Sûresidir.

Tüm hayvanlar da nice sırlar taşır.

İnsan hayvana zulüm etmemeli, onların kendisi için nice lütuflar taşıdığını unutmamalıdır.

En'âm Sûresi 138: "Ve en'âmun lâ yezkurûn esma Allâh."

Meâli: "Hayvanlarda da Allah'ın işaretlerinden başka bir hatırlatma yoktur."

En'âm Sûresi 142: "Ve minel enâmi hamûleten ve ferşâ kulû mimmâ rezekekumullâhu ve lâ tettebiû hutuvâtîş şeytân innehu lekum aduvvun mubîn."

Meâli: "Hayvanlarla yük taşırsınız, onlardan yaygı giysi yaparsınız. Allah'ın sunduğu rızıklardan faydalanın ve şeytani

hâllerinizin dürtülerine tâbi olmayın. Doğrusu o hâlleriniz sizin apaçık düşmanınızdır.”

Nahl Sûresi 5: “Vel enâme halakahâ lekum fihâ difun ve menâfiu ve minhâ tekulûn.”

Meâli: “Hayvanları da var eden O’dur. Siz onlardan elde ettiğiniz giysilerle ısınırsınız ve onlardan faydalar bulur ve beslenirsiniz.”

Nahl Sûresi 66: “Ve inne lekum fil enâmi le ibret.”

Meâli: “Sizin için hayvanlarda elbette dersler vardır.”

Mü’min Sûresi 79: “Allâhullezî ceale lekumul enâme li terkebû minhâ ve minhâ tekulûn.”

Meâli: “Allah, onları inceleyip onlardan fayda bulasınız diye size hayvanları sundu.”

İnsan, hayvanları incelemeli, onlardan gelen nice faydaları görebilmelidir.

Hayvanları inceleyen bilim dalına “Zoooloji” denilir.

Zoologlar nice hayvanları incelerler, onlardan gelen nice hikmetleri bulmaya çalışırlar.

Kur’ân’da birçok hayvandan bahsedilir.

Bunlar şunlardır:

Bal arısı, Nahl Sûresi

At, Âdiyat Sûresi

Karınca, Naml Sûresi

Örümcek, Ankebût Sûresi

Sığır, Bakara Sûresi

Deve, A’râf Sûresi

Buzağı, Bakara, Hûd Sûresi

Sivrisinek, Bakara Sûresi

At, Katır, Eşek, Nahl, Cumâ Sûresi

İnek, Koyun, Keçi, En’âm Sûresi

Yılan, A'râf, Şuara Sûresi
Çekirge, Kamer, A'râf Sûresi
Balık, Kalem Sûresi
Sağılan tüm hayvanlar, Âl-i İmrân Sûresi
Domuz, En'âm Sûresi
Kurt, Yûsuf Sûresi
Sinek, Hacc Sûresi
Bıldırcın, Bakara, Tâ-Hâ Sûresi
Çekirge, Bit, Kurbağa, A'râf Sûresi
Karga, Mâide Sûresi
Kelebek, Kâria Sûresi
Maymun, Mâide Sûresi
Aslan, Müddessir Sûresi
Köpek, A'râf Sûresi
Hüdhüd-İbibik-Çavuş Kuşu, Naml Sûresi
Fil, Fil Sûresi
Pervane-Kelebek, Kâria Sûresi
Kuşlar, Mülk, Nahl, Nûr Sûresi
Görüldüğü gibi Kur'an'da birçok hayvanın bahsi geçer.
Her hayvandan mutlaka nice sırlar sunuluyor.

İnsan bunları düşünmeli, kendine ne mesajlar sunulduğunu anlamalıdır.

Biz bu kitabımızda kuşlardan gelen mesajları duymaya çalışacağız.

KUR'ÂN'DA GEÇEN KUŞ ÂYETLERİ

Kur'ân'da "Tayr" kelimesi, kuş olarak geçer.

Aynı zamanda tayr; yücelik, semâ âlemi, ulvî yükseliş anlamında da çevrilmiştir.

Tayyare kelimesi de tayr kelimesinden gelir.

Tayr, ulvî âlemde gönlün yükselişi, manevi uçuş gibi de tanımlanabilir.

Nasıl ki kuşlar sema'ya-gökyüzüne yükselerek uçarlar, gönül ehilleri de mânâda yükselirler.

İşte tayyare kelimesi de tayr kelimesinden gelir.

Tayyare, uçak yani gökyüzünde uçan demektir.

Şimdi Kur'ân'da geçen tayr âyetlerini inceleyim.

Sad Sûresi 19:

وَالطَّيْرَ مَحْشُورَةً كُلٌّ لَّهُ أَوَابٌ

"Vet tayre mahşûreh kullun lehû evvâb."

Ve el tayre	: Kuşlar, ulvilik içinde, uçup giden, kaybolan, yücelik,
Mahşûreten kullun	: Bütün, toplanmış, bir arada olan, tüm varlık, haşır olan, ortaya çıkan,
Lehû evvâb	: Ona yönelen, geri dönen, onda dönüp duran, hicret eden,

Meâli 1: "Bütün varlığın O'na geri döndüğünü ve O'nun Ulviliginde kaybolduğunu anladı."

Meâli 2: "Bir arada toplanan, hicret eden kuşlar."

Bu âyeti her iki cihetten de meâl edebiliriz.

Cümle varlık Allah'tan gelir, Allah'a döner ve O'nun ulviliğinde kaybolur.

Buzun eriyip, buzun aslı olan suda kaybolduğu gibi...

Sad Sûresi 17-18-19-20:

17- Onların söyledikleri şeylere karşı sabırlı ol ve hakikatleri an. Kulumuz Dâvûd; kendindeki ve tüm varlıktaki güç sahibini anlamıştı, o hakikatlere yönelen olmuştu.

18- O dağlarda iken her şeyi Bizim var ettiğimizi anladı. Onunla beraber olanlar sabah, akşam hakikatleri anlama içinde oldular.

19- Bütün varlığın O'na geri döndüğünü ve O'nun Ulviliğinde kaybolduğunu anladı.

20- O sahip olduğu vücûdunun Bizim gücümüzle hareket ettiğini anladı ve o sunduğumuz hakikatlerdeki hikmeti anladı ve hakk ile batılı fark etti, hakikatleri konuştu.

Mülk Sûresi 19:

أَوَلَمْ يَرَوْا إِلَى الطَّيْرِ فَوْقَهُمْ صَفَّاتٍ وَيَقْبِضْنَ مَا
يُمْسِكُهُنَّ إِلَّا الرَّحْمَنُ إِنَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ بَصِيرٌ

“E ve lem yerev ilet tayri fevkahum sâffâtin ve yakbıdne mâ yumsikuhunne iller rahmân innehu bi kulli şeyin basîr.”

E ve lem yerev	: Onlar görmedi mi?
İla et tayri	: Kuşlar,
Fevka hum	: Üstlerinde, gökyüzünde,
Sâffâtin	: Dizilen, saf yapan, sıra sıra, süzülenler uçan,
Ve yakbıdne	: Kavrama, açıp kapayan, kanat çırpın,
Mâ yumsiku hunne	: Onları tutan nedir, kavrayan,

İllâ er rahmânu : Ancak, sadece, Rahman, tüm varlığı
zatiyla tutan,
İnne hu bi kulli şeyin : Muhakkak ki o, bütün her şey,
Basîr : Delil sahibi, basiret, hakikati gösteren,

Meâli: “Onlar, gökyüzünde süzülüp uçup giden kuşları ve onların kanat çırpışlarını görmezler mi? Onları tutan nedir? Ancak tüm varlığı Zâtıyla tutandır. Muhakkak ki O bütün her şeyden hakikati gösterendir.”

İnsan çevresiyle ilgilenmeli, varlığın yaratılış özelliklerini anlamaya çalışmalıdır.

Gökyüzünde süzülüp giden kuşlar, onların kanat çırpışları insana nice mesajlar sunmaktadır.

İnsanoğlu tayyareyi, gökte uçan kuşlara bakarak icat etmiştir.

Kuşların kanatlarına bakarak ve kanat çırpışlarını inceleyerek, uçakların kanatlarını oluşturmuş ve bugün gökte giden nice farklı uçakları icat etmiştir.

Âyette sunulan “E ve lem yerev-görmezler mi?” mesajı, insanın her şeye anlamak için bakması gerektiğini bildirir.

Gökte uçan kuşları da tüm varlığı da Zâtı ile tutanın Allah olduğunu bilmeliyiz ve her an O’na teslimiyet içinde yaşamalıyız.

Neml Sûresi: 16:

وَوَرِثَ سُلَيْمَانُ دَاوُودَ وَقَالَ يَا أَيُّهَا النَّاسُ
عُلِّمْنَا مَنطِقَ الطَّيْرِ وَأُوتِينَا مِن كُلِّ شَيْءٍ إِنَّ
هَذَا لَهُوَ الْفَضْلُ الْمُبِينُ

Ve varise suleymânu dâvûde ve kâle yâ eyyuhen nâsu ulimnâ mentikat tayrı ve ûtînâ min kulli şey inne hâzâ le huvel fadlul mubîn

Ve varise	: Varis oldu, mirasçı oldu,
Suleymân Dâvûd	: Süleyman, Dâvûd,
Ve kâle ya eyyuha el nas	: Dedi, ey insanlar,
Alim nâ	: Bize öğretildi, ilim yolu gösterildi,
Mentika el tayr	: Tevhîd ilmi, lisan, dil, ses, mantık, kuş, yücelik, kuş dili,
Ve ûtfî nâ	: Bize sunuldu, verildi,
Min kulli şeyin	: Bütün her şeyden seslenip duran, işleyip duran,
İnne hâzâ le huve	: Doğrusu, bu, bunlar, şu, bu görünen, elbette o,
El fadlu	: Fazilet, lütuf, yaratılışın incelikleri,
El mubîn	: Apaçık, her şeyden apaçık kendini gösteren,

Meâli: “Süleyman Dâvûd’a varis oldu. Dedi ki: Ey insanlar! Bize kuş dili- Tevhîd ilminin lisanı öğretildi ve bütün her şeyden seslenenin, işleyenin kim olduğu bildirildi. Doğrusu bunlar elbette apaçık O’nun lütuflarıdır.”

Mantık-ut tayr; kuş dili diye çevrilir.

Kuş dilinden maksat; Tevhîd ilminin dilidir, mânâ dilidir.

Tevhîd ilmi fenâ ve bekâ makamlarından oluşur.

Her makamın bir kelâm dili vardır.

Bu kelâm diline ancak, bir Mürşid-i Kâmil den Tevhîd dersleri alınarak erişilebilir.

Tevhîd yolunda olanların konuştuğu lisanı herkes anlayamaz.

Onun için toplumda, Tevhîd yolunda konuşanlara “Kuş dili konuşuyorlar” denilmiştir.

Hak yolunun âşıkları, hakikatlerin sözlerini, remizlerle, sembollerle, masal-misallerle anlatır.

Bu dili herkes anlayamaz, ancak âşıklar anlar.

Kuş dilinden maksat, Allah’ın her varlıktaki zikridir.

Yunus Emre, ilâhîsinde kuş dilinden bahsetmiştir.
Şeriat tarikat yoldur varana
Hakikat marifet ondan içeri
Süleyman kuş dilin bilir dediler
Süleyman var Süleyman'dan içeri.
Süleyman, Tevhîd yoluna giren zikrullah dersi ile tanışan
sâliktir.

Sâlik, her varlıktan zikriyle Zâkir olanın Allah olduğunu bilir.
Zâkirin her varlıktan zikri, kuş dilidir.

Tevhîd ilminin âşıkları, her an kuş dili konuşurlar, yani Tev-
hîd makamlarının dilinden konuşurlar.

Edip Harabi de bir ilâhîsinde kuş dilinden bahsetmiştir.

Bu sözleri sanma her insan anlar

Kuş dilidir bu Süleyman anlar

Bu sırrı ârifan anlar

Çünkü câhillerden pinhan eyledi.

Tevhîd yolunda, Tevhîd'in dilini ancak ârifler anlar.

Tevhîd yolunda olmayanlar, sadece bir lafız duyar ama mânâ
dilini duyamaz.

Hakikat yolunda sözlerin mânâsını, ancak ârif olanlar duyar.

Hak yolunda âşıkların dili, kuş dilidir.

Onlar her makamlara ait olan kelâmı konuşurlar.

Neml Sûresi 20:

وَتَفَقَّدَ الطَّيْرَ فَقَالَ مَا لِيَ لَا أَرَى
الْهُدُودَ أَمْ كَانَتْ مِنَ الْغَائِبِينَ

“Ve tefekkadat tayra fe kâle mâliye lâ eral hudhude em kâne
minel gâibîn.”

Ve tefekkada	: Kaybetmek, yoklama, araştırmak, baktı gözlemledi,
El tayr	: Kuşlar, uçmak, yükselme, yücelik,
Fe kâle mâ liye	: Sonra dedi, niçin ben,
Lâ era	: Göremiyorum,
El hudhude	: Hüdhüd, nağmeli, ahenk, makamdan sesleniş, tefekkür,
Em kâne min el gâibîn	: Yoksa, oldu, gâib, bilinmeyen, kaybolan, görünmeyen,

Meâli: “Kuşlara baktı, gözlemledi. Sonra dedi ki: Ben bir ahenk içinde sesleneni-Hüdhüd’ü niçin göremiyorum, yoksa o kayıp mı oldu?”

Hazreti Süleyman’ın kıssasında, Hüdhüd geçer.

Hüdhüd’ün bir ahenk içinde kelimeleri, Mürşid-i Kâmil’in hakikatleri bir güzellik içinde anlatmasıdır.

Mürşid-i Kâmil, “kane min el gaibine” gayb âleminin ehlidir.

Gayb âlemi, ulvî âlemin sırları boyutudur.

Bu konuyu Hüdhüd bölümünde açıklamaya çalışacağız.

Neml sûresi 47:

قَالُوا اطَّيَّرْنَا بِكَ وَبِمَنْ مَّعَكَ قَالَ طَائِرُكُمْ
عِنْدَ اللَّهِ بَلْ أَنْتُمْ قَوْمٌ تُفْتَنُونَ

“Kâlût tayyernâ bike ve bi men mea ke kâle tâirukum in-dallâhi bel entum kavmun tuftenûn.”

Kalu el tayyer nâ bi ke	: Dediler, kuş, kehanet, uğursuzluk, bize, senden,
Ve bi men mea ke	: Seninle beraber olan kimse,
Kâle tâiru kum	: Dedi, kuş, uğursuz, sen, siz,
İnde Allah	: Allah’ı, Allah’a ait hakikatler,

Bel entum kavm : Bilakis, hayır, siz, kavim, kimseler,
topluluk,

Tuftenûn : İmtihan, varlığın sahibini bilme,

Meâli: “Dediler ki: Senden bize uğursuzluk gelir ve seninle beraber olan kimseye de. Salih dedi ki: Bilakis sizler varlığın asıl sahibi olan Allah’ı anlayan bir kavim olmuyor, uğursuzluğu siz ortaya çıkarıyorsunuz.”

Bu âyette incelediğimizde görüyoruz ki “Tayyer-kuş” kelimesi uğursuzluk olarak meâl edilmiştir.

Bunun sebebi şudur: Eskiden bazı toplumlarda, bir yola çıkmadan ya da bir işe girişmeden önce bir kuş alırlar ve onu saliverirlermiş.

Eğer bu kuş, kuşu salanın sağ tarafına doğru uçarsa bunu uğurluluk sayarlar, işlerim iyi gidecek diye yorumlarmış.

Eğer kuş, kuşu salanın sol tarafına doğru uçarsa bunu da şer sayarlar, o işte hayır olmayacak diye yorumlarmış.

Bir rivâyete göre de, sabah evden çıkan kişi sol tarafında uçan bir kuş gördüğünde, “bugün işlerim iyi gitmeyecek, bugün uğursuzluk olacak” diye yorum yaparmış.

Eğer evden çıktığında sağ tarafında uçan bir kuş görürse, “bugün benim uğurlu günüm, bugün işlerim iyi olacak” dermiş.”

Bu münasebetle “tetayyür” tâbiri uğursuzluk anlamında kullanılmıştır.

En’âm Sûresi 38:

وَمَا مِنْ دَابَّةٍ فِي الْأَرْضِ وَلَا طَائِرٍ يَطِيرُ بِجَنَاحَيْهِ
إِلَّا أُمَّةٌ أَمْثَالُكُمْ مَا فَرَّطْنَا فِي الْكِتَابِ مِنْ شَيْءٍ ثُمَّ
إِلَىٰ رَبِّهِمْ يُحْشَرُونَ

“Ve mâ min dâbbetin fil ardı ve lâ tâirin yatîru bi cenâhayhi illâ umemun emsâlukum mâ farratnâ fil kitâbi min şeyin summe ilâ rabbihim yuhşerûn.”

Ve ma min dâbbetin	: Değil, olmasın, varlık, hareket eden, yürüyen,
Fi el ard	: Yeryüzü, toprak, beden,
Ve lâ tâirin	: Yok, kuş, uçmak, yücelik,
Yatiru bi cenâhayhi	: Uçan, kanatları, her yer,
İllâ umemun emsâl kum	: Topluluk, ümmet olmasın, gibi, sizin,
Mâ farratnâ	: Değil, ne, şey, öne çıkan, fazla, eksik değil,
Fi el kitâb min şey	: Kitabın içinde, hiçbir şeyi,
Summe ilâ rabb him yuhşerûn	: Sonra, rablerine, toplanma, birliğinde,

Meâli: “Yeryüzünde hiçbir varlık olmasın ki ve gökyüzünde kanatları ile uçan bir kuş yoktur ki, sizin gibi bir topluluk olmasın. Kâinat kitabının içinde olan hiçbir şeyde ihmal yoktur. Öyle ki onlar her an Rabbin birliğindedir.”

İnsan asla kendini hiçbir varlıktan üstün görmemelidir.

İnsan da diğer yaratılan varlıklar gibi Allah tarafından yaratılmıştır.

Âyette kuşlar örnek gösterilerek, insanlığa “kuşlar da sizin gibi bir topluluktur” mesajı sunulmuş, insanların kendini varlıktan ayrı görmemeleri öğütlenmiştir.

Kâinat kitabını okumak hepimize farz kılınmıştır.

Her varlık nice hikmetler sunmaktadır, insan bu hikmetlere eriştiğinde nice keşifler yapacaktır.

Bir varlık diğeri ile bir birlik içindedir.

Bir ağacın yüzlerce yaprağı olsa da hepsi bir ağaçta birlik içinde durmaktadır.

“Tâirin yatîru bi cenâh-kanatları ile uçan kuşlar” gökte kanatları ile uçan kuşları inceleyen insanoğlu, tayyareyi keşfetmiştir.

Yaratılan her varlık incelenmeli ve insan kendine dersler, faydalar çıkarmalıdır.

Yûsuf Sûresi 36:

وَدَخَلَ مَعَهُ السَّجْنَ فَتَيَانٍ قَالَ أَحَدُهُمَا إِنِّي أَرَانِي أَعْصِرُ
خَمْرًا وَقَالَ الْآخَرُ إِنِّي أَرَانِي أَحْمِلُ فَوْقَ رَأْسِي خُبْرًا
تَأْكُلُ الطَّيْرُ مِنْهُ نَبْنَأُ بِتَأْوِيلِهِ إِنَّا نَرَاكَ مِنَ الْمُحْسِنِينَ

“Ve de hale meahus sicne feteyân kâle ehaduhumâ innî erânî
asıru hamrâ ve kâlel âharu innî erânî ahmilu fevka resî hub-
zen tekulut tayru minhu nebbinâ bi tevîlih innâ nerâke minel
muhsinîn.”

Ve de hale mea hu	: Girdi, dâhil oldu, onunla beraber,
El sicne	: Zindan, hapis,
Feteyâni	: İki genç, gençler,
Kâle ehadu humâ	: Dedi, onlardan biri,
İnnî erânî	: Ben görüyorum,
Asıru hamr	: Kendimi, sıkıyorum, şarap, üzüm, kendinden geçiren,
Ve kâle el âharu	: Dedi, diğeri, başkası,
İnne erânî	: Ben görüyorum,
Ahmilu fevka resî	: Taşıyorum, üstünde, başım,
Hubzen tekulu	: Ekmek, yiyor, besleniyor,
Tayr	: Kuşlar,
Minhu	: Ondan,
Nebbinâ	: Bize haber ver, bize bildir,
Bi tevîli hi	: Yorumunu, açıklamasını, tevîlini, onun,
İnnâ nerake	: Muhakkak, görüyoruz, biz,
Min el muhsinîn	: İyilik eden, ihsan eden, iyi insanlardan,

Meâli: “Onunla beraber iki genç zindana girdiler. Onlardan biri dedi ki: Ben kendimi şaraplık üzüm sıkıyor olarak gördüm. Diğeri dedi ki: Ben de kendimi başımın üstünde ekmek taşıyor, kuşların da oradan beslendiğini gördüm. Muhakkak ki biz seni

iyilerden, başışta bulunanlardan görüyoruz, sen bunların yorumunu bize bildir.”

Yûsuf kıssasında geçen bu olay, içinde hikmetler taşır.

Yûsuf, iki gençle birlikte zindana atılmıştır.

Bunlardan biri, şaraplık üzüm sıkın, Hükümdar’a şarap sunan, diğeri de Hükümdar’a ekmek yapan biridir.

Bunların zindana atılma nedeni; Hükümdar’ı öldürmek isteyen kimseler, bu iki genci, Hükümdar’ın ekmeğine ve şarabına, zehir katmaya zorlamış olmalarıdır.

Fakat bunu başaramamışlar, birbirini ihbar ederek, her ikisi de zindana atılmışlardır.

İki genç rüya görmüş, Yûsuf’dan bunun tevilini istemişlerdir.

Şarapçının rüyası, şarap yapmak için üzüm sıkımdır

Ekmekçinin rüyası, başının üzerinde ekmek taşımak ve kuşların gelip o ekmekten yemesidir.

Bu iki genç, Yûsuf’un iyilerden ve çevresine yardım için koşanlardan olduğunu görmüşler ve Yûsuf’a güvenmişlerdir.

Bir genç, rüyasında başında ekmek taşır,

Ekmekçinin, başının üstünde ekmek taşımaması ve kuşların gelip ondan yemesi, kişinin varlığından geçmesi, fenâfillah olma sırrıdır.

Kuşlar, sema âleminin sahipleridir, yâni melekût boyutuna işaret eder.

İnsan, kendi vücûdunu tutan Zâta erebilmesi için, vücûdunda o Zâta ait olan tecellilere arif olması gerekir.

Hakikat idrak edilmeden, ilâhî zevke ulaşmak mümkün değildir.

Fenâfillah makamına ermek, Allah’ta fâni olmak demektir.

Yâni, vücûdun sahibini anlamak, nisbetlerinden kurtulmak, O’na teslim olmak demektir.

Rüya geçmişi geleceğe bağlayan bir köprüdür.

Rüya, kişinin kendi hayatı ve gönlü ile ilgilidir.

Rüya kendi içinde, geleceğe ışık tutan bir fenerdir.

Rüya iyi yorumlanmalı ve mesaj iyi okunmalıdır.

Rüya, geleceği görebilmenin sezisidir.

Yûsuf olan, rüyanın sırrına vakıf olur, rüyadaki mesajı okur.

Şaraplık üzüm sıkmak, varlığın özünü hissetmek ve ilâhî zevke ulaşmaktır.

Cennette şaraptan ırmaklar verilecek denilmesi, hakikatlere ulaşan kişinin ulaştığı ilâhî zevk işaret edilmiştir.

Üzüm sıkmak, kesrette vahdete ermektir.

Üzüm taneleri kesrettir, onun sıkılmasıyla elde edilen sıvı, vahdetin zevkidir.

Kuşlar, melekût boyutunu işaret eder.

Toplumda “kuş gibi hafifledim” sözü vardır.

Fenâfillah makamına erenler, bedenlerinden geçmişler, Allah'ta fani olmuşlardır; tüm yüklerinden kurtulmuşlar hafiflemişlerdir.

Nahl Sûresi 79:

أَلَمْ يَرَوْا إِلَى الطَّيْرِ مُسَخَّرَاتٍ فِي جَوِّ السَّمَاءِ مَا
يُمْسِكُهُنَّ إِلَّا اللَّهُ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ

“E lem yerev ilet tayri musahharâtin fi cevvis semâ mâ yum-
sikuhunne illallâh inne fî zâlike le âyâtin li kavmin yuminûn.”

E lem yerev ila el tayr : Bakıp ta görmezler mi? Kuşlar,

Musahharâtin : Duran, hazır olan,

Fî cevvi es semâ : Havada, gökyüzü, sema,

Mâ yumsik hunne : Kavramaz, onları tutmaz, onları
orada,

İlla Allah : Ancak, başka, Allah,

İnne fi zâlike le âyetin : Muhakkak, işte bunlarda, âyetler, işaretler, delil,

Li kavmin yuminûn : Kavim, topluluk, insanlar, kimseler, inanan,

Meâli: “Gökyüzünde havada uçan kuşlara bakıp ta görmezler mi? Onları orada Allah’tan başkası tutmuyor. Muhakkak ki işte bunların içinde inanan kimseler için âyetler vardır.”

Âyette sunulan “Gökyüzünde havada uçan kuşlara bakıp ta görmezler mi?” mesajı, insanlara gökleri ve orada uçan kuşları görmelerini, incelemelerini öğütler.

Kuşları çeşit çeşit var eden ve onların uçması için yetenekler veren ve gökte onları tutan Allah’tır.

İnsan her şeyin âyet olduğunu bilmelidir.

Yani her varlığın, yaratıcısını gösteren işaretler taşıdığını görebilmelidir.

Nûr Sûresi 41:

أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ يُسَبِّحُ لَهُ مَنْ فِي السَّمَاوَاتِ
وَالْأَرْضِ وَالطَّيْرِ صَافَاتٍ كُلٌّ قَدْ عَلِمَ صَلَاتَهُ
وَتَسْبِيحَهُ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِمَا يَفْعَلُونَ

“E lem tera ennallâhe yusebbihu lehu men fis semâvâti vel ardi vet tayru saffat kullun kad alime salâtehu ve tesbîhah val-lâhu alîmun bimâ yefalûn.”

E lem tera : Bakıp ta görmez misin? Anlamaz mısınız?

Enne Allah : Muhakkak, olduğu, Allah,

Yusebbihu : Tesbih ederler, onunla, tecellilerini gösterirler,

Lehu men : Onu, kimseler, olanlar,

Fî es semâvâti ve el ardi : Semada, göklerde ve yerde,

Ve el tayru	: Kuşlar, yücelik içinde olan, uğursuzluk,
Saffat kullun	: Saflar halinde, sıra sıra, hepsi,
Kad alime	: Oldu, ilmiyle var eden, ilim, ilmin sahibi,
Salâte hu	: Salât, hakka bağlılık, her an hakka bağlı olma durumu, bütünlük, birlik, o,
Ve tesbîha hu	: Tesbihlerini, beraber, onunla, yüzmek, tecellileri,
Ve Allah âlim	: Allah, ilmiyle var edendir, ilmin sahibi,
Bima yefalûn	: Şeyler, bütün varlık, işleyiş, fâildir, fâil olan,

Meâli: “Göklerde ve yerde olanların Allah’ın tecellilerini gösterdiklerini, sıra sıra kuşların da hepsinin Hakk’a bağlılık içinde olduğunu, o kuşların hareket edişlerinde bir ilim olduğunu ve O’nun tecellilerini gösterdiğini bakıp ta görmez misin? Allah, bütün varlığın işleyişinde fâil olandır, ilmin sahibidir.”

Kuşların gökte sıra sıra saflar halinde uçması ornitologlar-kuş biyologları tarafından merak edilen bir konudur

“Ornitoloji” kuş bilimi demektir.

Âyette “o kuşların hareket edişlerinde bir ilim olduğu” bildirilir.

Kuşları her şeyini inceleyen bilim dalına “Ornitoloji” denir.

Kuş bilimi uzmanları, kuşların sürüler halinde göç etmesinin nedenlerini de incelemişler ve bazı sonuçlar çıkarmışlardır.

Birlikte uçmakla; tehlikelerden korunma, besin edinme, enerji tasarrufu, birbirleriyle iletişim içinde olma durumu gözlenmiştir.

Ayrıca birlikte olduklarında, tüm kuşların oluşturdukları enerji ile havadaki enerji akımına göre yönlerini bulmaları tespit edilmiştir.

Kuşlar genelde birlikte bulunurlar ve birlikte uçarlar.

Birlikte uçmalarının fazla enerji kaybını engellediği tespit edilmiştir.

Bu âyette geçen “tayr sâlat” kuşların namazı, tesbihâtı olarak çevrilebilir.

Salât kelimesini, Türkçeye “bağlanmak, birleşmek, iletişim içinde olmak, bütünlük” diye çevirebiliriz.

Her varlık her an Allah’a bağlıdır.

Nasıl ki vücûdumuzda tüm hücreler tek olan vücûdumuza bağlıysa, biz ve tüm varlık her an Allah’a bağlıyız.

Bize şah damarımızdan yakın olan Allah, bizleri ve tüm varlığı zâtıyla ve sıfatlarıyla sımsıkı kavrar.

Kurtubi de salât kelimesini; “bağlı kalmak, bitişik olmak” anlamında kullanmıştır.

İşte “tayr sâlat” âyetinde; kuşların da Allah’a bağlılık içinde olduğu bildirilir.

Sebe Sûresi 10:

وَلَقَدْ آتَيْنَا دَاوُودَ مِنَّا فَضْلًا يَا جِبَالُ أَوِّبِي
مَعَهُ وَالطَّيْرَ وَأَلْنَا لَهُ الْحَدِيدَ

“Ve lekad âteynâ Dâvûde minnâ fadlâ yâ cibâlu evvibî me-
ahu vet tayr ve elennâ lehul hadîd.”

Ve lekad âteynâ Dâvûd	: Doğrusu, verdik, sunduk, Dâvûd,
Minna fadlen	: Bize, fazl, erdemlilik, yaratılıştaki nitelikleri, sıfatlar, lütuflar,
Ya cibâlu	: Ey, dağlar, büyüklenen, kendini büyük gören, yüce gören,
Evvibî	: Bana dönün,
Mea hu	: Birlikte, beraber, o,
Ve el tayre	: Kuşlar, uçmak, çabuk yürümek, uçar gibi, yücelik içinde olan,
Ve el nâ lehu	: Güç, kudret, yumuşattık, sanat sunduk, ona,
El hadîd	: Had, hudud, ahenk, sınır, ölçü, demir, sınırlı olan,

Meâli: “Doğrusu Dâvûd da sunduğumuz tüm lütufların Bize ait olduğunu anlayanlardandı. Ey kendilerini bir büyüklük içinde görenler! Onunla beraber bana dönün, diye bildirdik. O sunduğumuz sanatla kuşları tanıdı ve demiri işledi.”

Hazreti Dâvûd da kuşları incelemiş, onlarla ilgili nice hikmetlere erişmiştir.

Hazreti Dâvud, dağları ve dağlardaki kuşları incelemiş.

Dağların yeşilliğini ve o yeşillikte kuşların nasıl mutlu olduğunu ve o mutluluktan nasıl öttüğüne şahit olmuştur.

Kuşların kendi aralarında bir ahenk içinde ötüşlerinden kendisi de mırıldanmış ve mûsiki ortaya koymuştur.

Mûsikide “Dâvûdî ses” diye bilinen en bas ses, Hazreti Dâvud’un sesidir.

Hazreti Dâvûd, dağlarda kuşların birlikte ya da tek ötüşlerine ve kuşların seslerinin dağlardan yankılarına hayran olmuş ve kendisi de mırıldanarak “Dâvûdî ses” denilen bas sesi çıkarmıştır.

Her varlığın yaratılışında bir ahenk vardır.

Seslerde bir ahenk vardır.

Kuşların ötüşünde bir ahenk vardır.

Tüm bu ahenkler incelendiğinde muhteşem güzellikler tespit edilecektir.

HÜDHÜD

HÜDHÜD

Hüdhüd kuşu aynı zamanda İbibik kuşu, Çavuş kuşu, Taraklı kuşu adlarıyla da bilinir.

Arapçada, hüdhüd; Farsçada, pûpe, pûpû; İngilizcede, poop poo; Fransızca, huppe; Latince, upupa adıyla anılır.

Aşkın, sadakatin, vefanın sembolüdür.

Hüdhüd, Hazreti Süleyman kıssasında geçer.

Hüdhüd, Neml Sûresinde Hazreti Süleyman kıssasında geçen Saba Melikesi Belkıs hakkında haber getiren ve Hazreti Süleyman'ın mektubunu Belkıs'a ulaştıran kuş olarak tanımlanır.

Neml Sûresi 20: "Lâ eral hudhud em kâne minel gâibîn."

Meâli: "Gayb âleminde haber getiren Hüdhüd'ü niye göremiyorum."

Âyette, Hüdhüd kuşunun gayb âleminin sırlarını bilen bir kuş olduğu işaret edilir.

Bu işaret Mürşid-i Kâmil'edir.

Bazı bilgilere göre Hüdhüd, Hititler zamanında yaşayan (MÖ 1650-1200) Hithit'li bir komutan, kâmil kimse diye de bildirilir.

Hüdhüd kuşu hakikat yolunda Mürşid-i Kâmil'e benzetilmiştir.

Hakikati arayanlara, İslâm yolunda olmak isteyenlere rehberlik yapan Mürşid-i Kâmillerdir.

Hüdhüd kuşu, ardi ardına üç kez öter bir saniye durur tekrar üçer üçer öter.

Çıkardığı ses; Hu Hu Hu, Hud Hud Hud, hüd hüd hüd, hüd hüd hüd hüd hüd hüd hüd hüd.

Öterken sivri uzun olan gagasını yere doğru secdeye gider gibi öter.

Ötüşünden, Hu-O, hüdüdüd hüdüdüd hüdüdüd – orada-orada-orada, her yerde, her yerde, her yerde diye haber verdiği söylenir.

Hüdhüd kuşu, Hazreti Süleyman’dan haber götüren ve Süleyman’a haber getiren bir kuş olarak bilinir ve Süleyman su aradığında hemen onun imdadına koşmuştur.

Hüdhüd kuşu tüm kuşların dilini bilir.

Hazreti Süleyman’a kuş dilini öğreten kuştur.

Neml Sûresi “Allimnâ mentikat tayr- Bize kuş dili öğretildi.”

Hüdhüd kuşu, toprağın altındaki suyu görür diye bilinir.

Aşkta sadakatin sembolüdür.

Tek eşlidir, eşine bağlıdır, eşi ölünce yeni bir eş aramaz, eşine olan aşkla yaşar.

Vefakâr bir kuştur, yavrularına sadakatle bakar ve anne babası yaşlanınca onlara yiyecek getirir.

Anne baba öldüğünde onları uygun bir yere götürür ve defneder.

Başında tacı olan bir kuştur, kanatları ve kuyruğu siyah beyaz alacalıdır, gövdesi pembeye yakın bir renktedir.

Başındaki tacı, görev alan Mürşid-i Kâmil’e giydirilen taç ile benzetilmiştir.

Yuvasını, ağaç kovuklarına, dağlarda kaya oyuklarına, eski evlerin duvar deliklerine yapar.

Genellikle Afrika’da, Filistin’de, Mısır’da, Avrupa’da bulunur, Türkiye’nin her bölgesinde görülür, kışları Afrika’ya göç eder.

Göç eden kuşlardandır, topluluk halinde göç ederler, ama yalnız yaşarlar, çift bulunca çiftler birbirine sadakatle yaşarlar.

Gagası uzun ve aşağıya doğru kıvrıktır.

Uçarken kapalı tuttuğu ibiğini, bir yere konduğunda bir yelpaze gibi açar.

Uzunluğu yaklaşık 25-30 cm, kilosunu 45-90 gr arasındadır.

Ömrü yaklaşık 12 yıldır.

Böcek ve böcek larvaları, salyangoz, solucanlarla beslenirler.

4 ya da 12 civarı yumurta yaparlar ve 16 gün kuluçkaya yatarlar.

Kuluçka sırasında erkek dişiye sadakat içinde besler ve bunu asla ihmal etmez.

Çoğu inanç grubunda Hüdühüd kuşunu vurmak ve etini yemek yasaktır.

Bu yasak Tevrat'ta geçer ve eti yenilmeyecek kuşlar arasında gösterilir. (Levililer, 11/19; Tesniye, 14/18)

Kur'ân'da da Neml Sûresinde gayb âleminin sırlarını getiren kuş diye gösterilir.

Kur'ân'da adı geçen bu kuştan ve diğer kuşlardan gelen mesajları duyabilmeliyiz.

Kur'ân'da Hazreti Süleyman'a Sebe melikesinden haber getirdiği bildirilir.

Hazreti Süleyman'ın mektubunu da Sebe melikesine götürür.

Neml Sûresi:

22- Böylece kısa sürede geldi. Sonra dedi ki: Senin kavramadığın şeyi kavraman için, Sebe'nin yakınlık duyduğu şeyin haberini getirdim sana.

23- Ben onlara Hükümdar'lık edeni, hükümlerin sahibi olanı ve bütün her şeyin ona sunulduğunu gördüm ve onun büyük bir tahtı var.

24- Onu ve kavmini, Allah'ı bırakıp güneşe secde ediyorlar gördüm ve onların gösteriş içinde olduğunu, amelleriyle şeytanlaştığını, sonra da hakk yolundan uzaklaştığını, böylece onların hakikatlere yol bulamadığını gördüm.

25- Allah'a nasıl secde etmezler? Ki O göklerde ve yerde olan her şeyi, bir tohumdan çıkarır gibi açığa çıkarandır. Görünen ve görünmeyeni ilmiyle var edendir.

26- Allah; ilah yoktur, O vardır. Bütün her şeyi vücûdlandırır, işleyişteki karar sahibidir.

27- Dedi ki: Doğru sözlülerden misin, yoksa yalanlarda kâlanlardan mısın, göreceğiz.

28- Hakikatlerin sözleriyle git, sonra onlara sun, sonra onlardan uzak dur, böylece bak ne yöne dönecekler.

29- Sebe Hükümdar'ı dedi ki: Ey ileri gelenler! Bana asil olandan ilâhî sözler sunuldu.

30- Doğrusu o Süleyman'dan geliyor ve muhakkak ki o Rahmân olan Rahîm olan Allah'ın adıyladır.

31- Büyüklük taslamayın, bana gelip, selamet üzere olun, diyor.

32- Dedi ki: Ey bilgili olanlar! Ne yapacağımı bilemedim, bana bilgi verin, sizin bildiklerinizle hükümlerin doğrusuna ulaşayım.

33- Dediler ki: Biz büyük bir güç sahibiyiz ve büyüklüğümüzle daha güçlü olanız ve sen yapacağımı bildir, sonra ne yapıyoruz bak gör.

34- Dedi ki: Doğrusu Hükümdar bir beldeye girdiği zaman orası dağılır ve bütün halk onun yüceliğine teslim olur ve işte yapan böyle yapar.

35- Ben onlara bir armağan göndereceğim, sonra bakacağım görevliler ne ile dönecekler.

36- Böylece Süleyman'a geldiklerinde Süleyman dedi ki: Bana kendinize nisbet ettiğiniz değerlerle mi geliyorsunuz. Sonra da dedi ki: Allah'ın bana verdiği şeyler sizin sunduğunuz şeylerden daha hayırlıdır. Bilakis siz hediyelerinizle övünüyorsunuz.

37- Onlara bak, onlara verdiğimiz gücü onlar orada anlayamadılar. Elbette onlar bir zillet halinde hakikatleri anlamamanın dışında kaldılar ve onlar geldikleri yere döndüler.

38- Dedi ki: Ey ileri gelenler! Onlar bana teslim olmadan önce, hanginiz onun tahtını bana getirir.

39- Bilinmeyenlerden kendini güçlü sanan biri dedi ki: Sen yerinden kalkmadan önce ben onu sana getiririm ve ben ona karşı güçlü, emin olanım.

40- Kitâbtan bir bilgiye sahip olan bir kimse dedi ki: Ben onu sana, senin göz kapağının açılıp kapanmasından önce getiririm. Böylece onu önünde duruyor görürken dedi ki: Bu Rabbinin, yaratılış inceliklerinin sırlarıdır. Benim hakikatleri anlamam içindir. Ya şükredenlerden olurum ya da hakikatleri görmemezlikten gelip örtenlerden olurum ve kim ona verilen nimetlerin sahibini bilir teslim ederse, muhakkak ki o teslimiyet kendisi içindir ve kim hakikatleri görmemezlikten gelip örterse, böylece bilsin ki Rabbim muhakkak ki tüm varlığın yüce sahibidir.

41- Dedi ki: Bütün her yerin sahibini bilemeyen o kimse bakalım nasıl yol bulacak. Yoksa yol bulamayanlardan mı olacak.

42- Böylece o geldiği zaman: Sen yüce makam sahibi olan mısın? denildi. Dedi ki: O bize ilim verilmeden önceydi. Artık biz teslim olanlardan olduk.

43- Böylece o Allah'tan başka kulluk ettiği şeylerden yüz çevirdi. Elbette o hakikatleri görmemezlikten gelen bir kimseydi.

44- Ona: Gir yüce olan saraya, denildi. Böylece onu gördüğünde, bir sonsuzluk içinde sürüp giden asilliği fark etti. Dedi ki: Muhakkak ki o saray tertemiz bir nurdur. Dedi ki: Beni vücûdlandırmanı bilememişim, nefsim zulmetmişim. Artık, Süleyman'la birlikte tüm varlığı vücûdlandırın Allah'a teslim oldum.

Süleyman kıssasında Hüdhüd, Hazreti Süleyman'a onun bilmediği Sebe ülkesinden haber getirdiğini, bu ülkeyi bir kadının yönettiğini söyler ve onların dinî inançları hakkında bilgi verir.

Hazreti Süleyman, Hüdhüd'e bir mektup vererek Sebe'ye götürmesini ve oradaki yöneticilerin nasıl bir karar alacaklarını öğrenmesini ister.

Neml Sûresi 30: “Doğrusu o Süleyman’dan geliyor ve muhakkak ki o Rahmân olan Rahîm olan Allah’ın adıyladır.”

Mektupta: “Büyüklük taslamayın, bana gelip, selamet üzere olun” diye yazmaktadır. (Neml Sûresi 31)

Mektubu okuyan Sebe melikesi, ileri gelen adamlarıyla iştişare ettikten sonra Süleyman’a bazı hediyeler göndermeye karar verir.

Süleyman’dan maksat, selamet yoludur yani İslâm yoludur.

Sebe melikesinden maksat, beşerî âlemde kendine varlık nispet eden kimsedir.

Bir büyüklük içinde yaşayan, bedenini sahibini bilmeyen kimsedir.

Süleyman’a gönderilen hediyeler, kişinin ibadetleri olarak remzedilmiştir.

Süleyman’ın hediyeleri geri göndermesi “İlle de Sebe melikesi gelecek” demesi, Allah’ın indinde kişinin ibadetleri değil, bedenini sahibi olan Allah’a bedenini teslim etmesidir, yani fenâfillah sırrıdır.

Hüdhüd’den maksat, İslâm makamına ancak bir Mürşid-i Kâmil’in yol göstermesi ile erişileceğine işarettir.

Hüdhüd’ün “fe kâle ehattu bi mâ lem tuhit bihî ve cituke min sebein bi nebein yakîn- Senin bilmediğin hakikati senin bilmen için, Sebe’nin hakikatini sana bildireceğim” mesajı, hakikati bilmek isteyen kimse, hakikat yolunda olan Mürşid-i Kâmil’i bulmalıdır, mesajdır

Ferîdüddîn-i Attâr’ın Mantıku’t Tayr adlı eserinde, kuşların kendi liderlerini arama yolculuğunda onlara önderlik yapan Hüdhüd’dür.

Hüdhüd kuşlara “sizin lideriniz Kafdağı’nın ardındadır” diye bildirmiştir.

Kuşlar, Hüdhüd'ün önderliğinde Kafdağı'nın ardında olan sîmurg'u aramaya çıkarlar.

Sonunda Hüdhüd'le beraber geriye kalan otuz kuş sîmurg'a ulaşır.

Hikâyede Kaf dağı, insanın beden-ten boyutudur.

Kaf dağının ardı, kişinin cân boyutudur.

Simurg'dan maksat, vücûdun Zâtı olan Allah'tır.

Hüdhüd'den maksat, hakikat yolunda talebeye rehberlik yapan Mürşid-i Kâmil'dir.

Arapça'da "absar min hüdhüd" tabiri vardır.

Bu tâbir, herkesin göremediği şeyleri görebilen kimseler için kullanılır.

Onun için Neml Sûresinde 20. âyette "hudhud em kâne minel gâibîn- gayb alemini bilen Hüdhüd" geçer.

Mürşid-i Kâmil'ler "ebsar-basiret" ehilleridir.

Onlar her şeyin iç yüzünü görürler, olayların nereden geldiğini nereye gittiğini sezerler.

- "Hüdhüd kardeş sen neden "Hud Hud Hud, hüd hüd hüd, hüdüdüd hüdüdüd hüdüdüd" diye ötersin?"

- "İnsanoğluna, Hû-O'nu ara, Hû-O'nu ara, Hû-O'nu ara, O'nu kendinde bul, O'nu kendinde bul, O'nu kendinde bul, O her yerdedir, O her yerdedir, O her yerdedir, diye seslenirim."

- "Sana aşkta sadakatin sembolü derler, bunu sana neden derler, bize aşkı anlatır mısın?"

- "Bunu âşık olan anlayacaktır, Allah aşkına erişen, birliğin ulviyetine erişir, iki tane Allah yok ki, aşkta ikilik olsun."

- "Birliğe erişen sadakati bilir, birliğin aşkına erişir ve bunu yaşantısında gösterir."

- "Eşimi bulduğumda o bana ben ona eş olurum, bunun için ben tek eşliyim, tek bir Allah aşkını gönlümde hissederim, bunu eşimle paylaşırım, eşim benden önce vefat ederse, onun aşkını

gönlümde yaşatmaya devam ederim, o tek aşka gün gelir ben de vefat ederim, onun için bana vefalı kuş derler.”

- “Allah’a eş olan, “illâ Allah” makamına erişir, sadece O’nu bilir, O’ndan bilir, O’nunla bilir, O’nunla birdir, ikilik nedir bilmez.”

- “Nasıl ki damla aslı olan deryaya karışınca derya ile eş olur, artık O’ndan ayrılmaz, O’nunla bir olur, ilâhî aşka erişen de o birliğin ulviyetinde olur.”

- “Hüdhüd kardeş, sana aşk kuşu da diyorlar, aşka nasıl erişilir?”

- “Ateşe baktın mı hiç? Bir odun yandığında ateşi neden semâya yükselir hiç düşündün mü?”

- “Suya baktın mı hiç? Neden yağmur yağdığında damlalar aşağıya gider, toprağa kavuşmak ister, deryasına erişmek ister?”

- “Rüzgârı hissettin mi hiç, neden her yöne eser, hafifi var serti var?”

- “Aldığın nefesin karşılığı olan havayı düşündün mü hiç? Hava neden her yeri sarar? Rüzgârın hava ile bağımlı düşündün mü hiç?”

- “Toprağı düşündün mü hiç? Neden yeryüzünü sarar, neden hep bekler?”

- “Düşünmedim Hüdhüd kardeş, bize açıklar mısınız?”

- “Ateş aşktır, varlığından geçirir, nasıl ki odun yanmaya başladığında hemen semâya yükselir, odun kül oluncaya kadar ateş yanmaya devam eder.”

- “İşte insanın bedeni odun misali bir varlıktır, insan bedene benim dememeli, bedeninin sahibine teslim olmalıdır, varlığından geçmeli kül olmalıdır, kül olmalıdır ki kul olsun, işte insanı varlığından geçirecek olan aşkın ateşidir.”

- “Gönlüne aşkın ateşi düşen aşka erişir, aşka erişen varlığından geçer Hakk’a erişir, Hakk’a erişen birliğe erişir, birliğe erişen kulluğa erişir.”

- “İşte ateş semâya doğru yükselir, semâ boyutu her varlığın geldiği yer olan Allah’ın ulviyetidir.”

- “Ateş insana, varlığından geçmesini, semâ âlemine yolculuk etmesi gerektiğini, aslına erişmesi gerektiğini gösterir, bu ancak aşkla olur, işte aşk ateştir, ateş aşktır.”

- “Peki, Hüdhüd kardeş, suyu döktüğümüzde ya da yağmur yağdığında neden aşağı akar, su neden deryaya karışmak için koşar, sudan murad nedir?”

- “Su ilmin bilgisidir, tevazu içinde olanlara nasip olur, suyun aşağı aktığı gibi, ilmi bilgi gönle akmalıdır.”

- “İlim ile ancak hakikatler yeşerir, nasıl ki toprağa düşen su, topraktan bitkilerin açığa çıkmasına sebep oluyorsa, gönül toprağına düşen ilmi bilgi de, gönlün irfanîyetine kapılar açar.”

- “İşte su aşağı doğru akmasıyla insana mesaj iletir; ilim seni tevâzuya iletir, kibrini aşağılara düşürür, kendinden geçirir, deryaya karıştırır, nasıl ki su deryaya yani aslına koşuyorsa, ey insanoğlu! Sen de aslına erişmek için ilimden, tefekkürden ayrılma, aslına koş ve ona karış, diye seslenir.”

- “Peki Hüdhüd kardeş hava nedir, neden her yeri sarar?”

- “Hava, Allah’ın nefesidir “nefahti fihi min rûhî” üfleyişidir, her yer her an o üfleyişle sarıdır, sen Allah’ın bir nefesisin, o nefesle hayat bulursun, aldığın nefes buna işarettir, Tüm nefisler yani tüm bedenler Allah’ın nefesiyle açığa çıkarlar ve o nefesle yaşarlar. Nefs nefestir, nefes nüfûstur, nüfûs sahibi Allah’tır.”

- “Hava aynı zamanda senin duygularındır, duygular her yeri kuşatır, tüm bedeni sarar, duyguların Allah’ın nefesiyle birleşmelidir, o zaman her duygun ilâhî âleme doğru akar gider, her yeri saran Allah’a erişir.”

- “Duygularına dikkat et, rahmete akan duyguların var, sert olan yıkıcı olan zulme akan duyguların var, duyguların nereden geliyor, kaynağını mutlaka görmelisin. Duyguların bâtil

alandan mı geliyor, ilme dayalı rahmânî alandan mı geliyor?
Mutlaka anlamalısın.”

- “Peki, Hüdhüd kardeş toprak nedir?”

- “Toprak senin beşer bedenindir, sen anan olan toprak boyutundan süzülüp geldin, toprak Allah’ın rahîm sırrıdır, sen sakın toprak boyutunda kalma, toprağın özünü gör.”

- “İblis toprak boyutunda kaldı, özü göremedi, meleklik boyutuna erişemedi. İblisi iblis yapan şey “Ene hayrun minhu- Ben ondan hayırlıyım” (Sâd Sûresi 76) demesi ve kendini üstün görmesiydi.”

- “İblis “Halakte hu min tîn-O bir toprak” dedi ve şöyle söyledi: “Ben ondan hayırlıyım- Ben ondan üstünüm- Ben ondan yüceyim.” İşte sen sakın toprak boyutunda kalma, özünü gör, değerini gör.”

- “Gönül toprağın suyla yani Allah’ın ilmiyle buluşsun ve toprakta nice ürünler yetiştiği gibi, senin gönlünde de nice irfanîyetler yetişsin.”

- “İşte toprak senin gönlündür, senin aklındır, senin tefekküründür, senin edebindir, senin sevgindir, senin hallerindir senin amellerindir.”

- “Aklını işlettikçe, tefekkür ettikçe, edeb sahibi olacaksın her şeyi kucaklayacaksın, nasıl ki toprak her şeyi kucaklar, edebe eren kimse de yaratılan her varlığı kucaklar, yaratılan her varlığı kucaklayanın hâli Sâlih hâldir.”

- “Gönlünü çöl toprağına çevirirsen, o gönülde bir şey yeşermez. Gönlü çöl olan kibir içinde kalan, hakikati göremeyendir, gönlü çöl olan yakıp yıkıcı haller içinde olandır.”

- “Sen gönlünü ilim ile buluştur ki gönlünde hakikat yeşersin.”

- “Gönlünde aşk ateşi olsun ki seni kibirden kurtarsın, Hakk’ta fâni eylesin.”

- "Sen gönlünü hava ile birleştire ki gönlünde ilâhî hissiyatlar essin, nice ilhamlar getirsin."

- "İşte "Anâsır-ı Erbaa-dört anâsır- Ateş-Işık, Su, Hava, Toprak" denilen sensin, tüm sırlar senin bedenindedir. Onun için; Hu-Huuuu, hüdüdüd hüdüdüd hüdüdüd- Hû-O sendedir, O sendedir, O'nu kendinde bul, O'nu kendinde bul, O'nu kendinde bul, O her yerdedir, O her yerdedir, O her yerdedir diye öterim."

- "Hüdhüd kardeş, birkaç soru daha sorabilir miyim izin var mı?"

- "Buyur insan kardeş, bilgim varsa elbet paylaşırım, yoksa Hû Hû diye öter, cevabını Hakk'ta ara derim."

- "Senin için, Süleyman'a rehber oldu, ona su buldu derler, bunun hikmeti nedir?"

- "Süleyman'dan maksat, selamete ermektir, İslâm yoluna girmektir. Sudan maksat ilimdir. Süleyman'a giden yol yani selamete giden yol, Allah'ın ilmidir, ilim ancak edeb içinde olana nasip olur, ilm-i ledüne eren Süleyman olacaktır, Süleyman olan Hakk'ın tahtına erişecektir, o tahtın her yer olduğunu görecektir."

- "Sen de kendine bir rehber bul, o rehber senin Mürşid-i Kâmil'indir. O rehber seni Allah hakikatine erdirecektir ve O'na teslim olmanın yolunu gösterecektir ve seni selamete erdirecektir, İslâm makamı ile şereflendirecektir."

- "Sana neden rehber kuş demişler şimdi anladım Hüdhüd kardeş."

- "Peki, senin Sebe Hükümdar'ına Süleyman'dan götürdüğün "Bismillahirrahmanirrahim" diye başlayan mektub neydi?"

- "Sebe dünya boyutudur, o mektub insanın kendi vücûdudur, Allah her insanın vücûduna kendine ait tüm sırları yazmış ve vücûd mektubuna gizlemiştir."

- "İnsan dünyaya düşkün olursa, hevâsına esir olursa o mektubu açıp okuyamaz. Vücûd besmelenin sırrıdır; o mektub besmele ile açılır, besmele ile okunur, besmele ile sahibine teslim edilir."

- "Bismillahirrahmanirrahim بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ " Naml Sûresi 30: "İnnehu bismillâhir rahmânir rahîm" "Bism, El Rahîm, El Rahmân, Allah."

- "Sen sen ol, Sebe Hükümdar'ı gibi gösterişler içinde olma, yani dünya boyutunda kalma, dünyaya kul olma, kendini Dünyanın Hükümdar'ı sanma, ibadeti kendi çıkarın için yapma, düşüğün gafleti Sebe Hükümdar'ı gibi anla ve besmeledeki 4 kapının sırrına erenlerden ol."

- "Sebe Hükümdar'ı Belkis gibi aşka düş, tacı tahtı terk et, Süleyman'ı ara, git Süleyman'a teslim ol, kulluk makamına eriş."

- "Sebe Hükümdar'ı, develer yükü altınlar gönderdi, giden elçiler gördüler ki Süleyman'ın tüm sarayı altından yapılmış. Süleyman'da Sebe Hükümdar'ının gönderdiği altınları geri gönderdi."

- "Ve Süleyman dedi ki Sebe Hükümdar'ı kendisi gelsin."

- "Allah'a teslim olmanın yolu yaptığın ibadetler değildir, O'na şahit olmak, O'na teslim olmak, bedenindeki Zâtın O olduğunu idrak etmektir, işte ey insanoğlu Allah'a ibadetlerini gönderme, kendi bedenini gönder, çünkü o beden O'na ait, bedeni sahibine teslim et, kendine nispet etme."

- "Çok teşekkür ederiz Hüdhüd kardeş. Senin eşine, yuvana, yavrularına, anne babana, çevrene ne kadar vefalı olduğunu söylerler, vefâ nedir bize anlatır mısın?"

- "Vefâ, Allah'ta vefat edenlerin eriştiği bir makamdır. Allah'ta vefat etmek tüm varlığından geçip O'nda fenâfillah olmak ve O'nda bekâbillah bulmakla mümkün olur. İşte onlar tüm sadakatleriyle Allah'a bağlıdırlar."

- "Vefâ, İbrâhîm makamına erişenlere nasip olur. Necm Sûresi 37: "Ve İbrâhîm ellezî veffâ-İbrâhîm vefâlî bir kimseydi."

- "İbrâhîm vefâlıydı, her şeyiyle Allah'a teslim oldu, her yerde hakikatleri anlattı, gece gündüz hiç durmadan Allah yolunda hizmet etti, Allah'a olan vefasını tüm sadakatiyle her dâim yerine getirdi."

- "Vefâ makamına erişenler, yaşantılarında da vefâlarını gösterirler, onlar her zaman dürüsttüler, her varlığa Hakk nazarıyla bakarlar, yalan nedir bilmezler, sözlerine sadıktırlar, hizmetlerini Hakk için yaparlar, içten, samimi, sevgi dolu davranırlar."

- "İşte ey insanoğlu sen de vefâlı ol."

- "Çok teşekkür ederiz Hüdhüd kardeş. Peki, başındaki tacın hikmeti nedir?"

- "O tac bana Allah'ın lütfudur. Vefâmin, aşkımin, sadakatinin, her yerde O'nu anmamın, O'nu hiç unutmamamın bana sunulan hediyesidir."

- "İlm-i Tevhîd yolunda olanlar, kendilerinde ve her varlıkta Allah'ın tecellilerine şahit olurlar ve tüm makamların sahibi olan Allah'a teslimiyet içinde olurlar, kendilerine hiçbir şey nispet etmezler, tüm niteliklerin, tüm varlığın Allah olduğunu bilirler ve o şuurda yaşarlar."

- "İşte, irşat yolunda görevli olanların başlarına tac giydirirler, başlarındaki tacı unutmazınlar, sorumlulukların yerine getirsinler, Allah'ın hakikatlerini gönülleri uygun olanlara tebliğ etsinler. İşte başımdaki tac buna işarettir."

- "Çok teşekkür ederiz Hüdhüd kardeş. Peki, sen öterken neden başını hep toprağa doğru secde eder gibi eğersin?"

- "Secde her an Allah'a teslimiyet içinde olmaktır, ben ötüşümle O'nu anarım, O'nu asla unutmam, toprak boyutunun O'nun tecelliler boyutu olduğunu görürüm ve O'nun tecellilerine teslimiyet içinde olduğumu insanoğluna gösteririm ki insanoğlu da O'na teslimiyet içinde olsun."

- "Hüdhüd kardeş, sana neden aşk kuşu, rehber kuş, vefâlı kuş denilmiş anlamaya çalıştım."

- “Peki, Hüdhüd kardeş, bana son öğütlerin var mı?”
- “Ey insan kardeş! Sen sen ol vefâlı ol, aşkı ara bul, aşkıta sadık ol, samimi ve içten ol, her yerde edeb içinde ol.”
- “Mürşidine sadık ol, mürşidinin eksliğini arama, sadece onun anlattığını anlamaya çalış, onun sunduğu ilmi bilgilerle, kendinin ve varlığın yaratılışını ve yaratıcıyı anlamaya çalış.”
- “İlâhi aşka eriş, her şeyin ilâhî aşkla sarılı olduğunu gör, aşkla bak, aşka bak, aşkla davran.”
- “Hiç kimseyi yargılama, hiç kimsenin eksliğini arama, kimseyle alay etme, kimsenin ayıbını arama, kimsenin inancını ibadetini hor görme.”
- “Yaratılan hiçbir varlığa hor bakma, yaratılan her şeyden sunulan mesajları anlamaya çalış.”
- “Kendini sakın yüce görme, yüce olan Allah’tır, O’nun yüceliğini de her varlıkta görmeye çalış.”
- “İlimden ayrılma, bâtila yönelme, boş şeylerle oyalanma.”
- “Ölümü hiç unutma, ölümü unutmazsan dünyaya esir olmazsın, ilâhlar edinmezsin, tevazu içinde olursun.”
- “Yaratılış amacını bul, yeteneğini gör, insanlığa hizmet için koştur, ihtiyacı olana yardım et.”
- “Peki, Hüdhüd kardeş, yavrulama döneminde 4 ya da 12 civarı yumurta yapmanın hikmeti nedir?”
- “Hakk yolunda 4 makam 12 şuhut sırrı vardır. Hazreti İbrâhim’in oluşturduğu İlm-i Tevhîd derslerinde fena makamları 4 dersten, 12 şuhuttan oluşur.”
- “Tevhîd yolunda 4 kapı, “Zikir, Fiil, Sıfat, Zât” kapılarıdır, bu kapılarda hakikatlere şahit olanlar fenâfillah makamına ereceklerdir, yani Allah’ın ulviyetinde kendilerine varlık nispet etmeyeceklerdir.”
- “Yâ’kûb’un 12 oğul sırrı, Musâ’nın taşa vurmasıyla 12 pınarın akması, Mûsâ’nın Nil’e esasını dokundurmasıyla açılan

12 yol, İsrail oğullarının 12 kabilesi, Mısır şehrinin 12 kapısı, İsa'nın 12 havarisi, 12 imam sırrı, "Lâ İlâhe İllâ El Hû" 12 harften oluşması, hep bu hakikati anlatmak için işaret edilmiştir."

- "İşte bende insanoğluna 4 kapı 12 şuhudu hatırlatırım. Varlığın oluşumunda muhteşem şaşmaz bir Matematik boyutu vardır, insanoğlu bunu görmelidir.

Matematik, Fizik, Kimya, Biyoloji, varoluşu ve var edeni anlamanın 4 kapısıdır."

- "Hüdhüd kardeş, her şey için çok teşekkür ederiz, seni ve senden gelen öğütleri unutmayacağım."

LEYLEK

LEYLEK

İnsana derin mesajlar veren kuşlardan biri de Leylek'tir.

"Anne ben nasıl dünyaya geldim"

"Leylek getirdi yavrum"

Bu söz şunun için söylenmiştir: Beşerî beden bir anneden doğar, gönül doğuşu bir Mürşid-i Kâmil sayesinde.

Leylek Mürşid-i Kâmile benzetildiği için bu söz söylenmiştir.

"Leyleğin ömrü laklakla geçer"

"Lak lak- lek lek" "senin, sana ait" anlamında tanımlanmıştır.

Lakırtı kelimesi, lak lak kelimesinden gelir.

Kâmil insanların ömrü, Hakk'tan bahsetmekle, Hakk'ı hatırlatmakla, her şeyin Hakk'a ait olduğunu açıklamakla geçer.

Bunu anlayamayan kişilere bu sözler lakırtı gelir.

Lakırtı; boş söz, dedikodu, laf anlamında kullanılmıştır.

Oysa lakırtı kelimesi, kâmil insanların Hakk'tan bahsetmesi anlamındadır.

Dini konularda farklı yorumlar yapanlar, toplumun kayıtlarının dışında açıklamalar yapanlar kabul görmemişler, onları kabul etmeyenler, onların anlatımlarına "lakırtı" demişlerdir.

"Leyleğe taş atanın iki yakası bir araya gelmez."

Kâmil insanlara hakaret eden, onları hor gören insanlar, ne yaşamın sırrını ne de ölümün sırrını anlayamazlar.

"Leyleğin yuvasını bozanın yuvası bozulur."

Kâmil insanların yoluna laf edenler, onları orada burada kö-tüleyenler, onların eğitimlerine engel olmaya çalışanlar asla hu-zur bulamazlar, içsel kavgalar ve kaygılardan asla kurtulamazlar.

Leyleklerin özellikleri:

Boyu yaklaşık bir metre civarındadır.

Uzun bacakları ve uzun gagaları vardır, gagaları sayesinde beslenirler.

Leyleklerin sesleri gagalarından çıkar, gagalarını birbirine vurarak ses çıkarırlar.

Leyleklerin östaki boruları olmadığından dolayı sesleri yoktur.

Leylekler bazen tek ayak üzerinde dururlar, diğer ayağını tüylerinin arasına alır saklar.

Karşıdan bakıldığında Leylek tek ayaklı sanılır.

Leyleğin ayağını ısıtmak için böyle yaptığı düşünülür.

Uçuş tüyleri siyahtır, diğer tüyleri bembeyazdır.

Kanatlarını açtığı zaman yaklaşık iki metreye yakın olur.

Uzun mesafelere uçarlar.

Hicret eden kuşlardandır, yani göçmen kuşlardandır.

Küçük kuşlarla, böceklerle, balıklarla, amfibilerle, sürün-genlerle, küçük memelilerle beslenirler.

Tek eşli olarak ürerler.

Birbirine çok sadık kuşlardır, yuvalarına çok düşkündürler, yavrularını beslemede büyütmede, hayata kazandırmada çok mücadeleci kuşlardandır.

Zayıf yavruları yuvadan atan leylekler tespit edilmiştir.

Bunun sebebi her zaman tartışılmıştır.

Ama şu gözlemlenmiştir, yavru leylek, anne baba leyleğin getirdiği yiyeceği yemek istemiyorsa, hasta olabilir, hayata tu-tunamayabilir diye anne baba leylek o yavruyu yuvadan atıyor olabilir, hastalık diğer yavrulara bulaşmasın diye olabilir.

Leylekler, kuşların içinde duyguları, merhametleri, sevgileri, paylaşımları, aile düşkünlüğü güçlü kuşlardan biridir.

Ömürleri 30 yıl civarındır, 40 yıl yaşayanlara da rastlanır.

Yuvalarını yüksek yerlere yaparlar.

İnsanların evlerinin, camilerin, kiliselerin, ağaçların üzerlerine yuvalarını yaparlar.

Yuvalarını kurumuş ağaç dallarından, çalı çırpıdan yaparlar.

Dişiler 4 yumurta yaparlar, 33- 34 gün sonra yavrular yumurtadan aynı anda çıkarlar.

Hem erkek hem dişi Leylek, her ikisi de kuluçkaya yatarlar, yavrularını birlikte beslerler.

Leylek yavruları dışkılarını asla yuvanın içine yapmazlar, yuvanın dışına yaparlar.

Leylek yavrularını anne baba leylek birlikte beslerler ve birlikte büyütürler.

Anne baba Leylek yavrularını hayata tutununcaya kadar çok iyi eğitirler.

Uçmayı, avlanmayı, korunmayı öğretirler.

Tarlasını süren çiftçinin ardına düşerek, topraktan çıkan solucanlarla beslenmeyi öğretirler.

İnsanlar Leyleklere karşı bir yakınlık hissederler.

Eski kültürlerde Leylek hikâyeleri çoktur.

Antik Mısır'da hiyeroglifide resmedilmiştir, ruh ile bağdaştırılmıştır.

İbranice Leylek kelimesi; "bağışlayıcı, nazik, erdemli, adaletli ve merhametli" anlamına gelen "hesed" kelimesi ile bir tutulur.

Eski Yunan ve Roma mitolojisinde, Leylekler sadakat modeli olarak anlatılır ve resmedilirdi.

Ve eski Yunanda Leyleklerin yaşlanınca ölmediğine, ömrü biten Leyleklerin insan şekline büründüğüne inanılırdı.

Eski Yunan'da Leylek öldürmek, bir dönem ölümlle cezalandırılırdı.

Türkçede laklak etmek kelimesi, Leyleğin gaga sesinden kaynaklanır. "Laklak" ismi ise kinayeli biçimde "çene çalmak, gevezelik yapmak, sesli dedikodu yapmak" anlamında bilinir.

Oysa Leyleklerin gagalarından çıkardıkları sesler; eşleri, yuvaları, yavruları, yavruların eğitimi ile ilgilidir.

Bazı durumlarda Leyleklerin yumurtalarının yuvadan atılması, her zaman tartışılmıştır.

Bu şöyle yorumlanmıştır: Erkek Leylek bir şekilde öldüğünde, dişi Leylek yeni bir eş bulduğu zaman, yuvaya gelen erkek Leylek, daha önceki erkek Leylekten yapılan yumurtaları yuvadan atarak kendine ait yumurtaların olmasını ister. Çünkü erkek Leylek kendine ait olan yavruların büyütülmesi içgüdüsendedir.

"Laklak" kelimesi Arapçadan geçme ve "Leylek" anlamına gelir. Türkçeye leylek adı, Farsça "legleg" kelimesinden geçmiştir. Hayatlarının büyük bir kısmını göç yollarında geçiren Leylekler, yılda 10 bin km kadar uçarlar.

Sıcak hava akımlarının olduğu yerlerden uçarak göç ederler.

Sıcak hava akımları sayesinde süzülerek uçarlar.

Hiç kanat çırpmadan günde ortalama 400 km uçabilirler.

Göç eden kuşlar, gerekli besin ve elverişli iklim şartları için gerekli bölgelere uçarlar.

Göç eden kuşlar, sıcak bölgelere göç ederler.

Leylekler toplu göç ederler, göç edecekleri zaman yerden kalkarlar, havada belli bir süre dönerler, oranın enerjisini ve konumunu beyinlerine, buralara tekrar göç edebilmek için kaydederler ve toplu bir şekilde göçe başlarlar.

Leylekler göç edecekleri zaman, Güneşi takip ederek, Güneş istikametince göç ederler.

Halk takviminde, Leyleklerin geliş zamanı (Amed-i laklak) olarak şubat sonuyla mart başını işaret edilir.

Leylek, “Lak, lak adını şehadetinden alır” diye söylenir.

Leyleklerin gagalarıyla çıkardıkları “lak, lak- lek, lek” sesleri, Arapça’daki “ sanadır, sana âittir, senin senin” diye yorumlanmıştır.

Leylek, Mürşid-i Kâmil’e benzetilmiştir.

Leyleğin uzun yolculuğu, fenâ’dan bekâ’ya olan yolculuk olarak benzetilmiş, manevi yolculuk olarak görülmüştür.

Şimdi “Leylek getirdi yavrum” konusunu açıklamaya çalışalım.

Yeni doğan bebekler neden Leylekler tarafından dünyaya getirildi diye toplumda söylenir.

“Anne ben nasıl dünyaya geldim”

“Leylek getirdi yavrum”

İnsanın iki doğuşu vardır.

Biri anneden olan doğuşudur.

İkincisi bir Mürşid-i Kâmil’den olan irfâniyet doğuşudur.

İnsanın beşerî bedeni anneden gelir.

Ama insanın, insan makamından olan doğuşu bir Mürşid-i Kâmil sayesinde olur.

İnsan Hakk’ı bilmediği müddetçe “Ölü geldi ölü gitti” denilir.

İnsan kendi aslını bilmeli, Hakk’a şahit olmalıdır.

İnsan bir Mürşid-i Kâmil’den eğitilmediği müddetçe, Allah hakikatine eremez, yaşamın sırrına eremez, doğmuş sayılamaz.

Onun için eskiden bir bebek dünyaya geldiğinde, o bir Mürşid-i Kâmil sayesinde irfan ehli olsun diye “Leylekler getirdi” sözü söylenmiştir.

Çocuk anneye sorduğunda:

Çocuk: “Anne ben nasıl dünyaya geldim?”

Anne: “Leylek getirdi yavrum” diyerek, çocuğa bir Mürşid-i Kâmil ile yolunun buluşmasını çocuğun aklına eker.

Leylek her zaman, Mürşid-i Kâmil’e benzetilmiştir.

Şöyle bir hikâye vardır:

Hazreti Süleyman bir gün kuşlara dönerek: “Kâf dağının ardında cennet bahçeleri varmış, oraya kim gidebilir ve bizlere oradan haberler getirebilir” demiş.

Birçok kuş hemen ortaya atılmış “ben giderim” demiş.

Hazreti Süleyman her kuşun karakterine göre cevaplar vererek kabul etmemiş.

Bir kuşa; “sen bir su görürsün hemen oraya atlarsın yolculuğu unutursun” demiş.

Bir kuşa; “sen bir bataklık görersen oraya atlarsın” demiş.

Bir kuşa; “sen sazlıkların içinde kaybolur gidersin” demiş.

Bir kuşa; “sen bir dal bulursun hemen oraya konar, güzel sesini duyurmaya çalışır, yolu unutursun” demiş.

Bir kuşa; “senin o yola gücün yetmez” demiş.

Bir kuşa; “sen yerde bir leş görersen ona konar onunla oylanır, yolu unutursun” demiş.

Bir kuşa; “seni insanlar görse, hemen seni avlarlar” demiş.

Bir kuşa; “seni başka kuşlar avlar” demiş.

Bir kuşa; “senin ömrün yetmez” demiş.

Bir kuşa; “sen başka kuşlarla uğraşmaktan yolu bırakırsın” demiş.

Bir kuşa; “sen yola sadık olamazsın” demiş.

Bir kuşa; “sen yiyecek gördüğün zaman hemen onu yemek istersin” demiş.

Bir kuşa; “sen açlığa susuzluğa dayanamazsın” demiş.

Bir kuşa; “sen engelleri aşamazsın” demiş.

Bir kuşa; “sen çok yukarılara çıkamazsın” demiş.

Hangi kuş “ben gideyim” dese de Hazreti Süleyman o kuşun meşrebine göre kabul etmemiş.

Hazreti Süleyman, hiç sesi çıkmayan Leyleğe “senin sesin niye çıkmıyor?” der.

Leylek: “Yola çıkmadan önce sükût gerek” der.

Hazreti Süleyman: “Sen gider misin Kâf dağının ardına?” der.

Leylek: “Sen görev verir, git dersen giderim” der.

Hazreti Süleyman: “Var git Kâf dağının ardına, oradaki cennet bahçelerinden bize haber getir” der.

Leylek verilen görevi yerine getirmek için hazırlanırken, serçe ortaya çıkar: “Ben de giderim” der.

Hazreti Süleyman: “Senin o yola ne gücün yeter ne de nefesin” der.

Serçe de: “Yorulduğum zaman, leyleğin kanadına konarım onunla giderim” der.

Hazreti Süleyman Leyleğe döner: “Kabul eder misin serçe de seninle gelsin mi, o yorulduğunda kanadında onu götürür müsün?” der.

Leylek: “Serçe çok azimli, gitmekte de çok samimi, aşkı da var, gelsin bakalım” der.

Serçe büyük bir sevinç içinde leylekle yola çıkmaya hazırlık yapar.

Leylek ve serçe hazırlıklarını yaparlar ve yola koyulurlar.

Leylek serçeye: “Bana uyacaksın, yap dediğimi yapacaksın, yapma dediğimi yapmayacaksın” der.

Serçe: “Tamam, beni sana uyanlardan göreceksin” der.

Ve Kâf dağının ardına olan yolculuk başlamıştır.

Serçe kâh yalnız uçar, kâh yorulduğunda Leyleğin kanadına konarak uçar.

Yükseklerde olan uçuşta, serçe hayli zorlanmıştır.

Serçe defalarca vazgeçmek istese de, Leyleğe sığınıp, Leyleğin kanadında ısınıp yola Leylek ile devam eder.

7 vadiden, 7 dağdan, 7 nehirden, 7 denizden geçilir.

Serçe için zor olan yolculuk, Leylek sayesinde aşılar.

Her bir makamda nice güzellikler görülür.

Nihâyet Kâf dağının ardına gelinmiştir.

Leylek elbette yorulmuştur.

Kâf dağının ardında olan cennet kapılarına gelindiğinde Leylek kendinden geçmiş, gözleri kapanmıştır.

Gözler kapanmadan önce Leylek serçeye: “Açılan kapıdan gir, cennet bahçelerini bir bir gez ve çabucak gel” demiştir.

Serçe açılan 7 kapıdan bir bir geçmiş, cennet bahçelerinde nice güzellikleri görmüş, hayrete düşmüştür.

Serçe her bir cennet bahçesinden dönerken, kapılar bir bir “lak lak- lek lek- leke leke” diye kapanmış, serçe bir sarhoşluk, bir meczupluk, bir hayret içinde son kapıdan çıkıp Leyleğe geri dönmüştür.

Leylek de o anda gözlerini açmış, serçeyi karşılamıştır.

Leylek serçeye sormuş: Ne gördün?

Serçede cevap ne mümkün!

Serçe hayret içinde şaşkınlık içinde, sarhoşluk içinde kendini unutmuş, dili tutulmuş konuşamaz olmuştur.

Serçe yine Leyleğin kanadına sığınmış, Leylek ile birlikte Hazreti Süleyman’a dönmüşlerdir.

Hazreti Süleyman, onları güzelce karşılamış ve sormuştur: E anlatın bakalım, Kâf dağının ardından ne haberler getirdiniz, cennet denilen yerde ne güzellikler gördünüz?

Leylek: “Lak lak, lek lek, leke leke” diyerek Süleyman ile konuşmuştur.

Hazreti Süleyman serçeye dönmüş: “Sen söyle bakalım sen neler gördün, neler duydun” diye sormuştur.

Serçenin dili tutulmuş, gözleri açılmış, hayretten konuşamaz olmuştur.

Hazreti Süleyman birkaç kez daha serçeye aynı soruyu sorar:

Serçe sadece: "Beni Leylek getirdi, beni Leylek getirdi" demiştir.

Leylek ile işaret edilen Mürşid-i Kâmil'dir.

Serçe ile işaret edilen, sâliktir.

Bir sâliğin, bir Mürşid-i Kâmil ile yaptığı yolculuk sayesinde, sâliğin irfanîyet doğuşu, "beni Leylek getirdi" sözüyle anlatılmak istenmiştir.

İşte, önceki toplumlardan gelen "beni Leylek getirdi" sözünden anlaşılması gereken şey, bir Müşid-i Kâmil sayesinde hakikatlere erişilmesi, gönül doğuşuna işaret edilmiştir.

Eskiden; "bir Mürşid-i Kâmil'den doğmayanlar doğmuş sayılmazlar" diye bilinmiştir.

"İlim ve irfan ile eğitilmeyenler, ölü gelir ölü gider" diye söylenmiştir.

Onun için eski devirlerde, bir çocuk 2, 3 yaşlarına geldiğinde eğitilmeleri için kâmil insanlara verilmiştir.

"Leyleğin ömrü laklakla geçer" sözünden anlaşılması gereken şey ise:

Mürşid-i Kâmil'ler hayatlarını Hakk'ı anmakla geçirirler.

Hakk dilini, benlik dilinde kalanlar duyamazlar, anlayamazlar.

Hakikatin sözlerini anlayamayanlar, o sözlere lakırtı demişlerdir.

Hakk sohbetlerini anlayamayanlar ya da duydukları sözler kendi inançlarına uymayanlar, sohbet edenler hakkında "lak lak yapıyorlar" demişlerdir.

Leylek kardeşe sorular:

- "Ey Leylek kardeş! Sen niye gagalarını hem yere bakarak hem göğe bakarak, birbirine vurursun?"

- "O benim zikrimdir, gagalarımı semâya ve arza döndürerek birbirine vururum.

Semâya bakarak, "sensin sensin, göklerin sahibi sensin" yere bakarak "sensin sensin, yerlerin sahibi sensin" diye seslenirim."

Hadid Sûresi 5: "Lehu mulkus semâvâti vel ard" "Göklerin ve yerin sahibi O'dur."

- "Ey Leylek kardeş! Sen neden göç edersin, hiç yorulmaz mısın?"

- "Benim hicretim budur, insana "sen ölümlüsün sakın unutma, bir gün gelecek fânî dünyadan göç edeceksin" diye hatırlatırım."

- "Ben yeryüzünde yaşarım ama gökyüzünde uçarım. İnsan da fenânın ve bekânın sırrına ermelidir. Hakk yolunda yol alan asla yorulmaz, ben ne kadar uzun uçsam da yorulmam."

- "Ey Leylek kardeş! Sana neden leyleğin ömrü lak lak yapmakla geçer, demişler?"

- "Ben her zaman ses çıkarmam, gagalarımından ses çıkardığımda, sadece Hakk'a "sensin ya Rabbim, sensin ya Rabbim" diye seslenirim."

- Kâmil insanların sözlerini herkes anlayamaz, onların sözleri çoğuna lalkak gelir, bende insanoğluna seslenirim; lalkak diye duyma içindeki hikmeti ara, derim."

- "Ey Leylek kardeş! Senin için sevgisi, merhameti güçlüdür derler, nedir bunun hikmeti?"

- "Ben tek eşli yaşarım, yuvama sadığım, yavrularımı eğitirim, onlara uçmayı, beslenmeyi, göç etmeyi öğretirim, davranışlarım hep böyledir."

- "Ey Leylek kardeş! Neden Leylek yavruları dışkılarını yuvalarının içine değil, dışına yaparlar?"

- "Ben yavrularıma; yediğin sofraya ihanet etmeyin, temiz olun, sadık olun, yuvanıza pislemeyin, diye öğretirim."

- "Ey Leylek kardeş! Yuvanı neden hep insanların yaptığı binaların üstüne ya da insanların göreceği yüksek yerlere yaparsın?"

- "İnsanlar, yuvanın kıymetini, sadakati, paylaşmayı, yardımlaşmayı, yavrularını ilim ve irfanla yetiştirmeyi öğrensinler, Allah'ı anmayı unutmasınlar diye yuvalarımı onların göreceği şekilde yaparım."

- "Peki, Leylek kardeş! Sana son bir soru sorabilir miyim?"

- "Buyur Âdemoğlu!"

- "Leylek kardeş, bizlere öğüdün ne olur?"

- Doğa anana iyi bak, ona iyi davran, o sana tüm gıdalarını veriyor, eğitimini hayat okulundan al, ilimden irfandan asla ayrılma, birliğini ve beraberliğini koru, yerlerin ve göklerin sahibini unutma."

- "Çok teşekkür ederiz Leylek kardeş."

Aşağıdaki bölüm alıntıdır:

Leylekler ve Kartalların Savaşı

Tarihin en ilginç savaşlarından birisi 1934 yılının haziran ayında Aydın, Bursa ve Trakya bölgesini kapsayan bir bölgede 6 kartalın bir leylek yuvasına saldırması ile olağan dışı bir boyut almış, leylekler ve kartallar arasında kıyasıya bir savaş başlamıştır.

Uludağ zirvelerinden inen 6 kartal, Bursa Orhangazi'de bir leylek yuvasına saldırdı.

Anne ve baba leylekleri öldürüp, 4 yavruyu kaçırdılar.

Aradan birkaç gün geçti...

Yine bir grup kartal, yine Orhangazi'de başka bir leylek yuvasına saldırdı.

Ancak bu kez yuva boştu.

Nasıl haberleştiler ise, leylekler yavrularını güvenli bir yere gizlemişti.

Sonra her yerden haberler gelmeye başladı.

Kartallar gruplar halinde leylek yuvalarına saldırıyordu.

Birkaç gün sonra ülkenin dört yanından Bursa, Aydın ve Trakya'ya yüzlerce leylek akın etti.

Aynı şekilde kartallar da toplanıyordu.

İnsanlar çevrelerinde leylek ve kartal sayısının olağanüstü arttığının farkındaydı.

Gökyüzünde bir hareketlenme vardı.

Bir şeyler oluyordu.

Bu kuşlar neden toplanıyordu?

Bu neyin habercisiydi?

Aydın'da Menderes deltasında inanılmaz bir savaş başladı.

Havada amansız bir mücadele vardı.

Bir tarafta leylekler, diğer tarafta kartallar.

Halk başı yukarıda bu savaşı izliyordu.

Kartallar güçlü pençeleriyle, leylekler de uzun gagalarıyla savaşıyordu.

İnsanların gönlü leyleklerden yanaydı.

Köylüler yaralanıp yere inen leylekleri tedavi etmeye çalışıyorlardı.

Nineler yaralı leyleklerin başında dua ediyordu.

Hatta Kızılay'ı göreve çağırınlar bile oluyordu.

Kimileri ağaçlara tırmanıyor, yuvalardaki yavru leyleklere yiyecek ulaştırıyordu.

Ülkenin genelkurmay başkanı Mareşal Fevzi Çakmak'ın bu savaşa müdahale etmesini isteyenler bile vardı.

Ama günler geçiyor, savaş sürüyordu.

İki taraf da kayıplar veriyordu.

Daha da ilginç hem leyleklere, hem de kartallara ülkenin değişik yerlerinden sürüler halinde takviye geliyordu.

Bu savaş kim kazanacaktı?

Kartallar güçlüydü ama leylekler sayıca üstündü.

Üstelik daha organize idiler.

Genç leylekler kartalları yoruyor, tecrübeli yaşlılar ise yorulan kartala öldürücü gagayı vuruyordu.

Ayrıca insanların yardımı nedeniyle leylekler yerleşim birimlerine yakın bölgelerde savaşıyordu.

Kartalların, savaşı ormanlık ve dağlık alanlara çekmesine izin vermiyorlardı.

Her yerden ölü ve yaralı haberleri geliyordu.

Sayıları yüzlerle ifade ediliyordu.

Neyse ki günler sonra savaş bitti.

Kazanan sayıca üstün olan leyleklerdi.

Kartallar bölgeyi terk etmek zorunda kalmıştı..

1934 yılında yüzlerce insanın izlediği ve pek çok gazeteye konu olmuş bir savaş bu.

O günlerde Türkiye'deki New York Times gazetesinin muhabirinin Amerika'ya bu haberi geçtiği söylenir.

Ve yine derler ki leyleklerin ve kartalların savaşı birkaç yıl sonra Harp Okulu'ndaki havacılık derslerinde işlenmiş ve iki tarafın kullandığı savaş taktikleri, aerodinamik prensipler ışığında öğrencilere anlatılmıştır.”

GÜVERCİN

GÜVERCİN

Eski Türkçedeki adı “Göğercin-Kögürçgen”dir.

Güvercin; göklerin, semâların sırrına eren, göklerin mânâsına eren demektir.

Güvercin; göklerin habercisi, semâdan haber getiren, bekâyâ erdiren demektir.

Güvercinler genelde tüysüz ve kör doğarlar.

Belli bir süre sonra hafif tüyleri kanat olur örtü olur, gözleri görür olur.

Siyah, beyaz, siyah beyaz, gri, gri beyaz, gri siyah, bembeyaz, karışık renklerden güvercinler vardır.

Yavru güvercinler, anne ve baba güvercinlerin kursaklarında güvercin sütü denilen bir sıvıyla beslenirler.

Güvercinler buğday ve arpa kırıklarıyla beslenirler.

Güvercinler iki yumurta verirler.

21 günde kuluçkadan çıkarlar, 20 günde uçabilirler.

Musevilik, İsevilik ve Müslümanlıkta güvercin kutsaldır, avlanması yemmesi günahdır.

Güvercin Hazreti Muhammed’in kuşu, dostu olarak anılır.

“Hazreti Muhammed’in hicret yolculuğunda, güvercin Hazreti Muhammed’i korumak için, Sevr mağarasının önüne he-men bir yuva yapar” diye anlatılan hikâyede güvercin ile Hazreti Muhammed’in dostluğu bildirilir.

İnsanlara en dost olan kuşlar grubundadır.

Sesleri guruldama, guğuldamak şeklindedir.

Genelde erkek güvercinler guğuldar.

Dünyanın her yerinde yaşayan kuşlardır.

8,10, 15, 20 yıllar arası yaşarlar.

Bazı güvercin türleri posta görevlisi olarak kullanılmışlardır.

Posta güvercini kelimesi oradan gelir.

Ayaklarına bağlanan mesajları hiç şaşmadan yerine iletmışlerdir.

Gagaları sayesinde yön bulurlar diye bilinirler.

Yuvalarını mutlaka bulan kuşlardır.

Bir güvercini çok uzaklara götürseniz bile, oradan döner yuvasını bulur.

Beyinlerindeki muhteşem hücreler sayesinde, manyetik değişimlere karşı yol alırlar.

Beyinleri yerin manyetik değişimlerini hisseder.

Biyologların yaptığı deneylerde, 400 km uzaktan gelip yuvalarını bulabildikleri görülmüştür.

Koku alma özellikleri çok güçlü kuşlardır.

Kanatlarıyla kuyruklarını örterler.

Mavi güvercinler hariç tüm güvercinlerin gagaları beyazdır.

Beyaz güvercinlerin gözleri siyahtır.

Diğer güvercin türlerinin gözleri açık renklidir.

Dişiler sadece iki yumurta yaparlar ve kuluçkaya yatarlar.

Tahıllarla, sebzelerle, meyvelerle beslenirler.

Güneye uçmayı severler.

Tevrat'ta güvercinde bahsedilir.

Hazreti Nûh, bir güvercin uçurur, güvercin ağzında zeytin dalı ile geri döner.

Ve Nûh anlar ki tufan bitmiştir.

Ve Nûh'un gemisi Ararat dağına gelir.

Bu kissada güvercin, barış ve huzurun simgesi olarak gösterilmiştir.

Zeytin hakikatte vahdet sırrıdır.

Zeytin ağacının yaprakları dökülse bile, ağaç hep yapraklı görünür.

Bu beşerî âlem her an bir değişim içinde olsa bile, Allah zatıyla değişmeyendir.

Bu beşerî âlem fâni olsa da, bâki olan Allah'tır.

Zeytin ağacının verdiği mesaj, bâki olan tek olan Allah'a işarettir.

Güvercinin zeytin dalıyla gelmesi, her kim vahdet sırrına ererse, o kurtulmuştur, İslâm makamına ermiştir, hakikatine işaret eder.

- "Güvercin kardeş! Sen neden guruldayarak ötersin?"

- "O benim ötüşüm değil, Allah'a olan seslenişimdir."

- "Ya gâfur Allah, ya gâfur Allah", gurura düşürme beni, gururdan uzak tut beni diye seslenirim. Günaha düşmemek için, her an "Ya gâfur Allah" esmasını kâlden söylerim. "

- "Senin ötüşün hiç gaganı açmadan oluyor bunun sırrı nedir?"

- "Benim seslenişim gönlümdendir, gönlüm her an Allah ile beraberdir, Allah'a her an gönlümden seslenirim."

- "Güvercin kardeş, sen yavru iken, anne ve babanın kuruşından süt benzeri bir sıvı ile beslenmenin hikmeti nedir?"

- "Süt hakikatte mânâyâ, İlm-i ledün'e işarettir, insanoğlu İlm-i ledünden beslenmeli, mânâyâ ermelidir."

- "Güvercin kardeş, sen sadakati mi temsil ediyorsun?"

- "Ben, Allah'a her an tevekkül içindeyim, O'na sadığım, ondan dolayı yoldaşım olan eşime sadakatliyim."

- "Seni neden barış sembolü olarak görürler?"

- "Ben Bekâ'nın zevkiyle yaşarım, Allah aşkıyla yaşarım."

- "Uçarken susar, bir yere konunca Allah'ı anarım."
- "O'nu hiç unutmam O'nun aşkıyla yaşarım."
- "Gufraneke ya Rahman der, O'na seslenirim"
- "Güvercin kardeş neden iki bembeyaz yumurta verirsin?"
- "Yumurtam bembeyazdır, çünkü gönlü temsil eder."
- "Gönül ehlinin gönlü bembeyazdır, hep rahmeti, huzuru temsil eder."

- "Güvercin kardeş, nereye gidersen git hep yuvana dönüp buluyorsun, nedir bunun hikmeti? Biz bundan ne çıkarmalıyız?"

- "Ben nereden geldiğimi nereye gideceğimi çok iyi biliyorum, benim yuvarım Hakk'tır, varıp döneceğim yer Hakk'tır."

- "Ey insanoğlu! Sen de nereden geldiğini, aslının ne olduğunu, nereye döneceğini asla unutma."

- "Güvercin kardeş, neden iki yumurta verirsin?"

- "İki yumurtanın işareti, fenâ ve bekâ boyutlarına işaretidir."

- "İnsanoğlu hem dünyayı, hem âhireti unutmamalıdır."

- "İnsan varlığın özüne bakmalı, hakikati orada aramalıdır."

- "Kendinde Hakk'ı bulmalı, Halk'ta Hakk'a nazar etmelidir."

- "İkiyi bir görmeli, Tevhîd sırrına ermelidir."

- "Güvercin kardeş, dünyada hep ibadethanelerin bahçelerinde bulunuyorsun, bunun hikmeti nedir?"

- "İnsanoğluna kardeşçe yaşamalarını gösteriyorum, kavga etmeden, kibre düşmeden, gururlanmadan, barış içinde yaşamalarının yolunu gösteriyorum."

Bizler, bize ikram edilen buğdayları kardeşçe paylaşıyoruz, kavga etmeden besleniyoruz, siz de böyle olun, kardeşçe yaşayın, kardeşçe paylaşın, kimse aç kalmamasın, kimse sıkıntı çekmesin mesajını sunuyoruz."

- “Güvercin kardeş, tüm inançlar seni hep İslâm’ın sembolü olarak görmüşler, bunun sebebi nedir?”

- “Ben Bekâ’nın mânâsını insanlara hissettiririm.”

- “Kardeşliği, birliği, barışı, sevgiyi insanlara hissettiririm.”

- “Hepimiz Allah’ın kuluyuz, O’nun indinde biriz, birimiz diğerimizden üstün değildir, ekber olan yüce olan sadece Allah’tır.”

- “İnsanoğlu Allah’a şahit oldukça, O’nu anladıkça, O’na teslim oldukça, İslâm makamına erecektir.”

- “İslâm makamına eren barış ve huzur içinde olacaktır.”

- “Güvercin kardeş, sana Hazreti Muhammed’in kuşu derler, nedir bunun hikmeti?”

- “Ben Muhammed makamını temsil ederim.”

- “Hazreti Muhammed, merhametin yeridir, o âlemlere merhameti hissettirir, onun merhamet dolu gönlü; barışın, huzurun, kardeşliğin yeridir.”

- “Hazreti Muhammed; hepimiz Allah’ın kuluyuz, hiç kimsenin hiç kimseden üstünlüğü yoktur, siyahın beyaza beyazın siyaha üstünlüğü yoktur, kimse kimseye hor bakmasın, kimse kimseye zulüm etmesin, kimse kimsenin hakkını yemesin.”

- “Allah’a ortak koşmayın, O’na şahit olun, O’nun ulviyetinin yanında kendinize varlık nispet etmeyin, ilâhî aşka, ilâhî sevgiye erişin, hep merhamet içinde davranın.”

- “Çalmayın, çırpmayın, kadınları dövmeyin, kadın erkek eşittir, biri diğerinden üstün değildir, kız çocuklarını zorla evlendirmeyin, onların eşlerini seçmelerinin önünü açın, çocuklarınızı iyi eğitin, onlara ilim ve edeb öğretin.”

- “Kimse açlıktan ölmesin, zengin fakiri kandırmasın, kul hakkına girmeyin, kimsenin hakkını yemeyin, komşun aç iken tok yatmayın, ihtiyacı olana yardım edin, kölelik cariyelik yoktur, öldürmeyin, fitnelik, fâsıklık yapmayın, dedikodu yapıp

çekiştirmeyin” diyerek insanlığa rahmet dolu muhteşem mesajlar sundu.”

- “Onun için bana Hazreti Muhammed’in kuşu derler”

- Ey insan kardeş, sen sen ol, o ulvî, rahmet dolu öğütleri unutma.”

- “Güvercin kardeş, çok teşekkür ederiz.”

- “Bize ne güzel mesajlar sunuyormuşsun, hep çevremizde olmaya devam et lütfen.”

- “Seni de çok seviyoruz güvercin kardeş.”

ÜVEYİK

ÜVEYİK

Üveyik kuşları da nesilleri hızla yok olan kuşlardandır.

Artık çevremizde bir üveyik kuşu göremiyoruz.

Üveyik kuşu kâh kumruya benzer kâh güvercine benzer, onlardan biraz daha küçüktür.

Tespitlere göre son 50 yılda üveyik kuşunun nüfusları % 80 kadar azalmış durumdadır.

Üveyik kuşlarına gelin kuşu denilir.

Evlenme çağına gelen genç kızlar için öttüğü söylenir.

Yuvasını en hızlı yapan kuş üveyik kuşudur.

Renkleri genellikle gri tonlarındadır.

Boynunun yanında şeritler halinde kınamsı çizgiler vardır, kanatları işlemeli gibidir, kuyruğunun altında beyaz tüyler vardır.

Narin, ürkek, şirin, zarif bir kuştur.

Bazı bölgelerde gelin kuşu da derler.

Böyle denilmesinin sebebi, narin ve kırılğanlığındandır.

Boynunda olan kınalı halesiyle, tüyelerinin rengârenk oluşuyla, kanatlarının dantelli motifleri sebebiyle gelin kuşu denilmiştir.

Anadolu da geline benzetilip çok hikâyeler üretilmiştir.

Göçmen kuşlardandır.

Kışın Güney Afrika'ya göçerler, yazın başlangıcında Kuzey Avrupa ve Türkiye'ye ise, Nisan ayında göçerler.

Türkiye'de Trakya bölgesine göçerler.

Üveyik kuşları, toplu halde yaşamayı severler.

Ömürleri 4-5-6 yıl arasındadır.

Türlerine göre yaklaşık 10-20-30 cm boyunda, 80-200 gram ağırlığındadır.

Ayçiçeği, mısır taneleri, buğday, arpa, pirinç ve küçük böceklerle beslenirler.

Dağlık, kayalık bölgelerde, ağaçların üzerinde yaşarlar.

Üreme döneminde erkek üveyik kuşu bir çam ağacının üzerine çıkarak “turrrrg, turrrrg” diye ötmeyi sever.

Ötüşleri, kumruya da güvercine de benzer.

“Gurkk, guuurkkk, hurrrr, huuurk, cuuurkkkk, currkk” gibi sesler çıkarırlar.

Dişi kendine uygun bir eş seçer, erkeğin kendini seçmesine değil, onun erkeği seçmesine itibar eder.

Dişi eşini seçtikten sonra, küçük bitkilerden dallardan yuvalarını birlikte yaparlar.

Dişi kuluçka döneminde iki yumurta yapar.

Hem erkek hem dişi 15 gün boyunca sırasıyla kuluçkaya yatarlar.

Yılda iki kez kuluçkaya yatabilirler.

Hem anne hem baba yumurtadan çıkan yavrularının başına bir şey gelmesin diye yuvalarına yakın yerlerde avlanırlar.

Dişi ve erkek birbirine çok bağlıdır ve birbirine çok vefalıdır.

Avcılar eşlerden birini öldürdüğünde, için için yas tutarlar ve yaslarını çıkardıkları seslerle belli ederler.

Çok narin ve ürkek kuşlardandır.

Bir insan gördü mü hemen kaçar, çünkü avcılarının en çok avlamayı sevdiği kuşlardandır.

Anadolu’da birçok üveyik kuşu hikâyesi vardır.

Bunlardan biri şöyledir:

Bir köyde çok sessiz bir gelin yaşarmış.

Gelinin her şeyinde eksik arayan huysuz bir kaynanası varmış.

Kaynana her zaman gelinin eksiğini ararmış ve gelinine kötü davranırmış.

Gelin eşi üzülmese diye bu durumu eşine söyleyemezmiş.

Bir gün kaynana yine gelinin eksiğini aramak için dolaba bakmış.

Dolaba gelinin koyduğu 19 yumurtayı “18 tane var burada birini ne yaptın” deyip geline sözlü saldırmış.

Gelin ise dolaba “18 yumurta koydum” demiş.

Gelin kaynanasının ısrarından öylesine bıkmıştır ki, boynunda asılı siyah bir ip ile dikiş dikerken Allah’a yakararak “Allah’ım artık dayanamıyorum. Beni bir kuşa çevir ve buralardan uçup giderek kaynanamdan kurtulayım” der.

Gelinin duası kabul olur ve kuşa dönüşür. Sonra pencereden uçup gider.

Efsaneye göre bu zarif kuşların boynunda bulunan siyah çizgiler, gelinin boynundaki siyah ipliktir ve üveyik kuşu ise gelini temsil etmektedir.

Bir diğeri de şöyledir:

Bir köyde babası vefat etmiş annesi yatalak olan, gelinlik çağına erişmiş bir kız varmış.

Kız, yatalak annesine baktığından dolayı, gelen nasipleri geri çevirmiş.

Annesi devamlı ona; “kızım seni isteyenler var, git yuvanı kur, çoluk çocuğa karış, senin de bir yuvan olsun” dermiş.

Genç kız annesini çok sevdiğinden dolayı onu yalnız bırakmamak için tatlı dille bunu reddedermiş.

“Anneciğim ben seni bırakıp gidemem, ben böyle mutluyum, sen canını sıkma, nasipse olur, nasip değilse olmaz, ben Allah’a tevekkül ettim, O ne nasip ederse eyvallah derim” dermiş.

Kızı annesinden isteyenlere anne hep; “kızım bilir, gönlü severse olur, sevemezse olmaz” dermiş.

Anne kızının evlenmesini o kadar çok istermiş ki için için dua edermiş.

İçinden “Allah’ım bir mucize gönder, bu kızım âşık olmanın, eş olmanın, yuvanın ulviyetini anlasın, ona sıkı sıkı bağlanan bir yiğit gelsin, kızım ona, o kızıma sıırıslıklam âşık olsun” diye dualar edermiş.

Günlerden bir gün kız bahçede çalışırken, eş olan iki üveyik kuşu, gelip evin damına konmuşlar.

Kızın gözleri üveyik kuşlarına takılmış.

Eş olan kuşlar birbirlerine o kadar çok sıcak ve içten davranıyorlarmış ki kızın gönlüne bir şeyler akmış.

Üveyik kuşları adeta; “durrrruk, durkkk, guurkk, guuurrrruuk, durmaaa, durmaaa aşkını bul, aşkını bul” diye sesleniyorlarmış.

Kız bu aşk dolu sesleniştten çok etkilenmiş, gönlü başka bir hâle düşmüş.

Bu hissiyat içindeyken, kapının önünden geçen bir yiğit ile göz göze gelmiş, gönlüne bir şeyler akmış.

Kızın gözleri başka bakar olmuş, sesi hüznü çıkar olmuş.

Anne kızının hâlini fark etmiş, kızının gönlüne düşen aşk ateşini hissetmiş.

O genç her gün kızın evinin oralardan geçer olmuş, aşk gitgide yakar olmuş.

Bir gün genç cesaret etmiş, kız ile konuşmuş.

Duygusunu beyan etmiş, kızın rızası olursa onunla yuva kurmak istediğini söylemiş.

Kız ne diyeceğini bilememiş, bir tarafta annesi, bir tarafta gönlünü yakan aşk, “Allah’ım bir çare” diye inlemiş.

Gencin annesi de genç yaşta vefat etmiş.

Kızın durumunu öğrenen genç, kızın annesine bakmasından dolayı çok etkilenmiş.

Genç kızla tekrar konuştuğunda ona; “Annen de bizimle gel-
sin, senin annen benim annem sayılır, bizim evde ona bakmaya
devam ederiz” diye konuşmuş.

Kız başka bir mutlu olmuş, durumunu annesine söylemiş.

Annesi dualarının kabul olduğunu anlamış ve kızına; “kızım
gönlünü nasıl açtın da aşk kuşu oraya kondu” demiş.

Kız annesine; “anneciğim evin damında eş olan üveyik kuş-
larının birbirine aşk dolu olan kurlarını gördüm, içim bir hoş
oldu, her halde gönül kapılarım o zaman açıldı” demiş.

Anne de kızına; “ahh benim güzel kızım, üveyik kuşların di-
şisi gelin kuşudur, gelinlik çağa gelen kızların evlerinin damına
onlar hep konarlar” demiş.

Ve kız sevdiği gençle evlenmiş, annesini de yanına almışlar
ve mutlu bir yuvaları olmuş.

O mutlu yuvada, biri erkek, biri kız iki evlat dünyaya gelmiş.

Kız çocuğuna “Üveyk”, erkek çocuğa “Üveys” ismini koymuşlar.

- “Üveyik kardeş, sen bize neler söylemek istersin!”

- “Ey insan kardeş! Gösterişli yuvalar yapıp, yuvası olma-
yanın boynunu eğme.”

- “Sen yuvanı kurarken yuvası olmayanları da düşün.”

- “Ey insan kardeş, bizleri avlama, neslimizi bitirme.”

- “Bizler gelinlik çağa gelmiş kızların gönüllerine aşk duy-
gusunu hissettiririz.”

- “Onun için bizlere “gelin kuşu” derler.”

- “Ey üveyik kardeş! Ötüşünle bizlere ne mesaj verirsin?”

- “Ey insan kardeş, benim ötüşüm gelinlik çağına gelmiş
kızlar içindir.”

- “Ey güzel kız, durma kalk aşkını ara, seçici ol, sana uygun
olanı bul, herkese gülümseme, aşkını bul sadece ona gülümse,
aşkınla ona sarıl ve ömür boyu o aşka sadık ol.”

- "Guuurk, guuuruk diye öterim, genç kızlara aşkınızı bulun, gurka yatın üreyin, aşkınızın meyvesi olan evlatlar verin derim"

- "Üveyik kardeş, aşk hislerin çok derinmiş, sana üveys kuşu da diyebilir miyim?"

- "Elbette diyebilirsin insan kardeş, çok da hoşuma gider. Üveysilik; insanın kendi vücûdunda Âdem'den Muhammed'e nice ulvî boyutlardan himmetler bulmaktır."

- "O ulvî boyutlara erebilmek için, aşk gerek, teslimiyet gerek, tevekkül gerek. Kişi aşk ile kendi varlığından geçmeli ki, ilâhî himmetlere ersin, nice makamlar görsün."

- "Üveysilik, gönül kuşunun kanatlanmasıdır, nice makamlara uçmaktır, Âdem'den Muhammed'e nice sırlara erişmektir."

- "Çok teşekkür ederim insan kardeş, bana gelin kuşu denilir iken, üveys kuşu demekle de şereflendirdin."

- "Üveyik kardeş, sen Hazreti Hatice ve Hazreti Fatma anemizin kuşu musun?"

- "Evet insan kardeş, bizler âşıkların anneleri olan Hatice ve Fatımanın makamlarını temsil ederiz."

- "Onlar fedakârlıkta, aşkta, samimiyette, ilimde, irfanda, edebte, aile bağlarında, evlat yetiştirmede, eğitimde, insanlığa örnek olmuşlardır."

- "Üveyik kardeş, üveys kardeş, senin aşkın hepimize örnek olsun."

- "Çok teşekkür ederiz üveyik kardeş, senden de ne muhteşem mesajlar aldık."

BÜLBÜL

BÜLBÜL-BULBUL

Bülbül, aşkın dilidir.
Her an aşkını dile getirir.
Hep aşktan söyler, aşkından söyler, aşkla söyler.
Nidasıyla aşkın dilini hatırlatır.
Bülbül, Arapça “بُلبُل bulbul” kelimesinden gelir.
Bülbül gece gündüz öten bir kuştur.
Karanlık çökerken daha fazla öter.
Güller açtığında daha heyecanlı öter.
Bülbül âşıkların nidasını temsil eder.
Bülbül kuşların aşığıdır.
Kuşların içinde aşk boyutunu Bülbül temsil eder.
Her kuşun aşk boyutunda yeri vardır.
Lâkin Bülbül aşkın en derin duygusunu hissettirir.
Bülbül, gece gündüz öten nadide kuşlardandır.
Bülbüle kuş dememek gerekir.
Ona en uygun olan isim, “Aşk kuşu- Aşk dili” olmalıdır.
Onun âşık olduğu güldür.
Bülbül gülsüz, gül Bülbülsüz düşünülemez.
Gül, Bülbülün bahçesidir.
Bülbül, gül açınca daha şevkli şakır.
Gül henüz açmamışken, Bülbül hüznü şakır.
Bülbül, gülün açması için, yüzünü göstermesi için yalvarır-
casına şakır.

Bülbül ve gül tasavvuf edebiyatında vazgeçilmez ikilidir.
Gül, âşıkların makamıdır, âşıkların gönlüdür, Hazreti Muhammed'in makamıdır.

Hazreti Muhammed, âşıkların piridir.

Muhammed makamı gül ile temsil edilir.

Hazreti Muhammed, insan-ı kâmilî temsil eder.

İnsan-ı kâmilin gönlünden gülün kokusu yayılır, onun dilinden Allah'ın hakikatleri dökülür.

İnsan-ı kâmil, davranışlarıyla, diliyle, tebessümü ile hep sevgi, huzur yansıtır.

İnsan-ı kâmil, Bülbülün ve gülün cemidir.

İnsan-ı kâmil çevresine huzur verir, hoşluk verir.

İnsan-ı kâmil açmış bir güldür, Hakk'ı haykıran bir Bülbüldür
Bülbül, aşk yolunda şakıyan bir sâliktir, hakikatleri haykıran bir âşıktır.

Gül, Allah'ın lütuflarıdır, sırlarıdır, hakikatleridir.

Gül, âşıkların erişeceği mânâlarıdır, irfâniyettir, cennettir.

Gülün kokusu herkese hoşluk verir, huzur verir.

Gülün 320 Mhz frekansı vardır.

Bülbül türlerinin de yaklaşık 320 çeşit ötüşü vardır.

Frekansı en yüksek bitki güldür.

Kuşların içinde ötüşü en zengin olan bülbüldür.

Onun için gül ve Bülbül, âşık ve mâşuk olarak tasvir edilir.

Âşıkların gönlü, gül bahçesidir.

Âşıkların gönlünde hakikatler bir-bir açılır

Gülün yapraklarının açılması gibi, âşık, irfân sofrasında nice hakikatlerin lütfuna erer.

Bülbül, hicret eden yani göçmen kuşlardandır.

Bülbülün boyu 15-20 cm arasındadır.

Kilosu 20-30 gr arasındır.

Bülbülün erkeği ve dişisini ayırt etmek zordur.

Erkekler kanadını açtığında, dişilerine nazaran kanatları biraz daha uzundur.

Bülbüllere, ötüşleri bakımından tüm dünyada hayranlık duyulur.

Bülbüller böceklerle, sineklerle, solucanlarla, meyvelerle beslenir.

Bülbüllerin dişisi 4, 5, 6 yumurta verir.

12 gün civarı kuluçka dönemi vardır.

Kuluçka döneminde erkek, dişinin yanından ayrılmaz, dişisi için daha güzel öter.

Bülbüllerin bazı türleri 1 yıl civarı, bazı türleri 10 yıla kadar yaşarlar.

Bülbüller günün farklı zamanlarında farklı olayların olduğu durumlarda farklı öterler.

Hava koşullarının değişiminde, güneşin batışında, gündüzün sıcaklığında, çiçeklerin açımında, kendi aralarındaki iletişimde, birbirlerine kur yapmalarında hep farklı duygularla öterler.

Bülbül ve gül hikâyeleri tasavvufta her zaman görülür.

Bunlardan biri şöyledir:

Hüdhüd Bülbül'e der ki: Sen de bizimle gel, Kâf dağının ardında olan Zümrüdü Anka'ya gideceğiz.

Bülbül der ki: "Bir aşk beni benden aldı, o aşk için her an şakır oldum, o aşk beni Zümrüdü Anka eyledi, her yerde onu görür oldum, o aşk benim, ben o aşktan kemâle erdim, âşık olmanın aşkı her yerdedir, varın siz gidin."

Hüdhüd anlar ki, Bülbül aşkın içinde, aşk Bülbülün içinde, o her an Zümrüdü Anka ile beraberdir.

Bülbül hikâyelerine Divânü Lugât-i-Türk ve Kutadgu Bilig'de de rastlanır.

Hâfız-ı Şîrâzî (ö. 791/1389) Bûlbûlü ve onun güle olan aşkını şiirlerinde anlatmıştır.

Bûlbûlün ötüşü hep âşıkların nidasına benzetilmiştir.

Bûlbûl, aşk ve âşıkla özdeşleştirilmiştir.

- "Ey Bûlbûl kardeş! Niye böyle hüznü hüznü ötersin?"

- "Aşkımdan dolayı inlerim, gece gündüz aşkıma seslenirim, hep onu düşünür, hep ondan bahsederim."

- "Ey Bûlbûl kardeş! Senin sesin nereden gelir?"

- "Sesim gönümden gelir, aşk gönüldedir, gönü aşka erişenin gözü de gönül olur, aşkla bakar, aşka bakar, aşkıdan bakar."

- "Ey Bûlbûl kardeş! Güller açtığı zaman daha neşeli mi ötersin?"

- "Gül, tomurcuğundan cemâlini gösterdiğinde kendimden geçerim, o an nasıl nameler söylerim bilmem bile."

- "Ey Bûlbûl kardeş! Sadece güller için mi şakırsın?"

- "Ben gece gündüz şakırım, her varlık Allah'ın açmış bir gülüdür, Allah her varlıktan cemâlini gösterir, açığa çıkan her varlık, açan her çiçek Allah'ın sırlarını âşikâr eyler, benim ötüşüm açılan her çiçeğedir."

- "Ey Bûlbûl kardeş! Sana kuşların aşığı diyorlar, aşkını bu kadar mı derinden yaşıyorsun?"

- "Aşk deryasından doğan bir kuşum ben, her anım aşk içinde geçer, gönül nağmelerim aşktan söyler, açan her çiçek aşk deryasının çiçeğidir, aşk deryasının kokusunu getirir."

- "Ey Bûlbûl kardeş! Aşk nasıl bir duygu?"

- "Aşk dile gelir mi, aşk anlatılır mı, aşka tutulan maşuğuna tutulmuştur, yönünü ona dönmüştür, o olmuştur, onunladır, ondan gayrı bir şey görmez olur, nereye bakarsa baksın onunla onu görür."

- “Ben aşkımı nağmelere dökerim, kendimden geçerim, onun için şakırım, her sözüm onu anlatır, ona olan, ondan olan sesleniştir.”

- “Ben Yâkûb’un Yûsuf için seslenen sesiyim, Züleyhan’ın Yûsuf’a olan aşkıyım, tüm âşıkların maşuğu için gönülden seslenişiyim.”

- “Teşekkür ederiz Bülbül kardeş.”

- “İnşAllah bizler de senin gibi aşk deryasına girenlerden oluruz.”

- “İnşAllah bizler de senin gibi gönül diline erişenlerden oluruz.”

- “İnşAllah bizler de aşkından söyleyenlerden oluruz.”

TAVUS

TAVUS

Birçok medeniyette, güzelliğın ve zarafetin simgesi olarak görülür.

Eski Yunan felsefesinde, güzel kuyruğı nedeniyle tanrıca Hera'nın simgesidir.

Ezidilik inancında melek-Tanrı simgesidir.

İslam kültüründe, bolluk, bereket, güzellik simgesidir.

Bir insan gördüklerinde hemen kuyruklarını açar, muhteşem güzelliğini sergiler.

Bunu her insana yapmazlar, onlara sevgi, hayranlık içinde bakanlara yaparlar.

Kuyruklarını aynı zamanda tehlike hissettikleri durumlarda da açarlar.

Erkek Tavus kuşun kuyruğı daha büyük ve daha süslüdür.

Boyları 90-120 cm civarındır.

Erkeğın kuyruğı yaklaşık 1,5- 2,5 metreye kadar açılabilir.

Genelde dişilerde bu kuyruk özelliğı yoktur.

Genelde uçmazlar ama uçma özellikleri vardır.

Tavus kuşlarınının hem erkeğı hem de dişisi ihtiyaç halinde uçabilir.

Saatte yaklaşık 15-20 kilometre hızla uçabilirler.

Tavus kuşunun erkeğı, açtığı kuyruğıyla rengârenk güzelliğini sergileyen bir kuştur.

Kuyruğunu açtığıında ayrı bir güzelliğı, kanatlarını açtığıında ayrı bir güzelliğı vardır.

15-25 yıl arası yaşayabilirler.

Erkek tavus kuşunun, kur yapma döneminde kuyruğunu açtığı söylene de, dişisi olmadığı zaman da kuyruğunu açtığı görülür.

Erkek Tavus kuşu 200 e yakın kuyruk tüyünü her yıl yeniler.

Erkek Tavus kuşunun açılan kuyruklarında 170 civarı göz şeklinde şekiller görülür.

Bunlara “göz tüyü” denilir.

Dişileri 12-13-20 civarı yumurta bırakabilir ve kuluçka süresi 30 gündür.

Tavus kuşları genelde tohumlarla, otlarla ve küçük böceklerle beslenirler.

Tavus kuşu biyologları, dişi tavus kuşlarının beyinlerinde, erkeklerine mesaj gönderen bir sistem tespit etmişlerdir. Bu sistemden dişinin erkeğe frekanslarla duygusal mesajlar gönderdiğine inanılır.

Bazı inanç gruplarında, iblisin Tavus kuşunu kandırdığını ve iblisin bir boncuk haline gelip, Tavus ağzında cennete girdiği ve cennetten Âdem ile Havva’yı düşürdüğü anlatılır.

Ve böylelikle Âdem ve Havva ile birlikte Tavus kuşunun da kovulduğuna inanılır.

Tavus kuşunun cennette muhteşem sesi vardır, ama cennetten kovulunca, cennet sesini kaybeder ve sesi çirkinleşir.

Burada anlatılmak istenen, kibir içine düşen kimse ilâhî huzurdan düşecektir, vurgusudur.

Kibir içindeki kişinin ağzından çıkan seslerde, kibir ve şirk kokacaktır.

Cennet ehlinin sesi, hakikat dilidir ve ağızdan çıkan sözler hep rahmet sunacaktır.

Yoksa buradan işaret edilen Tavus kuşunu kibirli olarak görülmesi değil, kibire düşen kimsenin durumudur.

Mesnevide şöyle bir hikâye vardır:

Ovada bir tavus kuşu, kendi gagasıyla kendi tüylerini yoluyordu. Hakîm (hikmet sahibi) biri oralarda gezmeye çıkmıştı.

Hakîm; “Ey tavus!” dedi, “Böyle güzel tüylerini nasıl oluyor da kökünden yoluyorsun? Bu süslü kanatları yolup çamura atmaya gönlün nasıl razı oluyor? Hâfızlar senin kanatlarını, tüylerini değerli, üstün görüyorlar, beğeniyorlar da onları Mushaf arasına koyuyorlar. Halk havalanmak, serinlemek için senin kanatlarından yelpazeler yapar. Bu ne nankörlüktür, bu ne saygısızlıktır! Seni süsleyenin, o renkleri verenin, o tüyleri nakışlarla güzelleştirenin kim olduğunu bilmiyor musun? Yahut biliyorsun da nazlanmak için mi o tüyleri yoluyorsun? Fakat nice naz vardır ki o naz suç olur; kulu padişahın gözünden düşürür.”

Tavus kuşu bu öğütleri duyunca, önce öğüt verenin yüzüne baktı. Sonra da hiçkırta hiçkırta ağlamaya başladı. Öyle uzun uzun, dertli dertli ağladı ki orada bulunanlar da ağlamaya başladılar.

Soruyu soran da cevapsız kaldı; sorduğuna pişman oldu. Üzüntüsünden o da ağlamaya başladı. İçinden de, “Ne diye soruyu boş yere sordum? Gamlarla, kederlerle dolu imiş. Ben bu soruyla onu çoşturdum, derdine dert kattım” diyordu.

Tavusun yaşlı gözlerinden toprağa damlayan yaşların her damlasında yüzlerce cevap vardı.

Tavus, ağlaması bitince dedi ki; “Haydi git işine! Çünkü sen kokuya ve renge kapılmışsın. Şunu görmüyor musun? Bu kanatlar yüzünden bana her taraftan yüzlerce bela gelmekte. Nice merhametsiz avcı, bu kanatlar için, bana her tarafta tuzaklar kurmadalar. Nice okçular yine bu kanatlar için bana ok yağdırıyorlar. Mademki bu kazadan, bu beladan ve bu fitnelerden kendimi korumaya gücüm yetmiyor; çirkin ve tiksinti verir bir hale girmem benim için daha iyi. Böylece şu dağda, şu ovada beladan kurtulmuş olurum.

Ey yiğit! Kanatlarımın rengi ve güzelliği, bana kendimi beğenme, üstün görme sebebi olmuştur. Kendini beğenmek ise sahibine yüzlerce bela getirir.” Mesnevi 5. Cilt

Burada anlatılan, şan şöhret derdiyle kibir içinde yaşamamanın Hakk’tan hakikatlerden kişiyi nasıl düşüreceği mesajıdır.

- “Ey Tavus kardeş! Nasılsın? Sana bazı sorular sorabilir miyim izin var mıdır?”

- “Ey İnsan kardeş! Elbette sorabilirsin? Ne biliyorsam paylaşırım.”

- “Sen, o muhteşem kuyruğunu neden açarsın?”

- “İnsanlar Allah’ın yarattığı güzellikleri görsün diye, bana baksınlar bendeki o güzellikleri varlıkta da görebilsinler diye insanları uyarırım.”

- “Güzellikler Allah’a aittir, kendilerine nispet etmesinler, şan şöhret derdine düşmesinler, kibir içinde olmasınlar, ben güzelim o çirkin gafletine düşmesinler diye insanlara kuyruğumu açarım.”

- “Kuyruğumu açarak insana: Ne görüyorsun ey insanoğlu? Bendeki o rengârenk güzelliğin sahibini görün ve onun güzelliklerini kendinizde de ve cümle varlıkta da görün ve sakın kibre düşmeyin, diye insanı uyarırım.”

- “Ey Tavus kardeş! Kuyruğunu açtığında oradaki tüylerden oluşan onlarca göz şeklinden ne anlamalısınız?”

- “Her varlığa Hakk’ın gözüyle bakın, her varlıkta Allah’ın güzelliklerini görün, basiretiniz hep Hakk olsun, sakın gaflet bakışında kalmayın, varlığın sûretinde kalmayın, özünü görün, Hakk’ı görün, diye kuyruğumu açarım, oradaki göz şeklini insanoğluna gösteririm.”

- “Tavus kardeş, seni tasavvufta kibirle, kendini beğenmişlikle, şan şöhrete düşmekle bir tutuyorlar, bu sana haksızlık değil midir?”

- "Ey insanoğlu? Elbette bu çok büyük bir haksızlık, bizler hep Allah'ın güzelliklerini göstermekle görevliyiz, insanoğlundan kimileri kibir içinde olduğundan dolayı, kendisi dünyanın çıkarına, şanına şöhretine düşkün olduğundan dolayı, bu kötü hasleti bize yapıştırıyor bizleri örnek veriyor ve bize çok büyük haksızlık yapıyor."

- "Allah her varlığı en güzel estetikle yaratmıştır, insan bunu görebilmeli ve bizlere iftira atmamalıdır. Allah'ın her varlıkta estetiği vardır, insanoğlu bunu görsün diye biz güzelliklerimizi onlara gösteririz."

- "Oysa o kendi kibrini görmeli, kendi gafletini görmeli ve bize haksızlık yapmamalı. Biz sadece insanoğluna hikmetler sunarız, bizdeki hikmetler Allah'a ait olan güzelliklerdir, bunu okuyabilen nice dersler çıkarır, okuyamayan ise gaflete düşer ve zalimleşir."

- "Tavus kardeş, sen kuyruğunu sadece dışına kur yapmak için mi açıyorsun?"

- "Hayır insan kardeş, ben bir insan geldiğinde bana hayranlıkla, sevgi dolu, Allah'ın güzelliğini arayacak şekilde bakıyorsa, bunu hissederim, hemen ona Allah'ın bana verdiği güzelliği gösterir, kuyruğumu bir yelpaze şeklinde açarım. Zaten o insan her varlıkta Allah'ın güzelliklerini arayan bir kâlbe sahiptir."

- "Ama insan bana kötü niyetle bakarsa, gönlünde hasetlik fesatlık, gurur kibir varsa, ona güzelliklerimi göstermem, insanoğlu beni öncelikle kendisi gibi yaratılmış bir kul olarak görmeli ve Hakk nazarıyla bakmalıdır."

- "Tavus kardeş, sizler birbirinizle nasıl mesajlaşırsınız?"

- "Bizler beyinlerimizden, birbirimize; tehlikeli durumlarda, besin elde etmede, çiftleşme durumunda, yavrularımız için, frekanslarla mesajlar göndeririz."

- "Tavus kardeş, sana da çok teşekkür ederiz, çok güzel bilgiler verdin bizlere."

BAYKUŞ

BAYKUŞ- BEY KUŞ

Kuşların Beyi

Baykuş, Bay kuş, zengin soylu kuş.

Kuşların beyi, Mürşid'i.

Hû zikrini duyurup duran hatırlatıcı.

Baykuş kuşların beyidir.

Kuşların Mürşid'idir.

Bazı türler; "Hû-Hûû-Hûûû" diye öter.

Bazı türler; Çığlık, Hırıltı, Işık çıkararak

Başını her yöne çevirir.

Gözleri bir dürbüne benzer, çok delici bakışları vardır.

Dünyanın en güçlü kulaklarına sahiptir.

Çok sessizce uçarlar.

Ölümü ve dirilmeyi temsil ederler.

Baykuş, en iyi gece görüşüne sahip olan canlıdır.

Bir Baykuş'un 3 göz kapağı vardır. Biri gözü kırpmak için, biri uyku için, biri gözü temiz ve sağlıklı tutmak için.

Eski Ahit'te bir Baykuş türü olan "Çığlık Baykuş" "Lilith" adıyla anılırdı.

Lilith Âdem'in ilk eşi olarak bilinir.

Lilith Âdem'e isyan etmiş, onun yerine "Eve-Havva" Âdem'e eş olmuştur.

Lilith'in çığlığı; asiliği, isyanı, bencilliği, egoyu simgeler.

Asi olan, vücûdunun Âdem boyutunu görememiş olandır.

Eski Yunanda, eski Türk kültüründe ve eski Mısırda Baykuş'lar Bilgelik sembolü olarak görülmüştür.

Aynı zamanda eski Mısırda, eski Türklerde Baykuş ölümün sembolü olarak da sayılmıştır.

Baykuşun ruhun yolculuğunda yardım ettiğine inanılmıştır.

Mimar Sinan Baykuş figürünü bazı camilerde kullanmıştır.

Mimar Sinan Üniversitesi logosu da Baykuş'tur.

Baykuşların özellikleri:

Dünyada 200 ün üstünde Baykuş türü vardır.

Baykuşlara Puhu kuşu da denilir.

Bazı türlerine Kukumav da denilir.

Baykuşlar sadece başlarını çevirerek her yönü görebilirler.

Başlarını sağa ve sola olmak üzere 270 derece döndürebilirler.

Kuşlarda genelde 7 omurga vardır.

Baykuşlarda ise 14 omurga vardır.

Bu sayede başlarını 270 derece döndürürler.

Uçarken ses çıkarmazlar, kanatlarındaki tüyler yumuşaktır.

Kanatlarını açtıklarında 150 santimetreye kadar açabilirler.

Genelde dişi baykuşlar erkek baykuşlara göre biraz daha büyüktürler.

Baykuş kendinin insan tarafından eğitilmesine izin vermez.

Peçeli baykuşların yılda 1000'den fazla fare yediği tespit edilmiştir.

Baykuşlar avlarını deri, kemikler, ayaklar dâhil olarak bütünüyle yutmaktadırlar.

Biyologların tespitine göre, bazı baykuş türleri Berruornis ve Ogygoptynx gibi, 60 milyon yıl önce yaşamışlardır.

Baykuşlar, tavuk, hindi ve sülünlerle birlikte en eski kuş türlerinden biridir.

Baykuşların yuva yapma özelliği pek yoktur.

Bazı kuşların geride bıraktıkları yuvaları ya da ağaç kovuklarını yuva olarak kullanırlar.

Eski Yunanistan'da baykuşlar sevilir, o dönemde baykuşlar bilgelik tanrıçası Athena'yı temsil ediyordu.

Romalılar zamanında ise baykuşlar sevilmez. Kötü bir haberin taşıyıcısı olduğuna inanılırdı.

Aztekler ve Mayalar zamanında, baykuşlar uğursuz olarak görülürdü.

Bir baykuş gördüklerinde korkarlardı.

Baykuşlardan nefret edilirdi.

Baykuşların, uğursuzluk getireceğine inanırlar, ölüm ve yıkım haberi getirdiğine inanırlardı.

Eski Mısırdaki, baykuşlar sevilirdi.

Baykuşların, insan öldüğünde ruhlarının öbür âleme giderken koruduğuna inanırlardı.

Kazakistan'da yapılan araştırmalara göre, bir kabileden kadın şamanların baykuşlar sayesinde ruhlar boyutu ile bağ kurduğu iddia edilir.

Güney Afrika'da, birine baykuş demek en büyük hakarettir.

Çünkü orada baykuşların uğursuzluk ve kötü şans getireceğine inanılır.

Eski Türk kültüründe baykuş "Ugi" olarak adlandırılmış, Bilgelik ve fedakârlığın işareti sayılmıştır.

Manas destanında "Baykuş ana" geçer.

Baykuş yavrularına çok fedakârlıkla bakar, hatta yavruların annenin üstüne çıkarken, yavruların pençelerinin, ana baykuşun gözlerine batar kör olmasına sebep olabilirmiş.

Bundan dolayı baykuş eski Türk kültüründe fedakârlığın sembolü olarak görülmüştür.

Şaman kıyafetlerinde baykuş pençeleri, başlıklarında baykuş tüyleri görülür.

Baykuşlar gece çok iyi görürler.

Pençeleri çok güçlüdür, çünkü iki ayak parmağı ileri ve iki ayak parmağı geriye dönüktür.

Bu sayede avlarını çok güçlü tutarlar.

Baykuşa sormuşlar:

- "Sen nerede bulunursun?"

- "Yıkık virane yerlerde bulunurum." demiş.

- "Peki, neden orada bulunursun?"

- "Beden şehirden geçenler, fenâfillah olurlar, onların bedenleri yıkılmadığı müddetçe "Hû Hû Hû" zikrini duyamazlar, işte ben bunu hatırlattırım."

Yine sormuşlar:

- "Neden başını her yöne çevirirsin?"

- "Hakk'ın yüzü her yerdedir de ondan."

- "Neden çok derin bakarsın?"

- "Baktığım zaman Öze bakarım da ondan."

- "Neden gece avlanırsın?"

- "Gece kalkış gafletten uyanıştır da ondan."

- "Neden 3 göz kapağın vardır?"

- "Hakk ile aramda 3 perde vardır, her bir kapak 3 perdenin kalkmasına işarettir."

- "O 3 perde nedir?"

- "Mina'da 3 şeytan olan, kendime nisbet ettiğim fiil, sıfat, vücûd şirkidir."

- "Kulakların çok güçlü duymuş öyle mi?"

- "Sûretlerin ardından gelen Hakk'ın kelâmını duymak için güçlü duymak gerekir ondan."

Yine sormuşlar:

- "Sen Hû- Hû diye mi ötersin?"

- "Genelde öyle öterim, her an Hakk'ı zikrederim."

- “Bazı arkadaşların neden “Çığlık, Hırıltı, Islık“ çıkararak öterler?”

- “Onlar, insan ölürken, insanın çıkaracağı sesi onlara hatırlatmak için öyle öterler.”

- “İnsan ölümü unutmamalıdır. Doğum ve ölüm yaşamın hakikatidir, insan nereden geldiğini nereye gideceğini anlamalıdır.”

- “Baykuş kardeş, çok teşekkür ederiz.”

- “Anladık ki sen bizlere, fenâfillah makamını her an hatırlatırsın. Vücûdun sahibini “Hû-Hûû-Hûûû” diyerek hatırlatırsın.”

Aşağıdaki bölüm alıntıdır.

Baykuş gece yırtıcıları takımına giren, geceleri avlanan, büyük başlı ve tüylü bir kuştur. 60-70 yıl kadar yaşayabilen kuşlar, 18-70 cm boylarındadır. Bilinen 123 türü bulunmaktadır. Puhu, cüce baykuş, alaca baykuş, kukuma baykuş türleri arasında yer alır. Antarktika dışında her bölgede yaşamaktadırlar. Kısa kuyrukları bulunan kuşların kanatları uzun ve enlidir. Bazılarının kanat açıklığı, bir insan boyuna ulaşmaktadır. Kıvrık gagaları, keskin pençeleri olan canlının, tırnakları kancalı ve parmakları dönerlidir. Avlarını kuvvetli pençeleri ile yakalar. Yapı olarak yürüme ve uçmaya uygun bir yapıları vardır. Yürürken ve ayakta durduklarında ağırlık merkezi olarak ayaklarının üzerinde durur. Bu esnada kanatlar gövdeye yapışıktır. Avlanırken oldukça sessiz hareket eder. Uçarken bile kanat seslerini duymazsınız. Gündüzleri uyur veya ağaçlarda güneşlenir. Kendilerinden iri hayvanlara saldırmaktan çekinmezler. Şahin, atmaca gibi gündüz avlanan yırtıcılar en büyük düşmanlarıdır.

Baykuşların görme yetenekleri nasıldır?

Gözler başın yan tarafında değil, önlerde bulunur. İri olan gözleri, hareket etmeden sabit durur. Görmeyi sağlamak için, boynunu 270 derecelik açıyla çevirebilirler. Gözler ışığı geçiren ve kıran özelliklere sahip 3 tabakadan meydana gelmiştir. Dışta bulunan sert tabaka, tümsek şeklinde saydam tabakayı

meydana getirir. Gözü koruyan sert tabakadır. Damar tabaka ise, damarlı bağ dokusundan oluşmuştur. Gözleri karanlık bir oda haline getirir. Karanlıkta fazla görme özellikleri bulunmamaktadır. Avlarını az ışıpta bile rahatça yakalayabilirler. Gözde bulunan ağ tabaka sarı renkte olup, büyütücü özelliğe sahiptir. Gözlerinde bulunan çubuk duyu hücrelerinin yapısında mor ışık görüntüsü sağlayan madde bulunmaktadır. Bu madde az miktarda ışığı bile kimyasal sinyale çevirerek, kuşun bunu görmesini sağlar. Mavi rengi görebilme özelliğine sahip olan tek kuştur. Diğer kuşların tersine üst göz kapağı alt göz kapağının üstüne gelmemektedir.

Baykuşların işitme yeteneği nasıldır?

Görme ve işitme duyuları oldukça gelişmiş olan kuşlar, az ışıkla da avlarını yakalama özelliğine sahiptir. Işığın olmadığı yerlerde işitme duyuları ile avının yerini belirler. Kulakları oldukça hassastır. Hem işitme görevini görür, hem de dengeyi sağlar. Yön bulmakta önemli role sahiptir. Kulakta zar, kanal, kemikçik ve sıvılar bulunmaktadır. Geceleri sessiz ortamda bir iğnenin yere düşüşünü bile duyabilecek yapıya sahiptir. Baş bölgeleleri geniş olan baykuşların, kulakları birbirinden uzak ve delikleri büyüktür. Sesler bir kulaktan diğerine çok kısa sürede geçer. Kulaklar aynı zamanda perdelidir. Dinlenirken açtıkları perdeleri, uçarken kapatırlar.

Baykuşların üremesi ve beslenmesi nasıldır?

Dişiler erkeklere göre daha iridir. Üreme döneminde 2-10 yumurta yaparlar. Kuluçkada yattıkları gün sayısı 30-40 gün arasındadır. Yavrular yumurtadan ilk çıktıklarında gözler ve kulaklar kapalıdır. Değişik sürelerde yuvada kalan yavrular, bir sonraki yıl ergenliğe ulaşır. Beslenmeleri kemirgenler ve fareler sayesinde gerçekleşir. Bu yüzden ekolojik dengeye katkı sağlarlar. Bazı ülkelerde koruma altına alınmış canlılardır.

K A R G A

KARGA

Karganın özellikleri:

Ayakları küçüktür, düz iri gagaları vardır, kanatları geniştir.

Genelde “Gak-Gaak-Guk-Guuk-Gök” diye öterler.

Bunu “Hak, Hakk, Haakk” diye de duyabiliriz.

Genelde 15, 20 yıl yaşarlar, 40 yaşına 70 yaşına kadar yaşayan kargalar da vardır.

Farklı lehçelerde de öterler.

Bir karga sürü değiştirirse, kısa sürede oranın lehçesine göre ötmeye başlar.

Bazı karga türleri, çevrelerinde olan hayvanların seslerini taklit edebilirler.

Bazı karga türleri, oyun oynamayı, kendisiyle ilgilenilmesini çok severler.

Aile yaşantıları ve sürü yaşantıları güçlüdür.

Karga, vücûd oranına göre beyni en büyük olan kuş türüdür.

Biyologlara göre 7 yaşında bir çocuğun zekâsına sahiptirler.

Genelde renkleri parlak siyahtır, siyah beyaz, siyak kirli beyaz, siyah mavi renkte olanlar da vardır.

Bir mavi alakarganın türünün rengi mavidir.

Kendi cinslerine cenaze merasimi yapan tek kuş türüdür.

Bir karga öldüğünde, diğer bir karga bunu diğer kargalara gıklayarak haber verir, ağacın dallarına hep birlikte çıkarlar adeta yas yaparlar ve ölen karganın etrafında dönerek cenaze ayini yaparlar.

Birbirlerine çok sadık kuşlardır.

Kendilerine yapılan haksızlığı unutmazlar; kin tutarlar, yeri geldiği zaman intikamlarını alırlar.

Aynı zamanda kendilerine yapılan iyiliği unutmazlar.

Kargalar iyilik yapan kimseyi her zaman bulurlar ve ona biri saldırsa, hemen saldıran kimseye saldırırlar.

Yani kendine yapılan iyiliğin karşılığını her zaman verirler.

Kendine yapılan kötülüğün de karşılığını verirler.

Akıllıdırlar, mesela balık yakalamak için yem kullanırlar.

Çubuklar kullanarak alacağı şeylere uzanırlar.

Kargalar kendi sosyal yaşamlarında, birbirlerine destek çıkarlar.

Lider karga diğer kargaları toplar, birlikte hareket ettirir.

Çöp, leş, fare, böcek, böğürtlen, mısır, incir, ceviz gibi yiyecekleri tüketirler.

Günlük ortalama 300-400 gram arası yiyeceklerle beslenirler.

Karakarga ya da çok bilinen adıyla Kuzgun, leş ile de beslenir.

Kuzgun türü kargalar, arkada kesinlikle beslenmeyen karga bırakmazlar.

Seslerini kullanmada oldukça usta olan kargaların kendi aralarında diğer kuşlardan ayrılan özel iletişimleri vardır.

Çiftçiler tarafından pek sevilmeyen kuşlardır.

Çünkü ekili tarlalara zarar verirler.

Hem ölümün hem doğuşun simgesi olarak anılırlar.

Gece yarısı öterlerse ölümü, sabaha karşı öterlerse doğuşu haber veriyor diye bilinirler.

Karga, Hazreti Süleyman'ın kıssasında kuşların dilini bilen, yerden rızkını alan bir kuş olarak resmedilir.

Karganın, kâlb makamını ve rûh makamını temsil ettiği bildirilir.

Bedeninin siyah olması, fenâfillah sırrıdır.

Sesinin tiz olması, uyarıya çabuk erişildiğinin işaretidir.

Bakışlarının keskin olması, baktığı yere odaklanmasına işarettir.

Karganın geleceği gördüğüne işaret edilir.

Keskin bakış, feraset sahibi olmaya işarettir.

- "Ey Karga kardeş: Sen neden "gak, gaak, guk" diye ötersin?"

- "İnsanlara seslenirim; kalk kalk, boş durma, çalış çabala, üret, toprağı kurcala, yerlere bak, göklere bak, beden toprağının sahibini anla, Hakk'ı anla diye seslenirim."

- "Ey Karga kardeş: Neden başını toprağa doğru eğerek ötersin."

- "Hem yere doğru, hem göğe doğru öterim. Toprağa doğru eğilerek ötmem benim secdemdir, benim aslım topraktır, beslendiğim yer topraktır, yaşam yerim topraktır, ona doğru eğilerek ötmem, ona saygıdır."

- "İnsana da aslını bil diye seslenirim, rızkının geldiği yer olan toprağa saygı duy diye seslenirim. İnsan da toprağa secde etmez mi? Eder, çünkü onun bedeninin aslı topraktır."

- "İnsanı, yerlere bak göklere bak, düşün anla diye uyarırım."

- "Ey Karga kardeş: İnsanlar neden senin sesinden rahatsız olurlar?"

- "Ben diğer karga dostlarımı da yiyecek için çağırırım, tehlikeyi haber veririm, insanlar ise bencildir, paylaşmayı sevmezler, önce ben ille ben derler de ondan benim sesimden rahatsız olurlar."

- "Ey Karga kardeş: Sana neden gürültücü derler?"

- "Ben gürültü yapmam, ben kendi cinslerime; "aç var mı, sıkıntı da olan var mı, ihtiyacı olan var mı?" diye seslenirim."

- "Ey Karga kardeş: Sesin tiz, bakışın keskin neden böyledir?"

- “Sesim tizdir, uyarım uzaklara gitsin diye. Bakışım keskin-
dir, geleceği gördüğümünden dolayı, bana ölecek olanı da doğa-
cak olanı da bilme yeteneği verilmiş.”

- “Ey Karga kardeş: Yapılan haksızlığı ve yapılan iyiliği unut-
mazmıydın öyle mi?”

- “Evet, asla unutmam, bana iyilik edeni her zaman koru-
rum, bana iyilik edene biri saldırırsa hemen o saldırganı uzaklaş-
tırırım. Bana ve aileme biri haksızlık yapsa, ona gerekli karşılığı
veririm, ona bedenimden farklı bir sinyal göndererek huzursuz
ederim, başarılı olmasının önüne geçerim.”

- “Ey Karga kardeş; sürüden kopmuş yavru bir kargaya sa-
hip çıkıyorsunuz, hemen onu koruyorsunuz, ona yeni bir aile
kazandırılıyorsunuz, onu besliyorsunuz, yardım seversiniz, ölüle-
rinize saygılısınız, size yardım edene yardım ediyorsunuz. Sen,
biz insanlara ne güzel mesajlar sunuyorsun.”

- “Sana da çok teşekkür ederiz karga kardeş.”

Kur’ân’da Karga, Mâide Sûresi 31. âyette geçer.

Maide Sûresi 31: “Gurâben” “عُرَابَا”

Meâli: “Sonra da Allah’ın var ettiği bir karga ortaya çıktı,
yeri eşeledi. O kardeşinin cesedine ne yapacağını onu görerek
anladı. Dedi ki: Yazıklar olsun bana! Kardeşimin cesedine ne
yapacağım konusunda bu kargadan bile aciz oldum. Sonra da
pışman olanlardan oldu.”

Kabil Habil’e zulüm etmiştir, onu sırtında taşımıştır, ne ya-
pacağını bilememiştir.

Ortaya çıkan karga ölü bir kargayı toprağa gömmüştür.

Kabil anlamıştır ki, içinden geçen kötülük duygusunu ört-
meli, gömmeli, yok etmeliydi. Bunu herkes böyle yapmalıydı.

Bunu Karga’dan öğrenmiştir.

Kim birine bir zulüm yaparsa, bunun vebalini bir ömür üs-
tünde taşır.

Kim birine kötülük etmekten vazgeçerse, o duyguyu gömerse, ona rahmet kapıları açılır.

Kur'ân'da Karga âyetiyle bu çok güzel işaret edilmiştir.

Kargalar, sosyal ilişkileri bakımından insanlara çok benzerler.

Kargalar, topluluklar halinde yaşarlar.

Tek eşli olurlar, hayatları boyunca eşlerine sadık kalırlar.

Yavruları olduğu zaman, anne ve baba karga, yavrunun bakımını ortak olarak üstlenirler.

Bunlara ek olarak, sürüden ayrı yavru bir karga gördüklerinde onu sürülerine dahil edip, bakımını üstlenirler.

Tehlikelere karşı birbirlerini uyarırlar ve korurlar.

Yunan mitolojisinde kargalar ölümsüzlüğü temsil eder.

Aynı zamanda Yunan mitolojisinde kargalara çok saygı duyulur.

Mesela, karga tanrılara eşlik eden bir arkadaş ve yoldaştır.

Bunun en önemli örneği Tenedos'un koruyucusu Apollo ve siyaha dönüştürdüğü kargasıdır.

İskandinav kültüründe de kargaların özel bir yeri vardır, kutsal sayılırlar.

İskandinav mitlerinde kargaların saygı duyulan hayvanlar olmasının kaynağı; Tanrı Odin'in iki kargasının olmasıdır.

Gılgamış destanında Karga, karaya, toprağa erişen kuş olarak tasvir edilir.

"Karga kardeş, sen de bize ne güzel mesajlar sunuyormuşsun."

SAKSAĞAN

SAKSAĞAN

Saksağan kuşların meraklısıdır.

Her zaman gözlerini her yöne döndürerek, çevreyi anlamaya çalışırlar.

Her şeyi merak eder, beyni 7 yaşında bir çocuğun beyni gibi merak duygusuyla sarılıdır.

Saksağan, kargagiller familyasındandır.

Kuyrukları kargalara göre biraz daha uzundur

Boyları ortalama 40-50 cm civarındır.

Kuyruk uzunluğu 25-30 cm'yi bulur.

Ömürleri 30 yıl civarındır.

Genelde sıçrayarak yürürler, sağa sola sallanırlar.

Kuyruğunu da dik tutarak sağa sola sallar.

Halk arasında bunun için şöyle denir; Saksağan Kekliğin yürüyüşüne hayran olmuş, onun gibi yürümeye kalkmış, yürümemiş, dönüp kendi bildiğim gibi yürüyeyim demiş, ama kendi yürüyüşünü de unutmuş ve zıplayarak yürümüş.

Sesleri çok güçlüdür, sanki bir yere haber verir gibi, sanki yardım ister gibi seslenirler.

“Hıssssst, hıssssst, hıııııttt, şıssstt, şiiiıttt, currrrk, cuuurrrk, cııcıcık, cıııııtt, cuuukkkkk, cuuuşssst” seslenişi vardır.

Saksağan, bahçe kuşlarının yumurtalarını çalar ve onlarla beslenir diye bilgiler vardır.

Bahçe zararlıları olan sıçan, fare gibi hayvanları da hızla avlarlar.

Ayakları önde üç ince parmak ve geriye dönük iki parmak-
tan oluşur.

Yürürken adeta bir gurur içinde kasılarak yürürler, ya da
öyle yorumlanır.

Saksağanlar parlak siyah tüyleriyle, uzun kuyruklarıyla, gö-
ğüslerinde beyaz şeritleriyle gösterişli kuşlardandırlar.

Kumruların yavrularını çalarlar, yuvalarını bozarlar.

Eski Türk kültüründe saksağanlar çok sevilir.

Olumlu şeylerin olacağına ve talihin habercisi olarak görülür.

Saksağanlar, hemen hemen her şeyi yerler ve yiyeceklerini
saklarlar, yiyecek bulamadıklarında sakladıkları yiyecekleri yerler.

Tohumlarla, böceklerle, yumurtalarla, meyvelerle, mutfak
artıklarıyla, küçük kemirgenlerle, hatta küçük tavşanlarla bes-
lenirler

Saksağanlar, kumru, serçe gibi kuşların yumurtalarını ça-
larlar, onların yuvalarından yavrularını çalarlar.

Saksağanların yiyecek bulma ve gördüğünü unutmama zekâ-
ları çok yüksektir.

Toplu çalışan insanları gördükleri yerde, onların atıklarının
olduğunu bilir ve onların atıklarını toplar.

Görsel hafızaları sayesinde yiyecekleri sakladıkları yerleri
aradan bir yıl geçse de bulurlar. Kargalarda da bu özellik vardır.

Topladıkları yiyeceklerini, zorlu kış dönemlerinde, kıtlık dö-
nemlerinde kendileri ve yavruları için saklarlar.

Saksağan çevresini tanımak için çok meraklıdır.

Saksağanlar da eşlerine çok düşkündür, tek eşli yaşarlar.

Hatta şöyle denir, kuşların içinde ailesine en düşkün kuş
Saksağandır.

Yavrularının yanına bir başka kuş ya da hayvan gelsin, onu
uzaklaştırıncaya kadar çırpınır durur ve hiç affetmez hızla saldırır.

Kendi ortamlarına gelen hayvanlardan tehlike sezerlerse, o hayvana toplu olarak da saldırdıkları görülmüştür.

Çevresinde olan tehlikeler için ailesini uyarırlar.

Kendi cinsleri ve ailesi için iletişimleri çok yüksektir.

Saksağanlar âdeta; yiyecek bulmak ve onu ileride yemek için saklamak, tehlikeyi görmek, ailesine ve dostlarına tehlikeyi haber vermek için yaşarlar.

Zoologlarının kuşlar için yaptıkları ayna deneyinde görülmüştür ki, kuşlar arasında kendini aynada tanıyan tek kuş türü Avrupa saksağanıdır.

Yapılan deneylerde, diğer karga türlerinin aynada kendilerini gördüklerinde aynanın arkasında başka karga olup olmadığına baktıkları gözlemlenmiştir.

Saksağanlar yuvalarını 30 gün içinde yavaş yavaş yaparlar.

Yuvalarını dallar, otlar, samanlarla ve üstünü pamuk, tüy gibi yumuşak şeylerle yaparlar, çevresini de çamurla kaplarlar.

Yuva yaptıktan sonra kuluçka dönemi başlar, bir hafta içinde 4-6 yumurta yaparlar ve kuluçka süreleri 21 gündür.

Yumurtadan çıkan yavruları 3 hafta sonra uçmaya başlar.

Saksağanlar hem kindardırlar hem de şefkatlidirler.

Saksağanlar kendilerine, yavrularına taş atanı unutmazlar, kendilerine yem atanı da unutmazlar.

Taş atandan gün gelir bir şekilde intikam alırlar.

Yem atana ise sevgiyle yaklaşırlar, onların evlerinin damına konarlar, adeta diğer kuşlara “burada iyi biri yaşıyor, onu koruyun” diye öterler.

Bir alıntı haber şöyledir:

Avustralya’da genç bir aile tarafından kurtarıldıktan ve sağlığına geri kavuştuktan sonra ‘Penguin’ ismindeki saksağan, ailenin bir arkadaşı ve düzenli ziyaretçisi haline geldi.

2013'te, Noah, Penguin adını verdikleri bu saksaağanı bir kütüphane civarında uçmaya çalışırken yerde buldu. Penguin sağlıklı haline kavuşturduktan sonra Cameron, Sam ve çocuklar (Reuben 13, Noah 11, Oli 9) Penguin'in özgürce uğmasına izin verdiler, ama bu saksaağan yine de aileyle vakit geçirmek için geri döndü. Evde aylak aylak dolaşıyor, evdekilerin peşinden uçuyor hatta omuzlarına tünüyor.

Kuş, kendi gideceği yere gitmek için sabahları ailenin evden çıkmasını bekliyor ve çocuklar okuldan döndüğünde onları karşılıyor; 'Köpeğin kuyruğunu sallaması gibi, ağaca oturuyor ve heyecanlandığında kanatlarını çırpıyor.'

Başka bir alıntı haber ise şöyledir:

Australya'nın Sidney şehrinde yaşayan bir saksaağan kent sakinlerine ve turistlere yönelik agresif saldırıları nedeniyle ülkede hem korkulan hem de hayranlık duyulan bir kuş oldu.

Kuş üç yıllık korku saltanatında 40 civarında kişiye pike yaparak saldırırken, bu kişilerin bazıları hastanede tedavi görmelelerini gerektirecek, ciddi yaralar aldı.

Saksaağanın bu "hava bombardımanları" için ödediği bedelse ağır oldu. Yerel bir yetkili kuşu vurarak öldürdü.

Bu ikinci haber de geçen olay, kanaatimizce o saldırgan saksaağanın yumurtalarına ya da yavrularına insanlar saldırmış olabilir, onun için saksaağan insanlara intikam almak için saldırmış olabilir.

- "Merhaba Saksaağan kardeş! Senin hem şefkatli hem intikamcı olduğun söylenir, nedir bunun hikmeti?"

- "İnsan kardeş, ben; bana, yavrularıma, eşime saldıranları unutmam, evine kadar takip ederim, onu hafızama yazarım ve fırsatını bulduğumda o bana acı çektirdiği gibi ben de ona acı çektiririm."

- "Yani ben; bana, yavrularıma, eşime, dostlarıma şefkat gösterenleri, yem atanları unutmam, onlara hep sevgimi, şefkatimi

gösteririm, hatta onlara bir saldırı olduğunda bunu engellerim, vefâm da güçlüdür, kinim de güçlüdür.”

- “Saksağan kardeş, senin çok meraklı olduğun söylenir.”

- Ey insan kardeş, ben çok meraklıyım, çevremi hafızama kaydederim, çevremde kimler yaşıyor onları tanımaya çalışırım, kim iyi niyetli kim kötü niyetli hissederim. Çevremi asla unutmam, çünkü ben o çevrede yaşarım.”

- “Tehlikeli durumlarda aileme ve dostlarıma seslenirim; “şışşt, şışşt, dikkat edin, şahin geliyor, kartal geliyor, tilki geliyor, çakal geliyor” derim.”

- “Yine yiyecek bir şey bulduğumda seslenirim; hişşt, hişşt, hişşt, hişşt, gelin gelin yiyecek var, insanlar yemek attılar, atıklar attılar.”

- “Yine kuluçka zamanı eşime seslenirim; guuruuk, gurruşşt, guuurşşttt.”

- “Ey insan kardeş, sen sen ol çok meraklı ol. Unutma öğrenmenin yolu merak etmekten geçer. Merak eden anlamak için bakar, anlamak için bakan tanır, tanıyan unutmaz, unutmayan unutturmaz. Sen de çevrende olup biteni merak et, varlığı merak et, varlığın yaratılışını merak et.”

- Saksağan kardeş, yiyorsun, yediriyorsun, yemek için sesleniyorsun, kışın şartları için yiyeceklerini saklıyorsun, sonra sakladığın yeri hiç unutmuyorsun ve gelip orayı buluyorsun. Ne dersin bunlar için bize?

- “Ey insanoğlu, çevrende yalnız değilsin, sen ye ama yedir, sen iç ama içir, çevrenle ilgilen, insanlara, hayvanlara, bitkilere yardım et, yardım et ki yardım bul, iyilik yaparsan iyilik, kötülük yaparsan kötülük bulursun. Hayat karşılığını her zaman sunar, hiçbir kulun hakkını yeme, hak bir gün gelir seni bulur.”

- “Saksağan kardeş, senden de ne güzel bilgiler geldi, çok teşekkür ederiz.”

KUMRU

KUMRU

Muhteşem mesajlar sunan kuşlardan biri de “Kumru” kuşudur. Bazı bölgelerde “Yûsufcuk kuşu- Guguk kuşu” diye de bilinir. Âşıklar arasında “Kumrular gibi” sözünün geldiği kuştur. Kumrular, aşkın en güzel temsilcilerinden biridir.

Kumrular birbirlerini koklarlar, birbirlerine olan uyumu iyi anlarlar ve öyle birbirleriyle eş olurlar.

Böylece birbirlerine âşık olan Kumrular bir ömür aşklarına bağlı kalırlar.

Asla aşka ihanet etmezler, birbirlerine sadıktırlar.

Eşlerden biri ölse, kalan ömürlerinde başka eş aramazlar.

Eşi ölen Kumru, belli bir hüznün içinde “gu, guuu, hu huuu, gittii gittiii” diye seslenir.

Asla gösterişli yuvalar yapmazlar

Kendi yaptıkları yuvaların dışında, başka kuşların yuvalarına asla girmezler.

Birçok toplumda ötüşlerinden hikâyeler çıkarılan bir kuştur.

Her dinleyen kendine göre anlamlar çıkarır.

“Guguk guk, Yûsufcuk, ya döktü, ben koktu” bunlardan biridir. (Ben koktu-ben korktu anlamındadır)

“Pepuu, kekuu, baba ba, kim yaptı, ben yaptı, kim öldüdü, ben öldüdü, kim yıkadı, ben yıkadı, vahh vahh vahhh” bunlardan diğeridir.

Bunların hikâyesini yazının sonunda bulabilirsiniz.

Kumru kuşunun özellikleri:

Aşk kuşu, sevgi kuşu diye bilinirler.

Eşlerine âşık olduklarından dolayı “Aşk kuşu” denilir.

Evcil olduklarından ve anne kumru, yavrularını “güvercin sütü” denilen kendine has bir salgıyla beslediğinden dolayı “sevgi kuşu” da denilir.

Güvercin ailesinden olup, güvercine benzeyen bir kuştur.

Güvercinle vücûd boyları hemen hemen aynıdır, güvercin-den çok az küçük de olabilirler.

Buğday, darı gibi tohumlar, küçük otlar, küçük böcekler, küçük balıklarla beslenirler.

Renkleri genelde boz, gri, kahverengidir.

İnsancıl kuşlardandırlar.

İnsanlara yakın yaşarlar.

İnsanlarla birlikte yaşar denilebilir.

İnsanlar bu kuşları vurmazlar, bunlara masum kuş olarak bakarlar.

Kumru vuran kişiler toplumda yadırganırlar.

Hatta “Kumru vuran kişinin başına bir şey gelir” diye söylenir.

“Kumru vuran kişi, uğursuzluğa uğrar” diye bilinir.

Kumrunun ötüşü, hüzün ve ağlama şeklindedir diye söylenir.

Hatta bazı bölgelerde, zulme uğrayan masum kişilerin öldüklerinde ruhlarının Kumru kuşu olarak geri döndüğüne inanılır.

Onun için Kumru kuşunun ötüşü, zalimlerin zulmünü ifade eder diye anlatılır.

Kumrular göçmen kuşlardandır.

Dişi Kumru iki yumurta yapar, kuluçkadan sonra yavrular iki hafta içinde yuvadan uçarlar.

Ötmeyi seven kuşlardandırlar.

Yuvalarını birkaç çöpten yaparlar, asla gösterişli yuva yapmazlar.

Ömürleri her zaman tartışılmıştır, 10 ile 18 yıl yaşarlar diye bilinir.

Kumru kuşu kuluçkada yatarken, yumurtadan yavru olmayacağını anladığında kuluçkadan kalkar ve yuvayı terk eder.

- "Merhaba Kumru kardeş, sana bazı sorular sorabilir miyim?"

- "Buyur insan kardeş."

- "Ey Kumru kardeş! Senin için aşk nedir, neden eşin vefat edince bir eş aramıyorsun?"

- "Ey insanoğlu! Aşk yaşamın sırrıdır, tekliğin sırrıdır, kâlbın sırrıdır, bak vücûduna Allah vücûdunda iki kâlb yaratmış, aşk teklik sırrıdır."

- "Sen de aşkı öyle bir hisset ki, o aşkla yaşamını sürdür, asla aşka ihanet etme, bil ki aşka ihanet eden Allah'a ihanet etmiştir."

- "İşte ben de eşim vefat ettiğinde onun aşkıyla yaşıyorum, başka eş aramıyorum."

- "Kumru kardeş! Niye yuvanı süslü püslü yapmıyorsun, iki çalı çırpıdan yuvanı yapıyorsun?"

- "Ey insanoğlu! Öncelikle gönlünü ev yap ki, en büyük zenginlik odur. Sakın gösteriş peşinde olma, sakın başkasına gösteriş yapma, her yeri ihtişamıyla saran Allah'a dön yüzünü, sakın benlik içine düşme."

- "Kumru kardeş! Ötüşünle ne mesajlar veriyorsun bizlere, sanki Yûsuf'cuk der gibisin?"

- "Ey insanoğlu! Yûsuf'dan murad cândır, biz her seslenişimizle bunu duyurmaya çalışırız, insanoğluna tende kalma câna er diye sesleniriz."

- "Kumru kardeş! Senin seslenişin Allah'ın hangi esmasına işaret eder?"

- "Ya gâfuuur Allah, yâ râhiiiiim Allah, yâ sâdıık Allah."

- "Kumru kardeş! Niye iki yumurta yaparsın?"

- “Ey insanoğlu! Allah böyle murad etmiş, bir yumurta ten boyutunun sırrıdır, bir yumurta cân boyutunun sırrıdır, birini diğerinden ayrı görmemek gerek. Hakk ve Halk sırrına ermek gerek.”

- “Kumru kardeş, senin için Hazreti Yûfus’un kuşu derler.”

- “Ben Yûsuf makamını temsil ederim, kuyuya atılmanın, kervana katılmanın, bir zâhide satılmanın, zindana atılmanın, Mısır’a Sultan olmanın, tüm her şeyin bana secdesinin sırlarını taşıırım.”

- “Ey Kumru kardeş! Bize son öğütlerin ne olacak?”

- “Ey insanoğlu aşk makamına er ve aşk içinde yaşa.”

- “Sakın kimseye ihanet etme.”

- “Eş seçerken onu iyi tanı, sana en uygun kimseyi bul, onu eş edin ve asla ona ihanet etme.”

- “Sakın gösteriş peşinde olma, hep tevâzu içinde ol, ailene sadık ol, milletine sadık ol, sakın kavga içinde olma.”

- “Sakın olmayacak şeyle uğraşma, emeğini enerjini heba etme, ilimden irfandan ayrılma.”

- “Çok teşekkür ederiz Kumru kardeş.”

Halk arasında anlatılan Kumru hikâyelerinden örnekler.

Öncelikle rahmetli annemin anlattığı iki Kumru hikâyesi aklımda kaldığı kadarıyla şöyledir:

Birincisi:

Bir zaman bir köyde, iki çocuğu olan bir kadın bilinmeyen bir hastalığa tutulur ve vefat eder.

Kadının iki çocuğu vardır, iki çocuk yetim kalır.

Bu çocukların bir kız biri erkektir.

Erkek çocuğuğun adı Yûsuf, kız çocuğuğun adı Fatma’dır.

Baba belli bir süre sonra, kendinden yaşlı bir kadınla evlendirilir.

Fakat bu kadının hiç çocuğu olmadığından, bu iki masum yetimi kabullenemez.

Üvey anne her gün masum çocuklara kötü davranır, çocukları çok üzermiş.

Her gün çocukları döver, ağlatırmış.

Çocukları ayrı ayrı yatırır, birbirlerine hasret bırakırmış.

Çocuklar kötü davranan annenin yaptığı zulümden bıkip, her gün Allah'a dua ederlermiş.

"Allah'ım! Bizi kuşa çevir de uçup gidelim" derlermiş.

Üvey anne her gün çocuklara zorluk çıkartır, çocuklara oraya buraya gönderirmiş.

Üvey anne bir gün iki kardeşi, köyde bir komşuya zeytin-yağı almaya göndermiş.

Gönderirken de çocuklara sesini yükseltmiş: "Çabucak gidin, şu komşudan yağ alıp gelin, çabuk getirmezsenediz, yine sizi evire çevire döverim" demiş.

Çocuklar titreye titreye korku içinde komşuya gitmişler.

Komşularına seslenmişler: "Ayşe teyze! Babamın hanımı yağ istiyor, çabuk ver ki hemen götürelim, yine bizi dövmesin, bizi ahıra kilitlemesin."

Ayşe teyze: "Ah benim masum evlatlarım! Hemen vereyim, her gün sizi döven bu kadına inşallah Allah merhamet eder" der.

Çocuklar yağı alırlar ve yağ testisinin bir kulbundan Yûsuf, diğer kulbundan Fatma tutarak, iki kardeş evlerine doğru hızla gitmeye başlarlar.

Bir telaş içinde evlerine varacakken, Yûsuf'un ayağı bir taşa takılır ve iki kardeş yere düşerler, testi kırılır ve yağ yere dökülür.

İki kardeş, büyük bir korku içinde ne yapacaklarını şaşırlar.

Korkudan titrerler, ağlarlar, nefes nefese kalırlar.

Kâlbleri duracak gibi atan iki kardeş Allah'a yine dua ederler.

“Allah’ım bizi kuşa çevir yarabbi, üvey annemizden bizi kurtar yarabbi, her gün çektiğimiz zulümden bizleri kurtar yarabbi” diye dua ederken, iki kardeşin de kâlbî durur ve iki kardeş vefat ederler.

İki kardeşin ruhu, iki Kumru kuşuna dönüşür ve Kumrular bir dala konarak şu şekilde haykırırlar:

“Guguk guk, Yûsufcuk, ya döktü ben koktu”

İkincisi:

Rahmetli annemin anlattığı diğer bir hikâyeye de şöyledir:

Hazreti Yâkûb oğlu Yûsuf’u çok sevmektedir.

Yâkûb Yûsuf için daha farklı bir sevgide çırpınıp durmaktadır.

Diğer kardeşler bu sevgiyi kıskanırlar.

Diğer kardeşler bir gün babalarını ikna ederek, Yûsuf’u gezdireceğiz diyerek götürürler.

Kendi aralarında karar vererek Yûsuf’u kuyuya atarlar ve babalarına geri dönerek: “Yûsuf’u kurt yedi” derler.

Hazreti Yâkûb gönlüne düşen ateşle, her yerde Yûsuf’u aramaya koyulur.

Önüne gelen herkese sorar.

Gökte uçan, dalda duran kuşlara: “Yûsuf’umu gördünüz mü, Yûsuf’umu gördünüz mü?” diye çırpınır durur.

Dalda duran Kumrular gözü yaşlı Yâkûb’un haline bakarlar ve onlar da bir hüznün içinde Yûsuf’u aramaya koyulurlar.

Ve o gün bu gün “Guguuk guuk, Yûsuf’cuk neerdeesiin, gu-guuk guk Yûsuf’cuk kayboldu” diye seslenir dururlar.

Aşağıda yazılanlar alıntıdır.

1- Ocak 1989’da İçel Kültürü Dergisinin 7. sayısında emekli sağlık memuru Doğan Atlayca’nın derlediği “Yûsufçuk Kuşu” ef-sanesidir.

Çok, çok eski zamanın birinde üvey ana elinde iki çocuk varmış. Yûsuf’la ablası, Barcın yaylasında yaşarlarmış.

Her gün koyunlarını otlatarak günlerini geçirirlermiş.

Günlerden bir gün oyuna dalmışlar, vaktin nasıl geçtiğini bilmeden akşam oluvermiş.

Koyunlar da varıp gitmişler bilinmeyene.

Üvey analarından çok korkan çocuklar koyunları bulmadan eve dönememişler, başlamışlar gece karanlığında koyunları aramaya.

Bu arada birbirlerini de yitirmişler.

Hem koyunları hem Yûsuf'u arayan ablacık durup dinlenmeden dere tepe koşmuş, her yere çıkışında ünlermiş: "Yûsuf! Koyunları buldun mu?"

Dağdan taştan ses gelir, Yûsufçuktan gelmezmiş.

Yûsuf'tan bir ses koyunlardan bir iz bulmayan ablacık sabah olana kadar hem koşturmuş hem ünlemiş: "Yûsuf koyunları buldun mu?"

Sabahleyin yaylanın bir semtinde, çayırılı bir düzlükte Yûsuf'u ve koyunları bir arada bulmuş.

Bulmuş ama hepsi de sessiz soğuk, katı birer taş olmuşlar.

Zavallı abla da kederinden kuş oluvermiş.

Kuş olmuş, ama Yûsuf'u ve koyunları unutamamış, ünlemesi dinmemiş.

O zamandan bu yana hem arar hem ünler: "Yûsuf! Koyunları buldun mu?"

2- Temmuz 1989'da İçel Kültürü Dergisinin 8. sayısında Esmâ Şimşek tarafından derlenen "Yûsufçuk Kuşu" efsanesidir.

"Öksüz olarak büyüyen Yûsuf ile kardeşinin babası bir süre sonra, tekrar evlenir.

Bu çocukları istemeyen üvey anne sürekli olarak kocasını sıkıştırır.

"Kızın ile oğlanı bir yerlere gönderirsen gönderirsin. Yoksa, ben de sana hanımlık yapmam." der.

Kocası: “Aman hanım, Allah’tan kork, niçin böyle diyorsun? Ben koskocaman olmuş, kız ile oğlanı nereye götüreyim?”

Hanım: “Vallahi, orasını sen bilirsin. Bunları yok etmezsen ben evden gideceğim” der.

Ne yapacağını bilemeyen, çaresiz baba, çocuklarını alıp murt çırpıma götürür. Orada ne kadar murt varsa, hepsinin dallarını keserek çocukların önüne yığar ve: “Siz bunları çırpın, ben biraz sonra geleceğim.” diyerek ayrılır.

Adam ayrıldıktan sonra, çocuklar oyuna dalarlar ve oynaya oynaya murt çırtıkları yerden epeyce uzaklaşırlar.

Akşam olunca, nerede olduklarını anlayamazlar ve murt çırtıkları çulu aramaya başlarlar.

Fakat ne kadar aradılarsa da, çulu bir türlü bulamazlar, eli boş eve gelirler.

Bunların, çulu getirmedeğini gören üvey anne: “Ne yaparsanız yapın çulu bulup, bana getirin, yoksa siz de gelmeyin.” diye evden kovar.

Çocuklar, tekrar dağa çıkarlar, o yana giderler, bu yana giderler, bir türlü çulu bulamazlar.

Sonunda Allah’a yalvarırlar: “Allah’ım, elimiz boş eve gidersek, analığımız, bizi öldürür. Sen bizi, ya taş et, ya da kuş” derler.

Duânın neticesinde, her ikisi de birer yeşilbaşlı kuş olup uçar giderler.

Günümüzde hâlâ yaşayan, bu yeşil ve büyük başlı kuşlara “Yûsufçuk” adı verilmiş olup, birbirleri ile karşılaştıkları zaman:

“Yuuusuuf, guuuuuk, çulu, çulu, çulu buldun mu?”

“Yook, yook, yook.” diye hâlâ o kaybettikleri çulu sorarlar.”

SERÇE

SERÇE

Tüm dünyada 30-40 kadar türü vardır.

Otlaklarda, çalılıklarda, köylerde, şehirlerde yaşarlar.

Çocuklar serçelerin ötüşüyle büyür desek, abartmış sayılmayız.

Boyu 10-12 cm civarındadır.

Ağırlıkları 25-30 gr civarındadır.

15-20 yıl civarı yaşadığı sanılır.

Bu kuşlar genelde göç etmezler, buldukları yerleri mesken ederler, topluluklar halinde yaşarlar, kendi bölgelerinde yer değiştirebilirler.

Söğüt Serçesi türleri ise, havalar soğuduğunda Afrika, Orta-doğu ülkeleri ile Hindistan'a doğru sürüler halinde göç ederler. Bahar ayları başladığında ise yaşadığı bölgelere geri dönerler.

Tohumlarla, solucanlarla, küçük böceklerle, meyvelerle beslenirler.

Açık kahverengi, hafif siyah, boz, gri renkleri vardır.

Erkek serçenin dişiye göre daha canlı renkleri vardır.

Devamlı bir cıvıltı halinde ses çıkarırlar.

Cık, cıkık, cık, cıkık cıkık cıkık diye durmadan öterler.

Birbirleriyle oynamayı çok severler, kuyruklarını yelpazeye benzer bir şekilde açarlar ve birbirlerine dalaşırlar.

Eşler birbirine çok düşkündür, adeta birbirinden ayrılmazlar.

Eşlerden biri rahatsızlandığında diğer eş onun için adeta çırpınır.

Kâlb krizi geçiren bir serçeye diğer eşin gagasıyla kâlb masajı yaptığı görülmüştür.

Anaçtırlar, yavrularını hayata kazandırmak için onlardan ayrılmazlar.

Küçük yuvalar yaparlar.

Yuvalarını; kıllarla, yün parçacıklarıyla, küçük dallarla, tüylerle yaparlar.

Kuluçka döneminde 3-4 yumurta yaparlar, yumurtaları be-neklidir, 10 gün kuluçkada kalırlar.

Yavrular yumurtadan çıktıktan sonra anne baba tarafından beslenirler, yavrular 2 hafta sonra yuvayı terk ederler.

Dişi serçeler, erkeğine yakın yuva yaparlar.

Bazı yerlerde yuvalarını birbirine yapışık yaparlar.

Kum banyosunu çok severler, bazı türler de su banyosunu severler.

Kum banyosunda, önce toprağı deşerler sonra içine uzanırlar ve kanatlarıyla havaya kum atarlar ve o kumda adeta duş yaparlar.

Su banyosu yapanlar, başlarını suya sokarak başlarıyla gövdelerine su atarlar, adeta suyla duş yaparlar.

Bazı türler hem toprak banyosu hem su banyosu yaparlar.

Hazreti Süleyman ve serçe kıssalarında bu konu da işlenir.

Halk arasında geçen hikâyeye şöyledir:

Hazreti Süleyman bir gün serçe kuşunu azarlamıştır.

Bunun üzerine serçe, Hazreti Süleyman'a sert davranır.

Serçe: "Senin saltanatını ve sarayını mahvederim!"

Hazreti Süleyman: "Senin gücün ne ki, benim sarayımı mahvedesin?"

Serçe: “Gider bir toprağa bulanır, benim sarayım dediğin o sarayın damına, her yerine o toprağı silkelerim, o toprak senin sarayını çökertmeye yeter.”

Hazreti Süleyman anlar ki bu ders Allah’tandır.

Ve Süleyman kendi kendine düşünür:

“Niye benim sarayım dediğim kendime nispet ettiğim vücûd sarayıyla övünürüm, oysa o sarayın sahibi Allah’tır” diye tefekkür eder.

“Topraktan gelen vücûd sarayım bir gün gelip toz toprak olacaktır.”

“O zaman ne diye, Sultanı Allah olan vücûd sarayına benim deme gafletine düşer ve övünürüm.”

“Tüm toprak bedenlerin sahibi Allah’tır.”

“Ondan gayrı Sultan yoktur.”

“Toprak bedenler bugün varsa yarın toz olur dağılır gider.”

“Ama her şeyin Sultanı bâkidir.”

“Sûret bedenleri tutan vücûdun Sultanı Allah’tır.”

“Bedenler gölge misali yok olur gider, ama bedenlerin Sultanı bâkidir.”

Hazreti Süleyman, serçenin ona verdiği dersle tövbe eder ve nebiler silsilesine dâhil olur.

Kırk Vezir hikâyelerinden bir alıntı da şöyledir:

Hazreti Süleyman’ın hizmetçisi olan bir serçe varmış.

Hazreti Süleyman bu serçeyi çok severmiş.

Serçenin konuşması Hazreti Süleyman’ın çok hoşuna gidermiş.

Günlerden bir gün serçe ortalıktan kaybolmuş.

Hazreti Süleyman hemen bir kuşu görevlendirip, Serçenin nereye gittiğini öğrenmeye göndermiş.

Serçe ise meğerse eşinin yanına gitmiş. Serçenin eşi, uzun süredir kendisinden uzak kaldığı için eşi onu azarlayarak: “Uzun

bir süredir beni burada bırakıp Hazreti Süleyman'ın yanında kaldın. Hazreti Süleyman'ı benden daha çok seviyorsun ve belki de ondan çok korkuyorsundur” demiş.

Eşinden bu sözleri duyan serçe: “Dünyaları verseler seni yine değişmem. Ayrıca, Hazreti Süleyman'dan hiç korkmuyorum” diye cevap vermiş.

O sırada Hazreti Süleyman'ın gönderdiği kuş, içeri girip serçe kuşunun söylediklerini duymuş ve yüksek bir sesle: “Hazreti Süleyman seni çağırıyor, hemen gidelim” demiş.

Hazreti Süleyman'ın gönderdiği kuştan bu sözleri duyan serçe, eşinin yanında olduğu için Hazreti Süleyman'ın gönderdiği kuşa öfkeyle: “Şimdi seni öldürüp Hazreti Süleyman'ın köşküne götürürüm” demiş.

Serçeden bu sözleri duyan kuş şaşırıp kalmış. Ardından da Hazreti Süleyman'ın yanına varıp serçenin söylediklerini anlatmış. Hazreti Süleyman da kuşa: “Serçe bu sözleri söylerken yanında kim vardı?” diye sormuş.

Kuş: “Yanında eşi vardı” demiş.

Bunun üzerine Hazreti Süleyman: “Kim, eşinin yanında övünse ayıp değildir” demiş.

Serçenin söylediği sözler Hazreti Süleyman'a tebessüm ettirmiş ve Süleyman, Serçe saraya döndüğünde, sık sık sohbet etmeye devam etmiş.

Bir başka hikâye de şöyledir:

Bir gün bir serçe kuşu Hazreti Süleyman'a gelerek bir dervişi şikâyet eder.

Bu derviş serçenin kanadını kırmıştır.

Huzura alınan derviş: “Ben kendimi göstere göstere yaklaştım; fakat kuş kaçmadı, kaçmayınca üzerine atladım, son anda avuçlarımın arasından kaçmaya çalışınca kanadı kırıldı, benim suçum yok” diyerek kendini savundu.

Hazreti Süleyman Kuşa dönerek: “Bak ne diyor, sen kaçmamışsın onun sana bir hilesi olmamış” demiş.

Serçe: “Ben onun libasını görünce sûfi olduğunu anladım ondan zarar gelmez diyerek kaçmadım” demiş.

Bunun üzerine Hazreti Süleyman dervişi suçlu bularak kısas gereği kolunun kırılmasını emretmiş.

Serçe hemen itiraz etmiş ve demiş ki: “Kolu iyileşince gidip bir başka kuşun kanadını kıracak. En doğrusu, üzerindeki libası çıkarmasını emredin, böylece bir başka kuşu kandırmasını engellemiş olursunuz “

Halk arasında anlatılan serçe hikâyelerinden biri de şöyledir:
Avcının biri, bir tuzak kurmuş, bir serçe avlamıştı.

Serçeyi avucuna aldı, tam bu sırada serçe dile geldi ve mason bir sesle seslendi:

- “Ey avcı kardeş! Sen bunca zaman koyunlar, sığırlar yedin, bunlarla doymadın da benim birkaç dirhemlik etimle mi doycaksın? Beni bırak, karşılığında sana faydalı üç öğüt vereyim. Bu öğütlerden birini avucunda, ikincisini şu karşıdaki damın üzerinde, üçüncüsünü de ağaçta söyleyeceğim.”

- “Avcı: Tamam dedi, seni dinliyorum.”

Serçe, ilk öğüdü verdi: “Olmayacak şeye, kim söylerse söylesin, sakın inanma.”

Avcı, ikinci öğüdü dinlemek için serçeyi bıraktı.

Serçe dama kondu, ikinci öğüdü söyledi: “Geçmiş gitmiş şeyler için gamlanma. Fırsatı kaçırdınsa üzülme. İçinde bulunduğu vaktin değerini bil. Pişmanlıkla vakit geçirme.”

Sonra ilave etti: “Ey avcı, benim karnımda on dirhemlik paha biçilmez bir inci vardı. Seni de, senden sonrakileri de ihya ederdi. Yazık, kısmetin değilmiş, elden kaçırdın. Bu incinin dünyada başka bir eşi bulunmaz.”

Avcı: “Ah! Ne yaptım, neden salıverdim?” diye, dövünmeye, ağlamaya başlamıştı.

O zaman serçe: “Yahu, ne bağırıp çağırıyorsun. Ben sana ‘Geçmiş gitmiş şeyler için gamlanma. Fırsatı kaçırdınsa üzülme diye öğüt vermedim mi? Sonra sana yine demedim mi: ‘Olmayacak şeye, kim söylerse söylesin, inanma diye. Sen ne aptal adammışsın. Ben kendim üç dirhem gelmem. Nasıl olur da karımda on dirhemlik inci bulunur.”

Avcının akli başına gelmişti. Karşısında kendisini uyarayan zeki kuşa: “Peki şu üçüncü güzel öğüdün neymiş. Onu söyle de git!” dedi.

Serçe duvardan atlayıp, karşıdaki ağaca kondu, alaylı bir dille: “Allah için, iki öğüdümü tuttun da üçüncüsünü mü tutacaksın? Boş ver, vaktimi alma.” Dedi ve pırr diyerek uçup gitti.

- “Merhaba Serçe kardeş, sana bazı sorular sorabilir miyim?”

- “Buyur insan kardeş.”

- “Sen ötüşünle bizlere ne mesajlar veriyorsun?”

- “Ben “çık çıkçık, çıkçıkçık, cik cikcik cikcikcik” diye öterim.”

- “İnsana derim ki: “Çık çık gafletten çık, beden mülkünden çık o senin değil, sahibine teslim et, bedene benim deme sahibi olan Allah’ı bil.”

- “İnsana derim ki: Çık, öfkeden hiddetten çık, fitnelikten fesatlıktan çık, gururdan kibirden çık, dünyaya esir olma, esaretten çık.”

- “Anladım Serçe kardeş. Peki, sen toprak banyosu yapmakla bizlere ne mesaj sunuyorsun?”

- “Bedenleriniz topraktır, bir gün gelir toz olur gider, o toprak bedenlerinize benim deyip kibre düşmeyin, her an değişen o toprak bedenlerinizi değiştiren o kudreti görün.”

- “Toprak boyutunda kalmayın, toprağın özünü görün, kim toprak boyutunda kalırsa o iblis olur ve kendini yaratılan diğer

varlıklardan hayırlı görür, yüce görür “Ene hayrun minhu- Ben ondan hayırlıyım“ der. (Sâd Sûresi 76)

- “Onun için toprak banyosu yaparak, insanoğluna; “gün gelecek toz toprak olacaksın, gaflete düşme, toprağın aslını bil, te fekkür ehli ol, hakikati anla” diye mesaj gönderirim.”

- “Serçe kardeş, sen hicret eden yani göç eden bir kuş değil misin?”

- “Ben bulunduğum yerlerde yıl boyunca ötmemle insanları uyarırım, bulunduğum toprakları terk etmem, bulunduğum makamları tanımaya çalışırım, yaşadığım bölgelerde dolaşırım her daim öterim. İnsana da derim ki bulunduğum makamı anlayınca kadar orada kal ve o makamın sahibine teslim ol.”

- “Peki, Serçe kardeş, son bir öğüdün olur mu?”

- “Hevâ boyutunda kalma oradan çık, ilimle buluş hakikate eriş, her şeye inanma aslını araştır, bulunduğum yerde hikmetleri ara, kaygılardan karamsarlıklardan çık, sabırlı ol, Allah’a tevekkül içinde ol.”

- “Ailene düşkün ol, eşini kendine uygun seç, seçtiğin eşini asla terk etme, onu üzme, onu mutlu etmeye çalış, yavrularına düşkün ol, onları iyi yetiştir.”

- “Sağol Serçe kardeş, bunlar çok güzel öğütler.”

SAKA

SAKA

Saka, serçegillerden bir kuştur.

Karşıdan bakıldığında serçe sanılır.

Ama yakından bakıldığında bedeninde olan renklerin farklı olduğu görülür.

Renkleri göz alıcıdır, hele uçtukları zaman kanatlarındaki renklerin güzelliğine hayran kalınır.

Bu kuşa adını Saka Türkleri vermiştir.

Onun için adına “Saka kuşu” denilmiştir.

En güzel öten kuşlardandır.

“Saka kuşunun ötüşü rûhsal aydınlık getirir” diye bir söz vardır.

Saka kuşların ötüşü, tavuk ve ördek civcivlerinin ötüşüne benzer.

“Ciiik, ciik, cicicikkk, cikcukcikcik, cikcickik, ciciiii, cucuci-iii, huşittt, dıdıdıttt” gibi öterler.

Sanki rûh verilisinin sırrını müjdelerler.

Öterken tüm bedenini titretirler, kanatlarını hafif açarlar.

Saka kuşunun, manevi huzur getiren bir sesi vardır.

Erkek kuşlar dişilere göre daha duygu yüklü öterler.

Türkler sulak bölgelere “Saka” derler.

Türkler, aileleri ve hayvanları için yaşam yeri olarak sulak bölgeleri tercih ederlerdi.

Sulak bölgelerde sazlıklarda çok güzel öten bu kuşa “saka” adını verdiler.

Saka Türkleri, Avrasya steplerinde yaşayan, atlara düşkün olan, madencilik kabiliyetleri gelişmiş olan bir halktır.

Saka Türklerinin ünlü kadın Hükümdar'ı "Tomris Hatun" dur. Dünyanın ilk kadın Hükümdar'ı olarak bilinir.

Tomris Hatun büyük bir savaşçıdır. 6 yy da yaşamıştır.

Perslerin ünlü Hükümdar'ı olan "Kiros'u savaşta yenmiş ve o dönemde herkesin hayranlığını kazanmıştır.

İşte Saka kuşunun adı Saka Türkleri ile bağlantılıdır.

Saka kuşları banyo yapmayı, suda oynamayı çok severler.

Üstlerine ufacak bir toz konsun hemen suya uçarlar, hemen banyo yaparlar.

Bir saka kuşu görseniz, her zaman tertemizdir.

İnsanlar boy abdestini bu kuşlardan öğrenmiş olabilirler.

Eski Türkler bu kuşu kafeslerde besleyip, uğur bereket kuşu olarak yanlarında taşırlardı.

Saka kuşu, rûh kuşu, neşe kuşu, bereketin, saflığın sembolü olarak anılmıştır.

Saka kuşları muhteşem renkleri, duygu yüklü ötüşleri ile kendine hayran bıraktıran bir kuştur.

Göz kenarları beyaz, boyun yanları siyah, kanatlar ve gövdede sarıya yakın şeritler vardır.

Kuyruk tüyleri siyaha yakın, kuyruk tüylerinin uçlarında beyaz benekler vardır.

Tüm beden rengârenktir.

Boyları 12-15 cm arasındadır.

Ömürleri 6-8 yıl kadardır, kafeste olanlar ise 12-13 yıl kadar yaşayabilir.

Kafeste iken, kafesin dışına sarkıtılan su kabını ayaklarıyla çekerek suyu içer.

Saka, aynı zamanda su taşıyıcılarına verilen addır.

Eski zamanda evlere; atlarla, eşeklerle su taşıyan ve bunu meslek edinen kişilere “Saka- su taşıyıcısı” denilirdi.

Bu isim, saka kuşunun kafesin dışındaki su kabını ayaklarıyla çekmesinden dolayı konulduğu sanılır.

Ormanların sulak yerlerinde yuvalarını yaparlar

Deve dikenini tohumunu çok severler, deve dikeninin bitkisinin üzerinde bulunmaktan hoşlanırlar.

Saka kuşunun Latince adı olan “Carduelis” dur. Deve dikeninin bitkisi Latince “carduus” demektir.

Tohumlar, yeşillikler, meyvelerle beslenirler.

Sürüler halinde yaşarlar.

Yuvalarını ağaçlara yaparlar, yerden 6-7 metre yüksekliğe yaparlar.

Kuluçka dönemleri ilkbahar ayıdır.

Kuluçka döneminde dişi 4- 6 adet yumurta yapar.

Dişi bazen üreme mevsiminde 3-4 kere kuluçkaya yatabilir.

Hava şartları gereği kısa süreli göç eder, tekrar yuvasına geri döner.

Hristiyanlıkta da kutsal kuştur, rûhun simgesi olarak görülür.

Hazreti İsa çarmıha gerilmeye götürülürken, başına konan dikenli tacın üstüne saka kuşu gelir konar ve o tacın dikenlerini koparır ve uçar gider.

Bu kuşun rûhdan mesaj getirdiğine inanılır.

- “Saka kardeş merhaba, senin ötüşünde ne sırlar gizlidir?”

- “Ötüşüm; can bulmanın, canlanmanın, bedenlenmenin mesajıdır.”

- “Rûhdan yansıyan ışık hayatın oluşmasının sırrıdır. Bekler tüm masumluğuyla doğarlar. Ben insanlara seslenirim, masumları kirletmeyin, onların akıllarına zararlı şeyler ekmeyin, derim.”

- "Saka kardeş, sen suda yıkanmayı çok seversin, bunun hikmeti nedir?"

- "İnsanlara her zaman temizlenin, arının, dünya kokmayın, mânâ kokun, su mânâdır, mânâ ile arının diye mesaj gönderirim."

- "Su temizliktir, su ilimdir, su ruhtur, insan ilimle temizlenir, ilimle bâtıldan kurtulur, ilimle kirlilikten kurtulur, suyun akışı rûhun üflenış sırrıdır, suyun kalıbı yoktur, sudan gelen sırrı insanoğlu anlasın diye, hep suda bulunurum."

- "Saka kardeş, deve dikenine konan tek kuş herhalde sensin, buradan bizlere ne mesaj vermek istiyorsun?"

- "Ey insan kardeş, hayatın dikenli yönü çoktur, acıları büyüktür, acıları çekebilmek gerekir, acılar insanı olgunlaştırır."

- "Acı çok kıymetlidir, acı olmasa insan şımarır, gururlanır, ölümü unuttur, acı insana ölümlü olduğunun, kul olduğunun işaretidir."

- "Onun için ben dikene konarım, acıların kıymetini bildiririm, acılardan korkmayın, acılar sizin için kâmileşme yoludur derim."

- "Saka kardeş, sana Hazreti İsâ'nın kuşu derler, hatta Hazreti İsâ çarımha gerilmeye giderken, onun başındaki dikenleri kopardı derler, nedir bunun hikmeti?"

- "İsâ acılara göğüs gerdi, bedeninden geçti, ona bu zulmü yapanlara öfke duymadı, gönlündeki sevgi ilâhî sevgi idi; ben uçup gittim, onun sevgisini hissettim, acısına ortak oldum, başındaki dikenleri kopardım, rûhun ulvîyetinin müjdesini verdim."

- "Saka kardeş, çok teşekkür ederiz, senden de çok güzel mesajlar geldi."

SIĞIRCIK

SIĞIRCİK

Zaman zaman gökyüzünde topluluk halinde dans ettiklerini görürüz.

Âdeta siyah bir bulutun sağa sola, yukarı aşağı dalgalanması gibi dans ederler.

Topluluk halinde hepsinin birbirinden ayrılmadan, birbirine bağlı şekilde dans etmesi, hayranlıkla seyredilir.

Ani dönüşleri olsa da birbirinden kopmazlar.

Âdeta bedendeki hücrelerin birliği gibi Tevhîd sırrını gösterirler.

Hakk'ın Halk'daki birliğini gösterirler.

Kesretin vahdetini sergilerler.

İşte bu kuşlar sığircık kuşlarıdır.

Sığircıklar, serçe ailesinden gelir.

Serçeden biraz daha büyüktürler.

Serçeye nazaran uzun gagalıdır.

Ötücü kuşlardır, farklı farklı sesler çıkarırlar.

“Cık, cık, cişşşt, cişşt, cıt, cıt, cııt, cıt, cuk, cuk, şiişt, şiişt, cıır, cuuur” gibi sesler çıkarırlar.

Gri, siyah, parlak renkleri vardır.

Boyları 20 cm civarındadır.

Kiloları 50-100 gr civarındadır.

3-4-5 yıl kadar yaşarlar.

Sığircık kuşları saatte 70 km hızla uçabilirler.

Göç eden türleri vardır.

Göç ederken saatte 70 km hızla giderek 1000 km kadar gidebilirler.

Sürü halinde yaşarlar.

Sanki insanlığa birlikte yaşamayı, devlet olmayı öğreten kuşlardır.

Sanki insanlığa birliğin mesajını verirler, birlik olmayı gösterirler.

Birlikten bir şekilde ayrı kalan sığırcık kuşu bir dala çıkarak, sürüsünü arar, onlara seslenir, her yere bakınır ve onları bulduğunda hemen sürüye uçar ve orada sevincini gösterir.

Doğal dengenin koruyucu kuşlarıdır, çoğalan güveleri, karıncaları, çekirgeleri, örümcekleri, böcekleri, sinekleri, kertenkeleleri yerler.

Ama doğal denge bozulursa, insanların meyve bahçelerine saldırır, tarlalardaki meyveleri, tohumları yerler.

Âdeta insanlığa “Doğanın dengesini bozma, attığın ilaçlara dikkat et, benim neslimi kurutma, ben doğal dengeyi koruyan bir kuşum, bana iyi davran” mesajını verir.

Zoologların tespitine göre; beslenmek için ağızlarını üç farklı şekilde kullanırlar.

Bunlardan ilki, gagasıyla toprağı kazar ve böcekleri yakalar.

İkincisi ise, havada uçan böcekleri, sinekleri, çekirgeleri yakalar, hatta çekirge sürülerini toplu halde uçarak, hep birlikte yakalayıp yerler.

Üçüncüsü ise, yerdeki solucan, sinek, karınca gibi toprağın üstünde olan hayvanları ani hamlelerle yakalar.

Çekirgeleri toplu halde yok edebilirler.

Çekirgelerin en büyük düşmanıdır.

Sığırcık kuşları yuvalarını ağaç kovuklarına, korunaklı yerlere yaparlar.

Kuluçka dönemleri ilkbahar ve yaz aylarıdır.

Kuluçka döneminde dişi 4-7 arası yumurta yapar.

Kuluçka süreleri 12-13 gündür.

Yavruların gözleri kapalı ve tüysüz doğarlar, 10 gün içinde gözleri açılır ve tüylenirler ve 14-17 gün sonra uçmaya başlarlar.

Üç kez kuluçka yapabilirler.

Gökyüzünde dans eder gibi, bale yapar gibi topluluklar halinde uçan sığırcıklar muhteşem bir görsel sunarlar.

Bu konu hakkında Hacettepe Üniversitesi Zooloji Bölümünden Prof. Dr. Salih Levent Turan, şu bilgileri sunar:

“Sürü halindeki göçleri onlara birtakım avantajlar sağlıyor. Özellikle iri gövdeli kuşlar göç ederken sürüler halinde uçtuklarında onların başlarında bir yol gösteren tecrübeli bir kuş bulunuyor. Onların arkalarında belli bir düzen halinde uçan büyük sürüler, uçuşları esnasında oluşturdukları hava yoluyla öndekilerin havayı yarması sayesinde arkadakiler çok daha uzun mesafeleri çok daha az enerji harcayarak kat etme şansına sahip.

Bu davranışı üreme dönemlerinin dışında sergilemelerinin sebebi diğer sürülerde olduğu gibi bir avantaj sağlıyor. Çünkü kış dönemlerinde sıcaklık ve besin koşulları zorlayıcı. Birlikte hareket etmenin getirdiği avantajlar var. Toplu halde avlanmak daha avantajlı oluyor.”

“Bu nedenle toplu halde bulduklarında kendilerine karşı oluşan, tehditlere karşı bir savunma mekanizması bir görsel savunma oluşturuyorlar.”

Hocamızın tespitleri böyledir.

- “Sığırcık kardeş, sizlerin toplu halde yaşadığınızı görüyoruz, nedir bunun hikmeti?”

- “Ey insan kardeş, birlik olmak güçlü olmaktır, âlem bir olan Allah'ın birlik yeridir, kesret gibi görünen varlık vahdetin göstergesidir, damlalar deryanın birliğini gösterir.”

- "İşte bizler gökyüzünde sizlere Tevhîd sırrını sunarız, birliği anlayın, bir olan Allah'a şahit olun, asla birlikten kopmayın mesajını sunarız."

- "Tevhîd Halk'ın Hakk'daki birliğidir, Halk Hakk birbirinden ayrı değildir, insan vücûdunda sonsuz hücre vardır, ama hepsi bir vücûdda durur, deryanın sonsuz damlaları vardır, ama hepsi bir özle tutulur, damla deryadan, derya damladan ayrı değildir."

- "İşte bizler gökyüzünde dans ederek, sizlere bunları gösteririz; birbirinizden kopmayın, birbirinize zarar vermeyin, birlik olun, birlikte yaşayın, birbirinize destek olun mesajlarını görsel bir şölenle sizlere sunarız, yeter ki görün, düşünün ve anlayın diye."

- "Bizlerden biri sürüden koptuğunda, bizleri mutlaka bulur, sürüye katılır ve mutluluğunu bizlere sürtünerek gösterir, işte insan kardeş, birlikten kopmamak gerek, birlik güçtür, o güç Allah'ın kudretidir."

- "Ey insan kardeş, devlet olmak, birlik sırrıdır, bir arada yaşamak sırrıdır, özgürce yaşamın yeridir. Biz insanlara, gökyüzünde birlikte dans ederek, devlet olabilmenin işaretlerini sunarız, biz tüm kuşlar birlikte bir devlet oluştururuz ve o birliği bozmayız, birliğini bozan kuşu gelir kartal, akbaba kapar."

- "Sığırcık kardeş, anlıyoruz ki senden gelen mesaj birlik mesajı."

- "Bizler, Sığırcık kuşları; bir nazarla Hakk'a bakarız, gönülden Hakk'a bağlanıp, Hakk'a râm olmuşuzdur."

- "Birlikten ayrılmayız, toplu şekilde, aynı tarafa, aynı anda, bir uyum, intizamla alçalıp, yükselip uçarız."

- "Halk içinde her an Hakk'la hareket eder, Hakk'a uyar, hep O'nu hisseder, hissettiririz."

- "Seslerimiz, birlik sesidir, Hakk'ın zikridir, Hakk'ın işleşiyle, inanılmaz bir hızla, birden döneriz, hayret ettirir, hayran bırakırız."

- “Böyledir Hakk’ın işleri, Hakk’ın varlıktaki efâl-i ilâhîyesini, varlıktaki muhteşem kudret-i ilâhîyesini bilir, böyle uçarız, böyle birlikte hareket ederiz.”

- “Geldiğimiz yeri unutmayız, sadakâttan, birlikten ayrılmayız.”

- “Birbirimize olan muhabbetimiz, sevgimiz, birliğin göstergesidir.”

- “Hakk’a teslimiyet içinde olup, Hakk’ta fâni olmuşuzdur, secdenin ulvîyetini bilir onu insanlara hissettirmeye çalışırız.”

- “Hakk şuurundan bir an ayrılmayız, Hakk’a Hakk nazarıyla bakarız, göklerde semâ ederiz, vâhdetin ulviyetini gösteririz.”

- “Çok teşekkür ederiz sığırcık kardeşler, sizden de ne güzel mesajlar geldi.”

KIRLANGIÇ

KIRLANGIÇ

İnsanların yaşadığı yerlerde bulunmayı severler.

İnsanların yaşadığı evleri çok severler.

Ev kırlangıcı denilen tür, binaların saçakları altında çamurdan evler yaparlar, o kırlangıçlar burada yaşarlar ve kuluçka döneminde buraya yumurta bırakırlar ve yumurtadan çıkan yavrularını burada beslerler.

Boyları 10- 25 cm civarında değişir.

Kanat genişliği 26-29 cm civarındadır.

Ağırlığı ortalama 10- 25 gramdır.

Ortalama ömürleri 3-4-5 yıldır.

Tepe ve sırt kısmı parlak çelik mavisidir.

Sırt kısmındaki mavilik kuyruk sokumuna gelmeden bir bantla sona erer.

Göğüs ve kuyruk sokumu beyazdır.

Kanatlar kahverengi uzun ve sivridir.

Kısa ayakları vardır, ayaklarda yer yer beyaz tüyler vardır.

Gagası küçük ve siyah, gözleri kahverengidir.

Çoğunun karnı beyaz; baş, kuyruk ve kanatları siyah; alın ve gerdanı kahverengi parlak tüylüdür.

Ayak tırnakları sivri olduğundan her türlü zemine rahatça tutunurlar.

Zaman zaman ağızları açık uçarlar ve böylece havada olan sinekleri avlarlar.

“Şışt, şışt, cirt, cirt” diye öterler.

“Adeta, şışt, şışt dikkat et” diye seslenirler.

Başlarını her an her yöne çevirirler, kanatları uçmaya hazır, ufak bir tehlike gördüklerinde hemen uçarlar.

Kuyrukları çatallı, kanatları uzun ve sivridir.

Hızla zikzak çizerek uçarlar.

Kuyruklarını dümen gibi kullandıklarından dolayı, ani dönmeler, ani dalışlar, yaparak hızla uçarlar.

Genelde tek yaşamayı severler.

Dişi kırlangıç yumurtlama döneminde 4-5 yumurta yapar.

Yavrular çıkıncaya kadar dişi ve erkek sırayla kuluçkaya yatarlar.

Göç eden kuşlardandır, grup halinde göç ederler.

Yaz bittiğinde havalar soğumaya başladığında sıcak yerlere bilhassa Afrika'ya göç ederler, ilkbaharda geri dönerler.

Genelde gündüz göçerler.

Göç sırasında olan fırtınalardan etkilenirler, fırtınanın gücüne göre binlerce kırlangıcın öldüğü görülmüştür.

Göç dönemi başladığında, önce rehber kuş gökyüzüne çıkar daireler çizerek uçar ve diğer kuşlara haber verir ve diğer kuşlar yavaş yavaş toplanırlar ve hep birlikte daireler çizerek çoğalırlar ve rehber önderliğinde göç başlar.

Uygur Türkleri bu kuşları, dostluğun ve şefkatin simgesi kabul eder.

İnsanları uyaran sesi ile kazadan ve beladan kurtaran kuş, olarak tanımlarlar.

Kırlangıcın yuva yaptığı eve talih konar, inancını taşırlar.

Uygur Türkleri kırlangıçlara büyük hürmet gösterirler, asla onları avlamazlar, yakalamazlar, öldürmezler.

Kırlangıca taş atanların, onları öldürenlerin ellerinin felç olacağına inanırlar.

İnsanlar böyle anlatarak kuşları korurlar.

Sonbaharda yuvalarına dönmediğinde, onların yuvalarına dönmeleri için tütsü yaparlar ve dönmeleri için dua ederler.

Çünkü kırlangıçlar yuva yaptıkları evlere dönmezse o evin bereketinin kesileceğine inanırlar.

Uygur Türkleri ve diğer Türk boyları da kırlangıca önem verirler.

Kırlangıç kuşu, Nûh Tufanı'nda yer alan kuşlardan biridir diye bilinir.

Tufan sonrası insanoğlunu yılanlardan kurtaran kuş olarak anlatılır.

Tufan sonrası insanoğlunu kurtarmasından dolayı kutsiyet verilir.

Hazreti Nûh, tufan esnasında bazı kuşları karaya göndermiş, gönderdiği kuşlar geri gelmemiş. Sonra sineği göndermiş, o da gelmemiş. Sonunda kırlangıcı göndermiş, kırlangıç geri dönmüş.

Onun için kırlangıç Hazreti Nûh'un takdirini kazanan kuş diye inanılır.

Dostluğun, şefkatin, koruyuculuğun sembolü olarak görülür.

İnsanlarla dostluğu yaptıkları evlerden bellidir.

Evlerini, insanların evlerinin çatılarına, balkon köşelerine yaparlar.

Eski Türk kültüründe birçok kırlangıç hikâyesi vardır.

Bunlardan biri şöyledir:

Bir gün bir kırlangıç hastalanmış ve yere düşmüş.

Bir çocuk yere düşmüş olan kırlangıcı bulur ve onunla dost olur, onu lokman olan dedesine götürerek iyileşmesine vesile olur.

İyileşen kırlangıç çocuğa olan vefasını hiç unutmaz, o çocuğun yaşadığı evin köşesine yuvasını yapar ve gece gündüz o çocuğa sevgisini gösterir.

Bir gün bir yılan çocuğa doğru sinsice yaklaşır, bunu gören kırlangıç hızla yılanı doğru uçar ve yılanı alarak uzak bir yere götürür bırakır.

Bunu gören bir köylü durumu çocuğun babasına ve tüm köylüye anlatır.

Artık tüm köylü kırlangıçlara dostça bakar, onların yuva yapmalarına izin verir ve çocuklarla dostluklarına şahit olurlar.

Onun için Türk kültüründe, kırlangıç şefkatin, dostluğun, bereketin sembolüdür, onlar avlanmaz, taşlanmaz.

- "Kırlangıç kardeş merhaba, sana da sorular sorabilir miyim?"

- "Buyur insan kardeş elbette sorabilirsin."

- "Sen neden "şişt, şişt" diye ötersin?"

- "İnsan kardeş ben hem kendi cinslerimi hem de insanoğlunu "şişt, şişt" dikkat et diye uyarırım, şişt şişt derim, baksana etrafına, sağına bak, soluna bak, her yere bak, yaratılan her şeyle ilgilen, her şeyi önemse, ilgilen der öterim."

- "İnsan dikkatli olmalı, şuurulu olmalı, kendisinin ve çevresinin farkında olmalı."

- "İnsan tehlikelerin farkında olmalı, kendini ve neslini her türlü zulüm gelecek şeylerden korumalı."

- "İnsan gafil olmamalı, çevresiyle ilgilenmeli, yaratılışı anlamaya çalışmalı, nice hikmetlere açık olmalı, yaratıcıyı tanımalı, her varlığa dostluğunu, şefkatini göstermelidir."

- "Kırlangıç kardeş, sen neden zikzak çizerek uçarsın?"

- "Ben tehlikelere bakarım, kimin altından kiminin üstünden geçer giderim, tehlikelerden uzak dururum, kendimi ve evlatlarımı korumaya çalışırım, kavgadan, dalaşdan hoşlanmam, insanlara da beni görün siz de tedbirli davranın derim."

- "Kırlangıç kardeş, çocuklar seni çok seviyor, bunu nede-nini açıklar mısınız?"

- "Ben de onları seviyorum, çocukların masumiyeti kutsaldır, o masumiyeti insanlar kirletmemeli, Allah'a en yakın olan çocuklardır, onların beyinlerine yargılayıcı, öteleyici, hor görücü bilgiler ekmemeye özen göstermeli, onların kâmil insan olması için, büyükler onları ilmi ve edeb içinde yetiştirmeye özen göstermeli."

- "Kırlangıç kardeş, havada daha çok zaman geçiriyorsun, havada uçarken uçan böcekleri yakalayıp besleniyorsun, biz bundan ne anlamalıyız?"

- "Hava boyutu semâ âlemi boyutudur, ulvî boyuttur, insanın beşerî rızkı olduğu gibi, manevi rızkı da vardır. Beşerî rızkı midesini doyurmak ile ilgilidir. Ama manevi rızkı ulvî âlemin hakikatlerine eriştiği zaman tecelli edecektir."

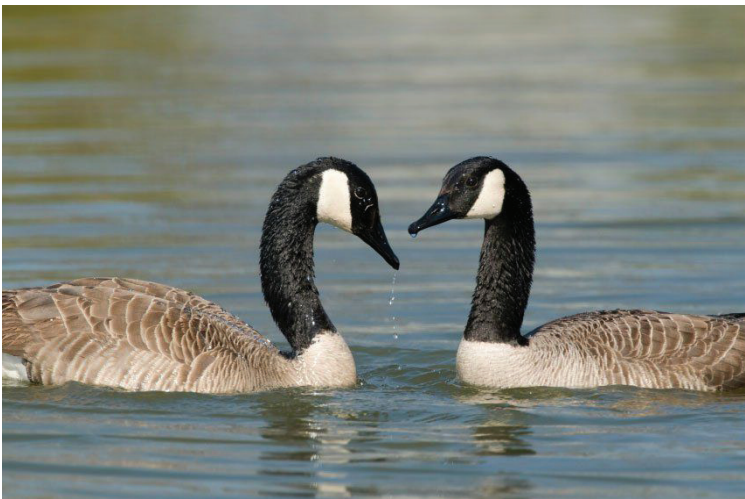
- "İşte insan semâ âleminin hakikatleri ile beslenmeli, gönülünü doyurmalıdır. Gönül, ancak Allah'a şahit olduğu zaman, O'nun cemâline erişildiği zaman rızka erişecektir. Mide doyduğu gibi gönül de doymalıdır. Gönül ancak Allah ile doycaktır, mutmain olacaktır."

- "Kırlangıç kardeş çok teşekkür ederiz, son öğütlerin olur mu?"

- "Şefkatten, merhametten asla ayrılma, sana kötülük yap-salar da sen yapma, gafil olma, anlamak için bak çıkarın için bakma, zulmün kokusunu al ve oraya yaklaşma, çevrenle ilgilen, koruyucu ol, zarar verici, asla olma."

KAZ

KAZ

Kazlar türlerine göre, sulak yerlerde, sazlıklarda, bataklıklarda yaşarlar ve yuvalarını tümsek yerlere yaparak orada yaşarlar.

20-30 yıl arası yaşadıkları sanılır.

Yetişkin kazların ağırlıkları 4-10 kilo civarındadır.

Genellikle ot ile beslenirler.

Bazı türler böceklerle de beslenirler.

Erkek ve dişi kazların beden yapıları birbirine çok benzer.

Erkek kaz biraz daha iridir, lâkin her göz bunu ayırt edemez.

Ötüşleri adeta “Hak, Hak, Hakakak, Hakakak, Hakkkk, hukkk, cukkkk, cikkkk, cukkkk” şeklindedir.

Tehlike durumlarında sesleri biraz daha tizdir, sevinçli zamanlarında daha içtendir.

Yetişkin kazlar yılda bir kez kuyruk kısmındaki tüyleri dökerler.

Kazlar kuşların içinde en yumuşak tüylere sahiptirler.

Eskiden kaz tüyünden yatak, yastık ve yorganlar yapılmış, bu durum hâlâ devam etmektedir.

Kazlar suyu çok severler, karada da yaşarlar, suyun altında uzunca bir zaman kalabilirler.

Türkiye’de Kars’ta etinden ve tüyünden yararlanmak için beslenirler.

Sesleri bir borudan çıkar gibi, korna sesine benzer.

Uykuları hafiftir.

Oldukça zeki hayvanlardır.

Bu özellikleri sayesinde bazı türleri gece bekçiliği de yapabilirler.

İstedikleri zaman uçabilir, tek ya da topluluklar halinde uçarlar.

Genellikle topluluklar halinde yaşarlar.

Havada “V” şeklinde uçarlar ve asla sıralarını bozmazlar, bu durum onların enerji sarfiyatını azaltmak için bir tedbirdir.

V şeklinde uçuşlarda, kuşların kanat hareketleri uyumludur böylece uçmada birbirlerine yardım ederek, fazla enerji harcamasının önüne geçerler.

Göç sırasında en önde olan erkek kaz, grubun lideri ve en deneyimli olan kazdır.

Oldukça zeki olan bu hayvanlar göç ederken yıldızların yönüne doğru hareket eder.

Çevre duyarlılıkları çok yüksektir, ortamdan gelen frekansları çok iyi algırlarlar.

Çevre şartlarına çok dayanıklıdırlar, kolay kolay hasta olmazlar, hastalıklara ve parazitlere karşı yüksek bir dirence sahiptirler.

Soğuk ve yağışlı hava şartlarına karşı dayanıklıdır.

Yaban kazları yılda 8000-12000 km göç ederler.

Türkiye’de yaşayan kazlar göç etmezler.

Kutup bölgelerinde yaşayan kazlar göç ederler.

Kazlar eşlerine çok sadıktırlar, eşlerini seçerken kendilerine uygun olanı seçerler ve ömür boyu eşlerine sadık olurlar ve tek eşle yaşarlar.

Eşlerine ve yavrularına oldukça bağlıdırlar, hastalandıklarında birbirlerine bakarlar.

Hasta kazın başında eşi iyileşene kadar nöbet tutar.

Özellikle erkek kazların koruma içgüdüğü çok yüksektir, yuvalarını, eşlerini, yavrularını, korumak için her an tetikte yaşarlar.

Eşleri ya da yavruları bir saldırıya uğrarsa, cesaret abidesi olurlar ve müthiş saldırgan olurlar.

Dişi kaz vefat ederse, yavruları erkek kaz büyütür.

Bir tehlike anında birbirlerini, tiz bir sesle uyarırlar, tehlike gördüğünde kızarlar ve boyun tüylerini kabartırlar.

Kazlar sevgi dolu ve çok sempatik davranırlar.

Eşleri öldüğünde yalnız yaşarlar, hatta yıllarca yalnız yaşarlar, kendilerine uygun eş bulurlarsa ona da sadık olurlar.

Kazlar mayıs ayında kuluçkaya yatarlar, 5 yumurta yaparlar, 30-34 gün kuluçkaya yatarlar. Kuluçkadaki yumurtaları erkek kazlar korurlar.

Haziranda yavrular yumurtadan çıkar.

Yavrularına erkek ve dişi birlikte bakarlar, 4 ay bakıldıktan sonra kazlar uçmayı öğrenirler.

Kazlar 3 yaşında ergenlik dönemine girerler.

Dişi kazlar ilkbaharda 30 ila 50 arası yumurta doğururlar.

Kaz yumurtası tavuk yumurtasına göre iridir ve lezzetlidir.

Mesnevi 2. ciltte, şöyle bir hikâye geçer:

“Tavuk, seni kanadı altında kaz gibi yetiştirdiyse de kaz yumurtasıdır. Senin annen, o denizin kazıdır; dadınsa topraktır ve kara sever. Gönlünde bulunan deniz isteği, canının o tabiatı annendendir. Senin kara isteğin, bu dadıdandır; dadıyı bırak, çünkü kötü görüşlüdür. Dadını karada bırak ve koş; kazlar gibi mana denizine gir. Annen, seni sudan korkutursa sen korkma ve çabuk denize doğru koş. Sen kazsın, karada ve denizde dirisin; tavuk gibi kümesi koklamış değilsin.”

Tavuk kuluçkaya yatar, kendi yumurtaları arasına karışan kaz yumurtası (bazı hikâyelerde bu ördek diye de geçer) biraz büyük olsa da kendi yumurtası sanır ve kuluçka sonunda civcivler çıkar. Kendi civcivleri içinde olan kaz civcivini de kendi yavrusu sanır, kaz yavrusu suyu gördüğünde hemen oraya doğru

koşar, tavuk telaşlanır, yavrusunu kurtarmak için çırpınır ama kaz yavrusu suya atlar ve çok mutludur.

Buradaki kıssadan çıkan hisse, her varlığın kendi yaratılış tabiatı vardır; eninde sonunda o tabiat tecelli eder.

- "Merhaba kaz kardeş, sana da sorular sorabilir miyim?"

- "Buyur insan kardeş."

- "Kaz kardeş senin ötüşün "Hakkkk, hukkk" şeklinde, bize ne mesaj vermek istiyorsun?"

- "Ne yaparsan yap hakça yap, sevgi içinde yap, sadakatle yap. Hakk'ı asla unutma ve Hakk'ın zikrinden ayrılma."

- "Peki, kaz kardeş, senin eşine, yavrularına, arkadaşlarına çok sadık olduğunu görüyoruz, biz neden böyle olamıyoruz?"

- "Ben bir şeye başlarken "Hak, Hak, Hakakak" diye başlıyorum, benim besmelem bu, bunu hiç unutmadan yapıyorum. Ama sen ey insanoğlu Hakk'ı unutuyorsun, besmeleyle başlamıyorsun ve kendi şeytanına esir olarak davranıyorsun ve Hakk sevgisinden kopuyorsun, şefkati, rahmeti unutuyorsun ve hep kendi çıkarına göre yaklaşıyorsun. Bunu yapma ey insanoğlu, Hakk'ı unutursan zalim olursun, her ne yaparsan besmeleyle başla ve hayır için koş."

- "Çok teşekkür ederiz kaz kardeş. Tasavvuf hikâyelerinde neden kaz, hırsın ve doymak bilmez açgözlülüğün sembolüdür, demişler. Bu sana haksızlık değil mi?"

- "O insanoğlunun bana attığı bir iftira, ben açgözlü değilim, her ötüşünde "Hakk, Hakkk" diyen biri açgözlü olabilir mi? İnsan açgözlü, hırslı, doymak bilmez olmayı kendinde aramalıdır. Ben nasibim için koşarım ve nasibimi, kendim, eşim ve yavrularım, hatta arkadaşlarım için hakça paylaşırım, insanoğlu kendi kötü huylarını biz hayvanlarda aramayı bırakmalı, kendine bakmalıdır."

- "Anladım kaz kardeş. Peki, toplum arasında "kaz kafalı" sözü var, bu seni incitiyor mu?"

- "Bak insan kardeş, bu da bana büyük iftira. İnsanoğlu, anlayışsızlığı, aklını işletmemeyi, kafasızlığı, kavrayışsızlığı kendinde aramalıdır, ben de değil. Yine insanlardan beni inceleyenler benim öyle olmadığımı, anlayışlı ve kavrayışlı olduğumu bilirler, çevreme karşı, eşime karşı, aileme karşı, arkadaşlarıma karşı ne kadar duyarlı ve şefkat dolu olduğumu bilirler.

- "Yine insan kendindeki kötü bir huyu bana yapıştırmış, kötü huylarını insan kendinde bulmalı, biz hayvanlara yapıştırmamalı."

- "Kaz kardeş, senin hassasiyetinin çok güçlü olduğu, varlıktan gelen sinyalleri hissettiğin söylenir, bu doğru mudur?"

- "Benim beynimde olan bir bölüm, varlıktan gelen mesajları erken hissetmeme yol açıyor, insanların duygularını iyi hissederim, kimin iyi niyetli, kimin kötü niyetli olduğunu hissederim. Kötü niyetlilerden hem kendimi hem ailemi uzak tutarım, iyi niyetli birine de gider sürtünürüm, yumuşacık tüylerimle ona dokunurum, sevdiğini hissettiririm."

- "Aileme diğer hayvanlardan da bir tehlike geldiğinde önceden hissederim, gerekli tedbirimi alırım, çevremdeki enerji akışlarını hissederim ve ne olacağını anlarım ve ona göre davranırım."

- "Çok teşekkür ederiz kaz kardeş. Bana son bir öğüdün olur mu?"

- "Ne yaparsan yap besmele ile başla, Hakk'ı sakın unutma, sevgini şefkatini hiç kimseden eksik etme, ailene, arkadaşlarına iyi davran, kendi rızkın için koştuğun gibi onların rızkı içinde onlara yardım et."

KEKLİK

KEKLİK

30-40 cm arası boylarında olan bir kuştur.

Erkekler dişilere nazaran biraz daha iridir.

Yetişkin erkekler 600- 650 gr arasındadır.

Yetişkin dişilerin ağırlığı 500-550 gr arasındadır.

Türlerine göre 10- 15 yıl yaşadıkları sanılır.

Ülkemizde kınalı keklük diye anılır.

Ülkemizdeki kınalı keklüklerin 7-8 yıl yaşadığı sanılır.

Kınalı keklük denmesi, gagası, bacakları ve göz etrafı kına rengi gibi olduğundan dolaydır.

Ormanlarda, ovalarda, çalılık yerlerde yaşarlar.

Genelde çift ya da toplu olarak yaşarlar.

Keklikler göç etmezler, sadece hava şartlarına göre yaşadıkları bölgelerden daha ılıman yerlere göç ederler.

Aynı yerlerde yaşamayı severler, devamlı rahatsız edilirlerse, aynı bölgeden başka bir yeri yaşam yeri edinirler.

Kekliklerin çok güzel yürüyüşleri vardır.

Halk arasında; “keklük gibi yürüyor”, “karga keklüğü taklit edeyim derken kendi yürüyüşünü şaşırmış” gibi sözler vardır.

Türkülerimize konu olmuş bir kuştur.

Özgürce yaşamayı çok seven bir kuştur.

Esir edildiğinde hüznü dağları deler.

Tohumlarla ve küçük kurtçuklarla, taze filizlerle ve buğday filizlerinin tepelerini yiyerek beslenirler.

Gövdelerinin üstü toprak rengidir, gagası ve ayakları kırmızı renklidir.

Keklikler, doğdukları yerlerde yaşarlar, göç etmezler.

Yuvalarını otlaklar arasında kazdıkları çukurlara yaparlar.

Kuluçka dönemi 12-15 adet yumurta yaparlar.

25 gün kuluçkada kalırlar.

Dişi, yavrulara karşı çok ilgilidir, adeta onlar için çırpınır.

Aile yaşamını çok severler, anne baba yavrular birlikte yaşarlar, yavrular büyüdükleri zaman bile anne babalarını terk etmezler.

Ailecek tavuklar gibi besin ararlar ve birlikte beslenirler.

Bir tehlike hissettiklerinde, önce anne baba gürültülü bir şekilde kanat çırpır ve hep birlikte gürültülü kaçarlar.

Çok seri ve sert kanat çırpırlar.

Havalanma sırasında “fırrrr- trrrr” şeklinde ses çıkarırlar.

Erkekleri yerinden fırlarken “vijik, vijik, vijjik, vijjikkk” şeklinde ses çıkarırlar.

Arkadaşlarını çağırırken “kakk, kakk, kakk kuvak” adeta “hadi gelin, kalkın gidiyoruz” der gibi ses çıkarırlar.

Yiyecek bir şey bulduklarında çıkardıkları sesler “Vıtt vıtttt, vıtt vıttt” şeklindedir.

Neşeli olduğunda ve dostlarıyla bağ kurmak için “gak guburak, gaggak guburak, gak guburak” şeklindedir.

Diğer kuşlar gibi, yem bulduğunda, neşeli anlarında, tehlike durumlarında, eş bulmada, eşine kur yapmada, çiftleşme zamanında, yavrularına karşı, sürü liderliği için kavga etmede, farklı sesler çıkarırlar.

Erkeklerin sesi dişilerine göre biraz daha toktur.

Toplumda, nesline hainlik eden keklik, diye anılan olay şöyledir:

Avcılar yakaladıkları dişi kekliğin ayağına ip bağlarlar ve ipi bir çalıya bağlayıp kekliği salıverirler. Dişi kekliğin hüznü sesini duyan erkek keklıklar uçar gelirler ve avcılar diğer keklıklar avlarlar.

Aslında keklıklar nesline hainlik etmez, esir olduğundan dolayı yalvarır gibi ses çıkarır, bunu anlamayan erkek keklıklar dişiyeye kur yapmak için uçar gelirler. Kendi şehvâlarının derdine düşerek kendileri av olurlar.

Halk arasında anlatılan bir hikâye de şöyledir:

Osmanlı padişahı Yavuz Sultan Selim, tebdil-i kıyafetle Kuşlar Çarşısı'nı gezer.

Burada, avcılar avladıkları kuşları, tuzakçılar yakaladıkları maharetli, eğitimli, güzelim kuşları satıyorlar.

Bir ara Yavuz Sultan Selim'in gözü keklıklere ilişir.

Bir grup kekliğin kafesinin üzerindeki yazıda "Tane işi satış, fiyatı 1 altın" yazıyor.

Hemen yanı başında, adeta altın kafes içinde bir keklıklar daha var ki, fiyatı; 300 altın yazıyordur.

Padişahın gözü 300 altınlık keklığe takılır.

"Hayırdır" der satıcıya ve sorar: "Bunun diğerlerinden ne farkı var ki, bunlar 1 altın, bu 300 altın?"

Satıcı, "Bu keklıklar özel eğitimli, çok güzel ötüyor, ötmesi bir yana bunun ötüşünü duyan ne kadar keklıklar varsa hepsi onun etrafına doluyor" der. "Tabii bu arada avcılar da o etrafa doluşan keklıklar daha rahat avlıyorlar" diye de ekler.

Padişah "Satın alıyorum" der ve 500 altın verir.

Parayı verir ve hemen oracıkta kekliğin kafasını koparır.

Adam şaşırıp, "Ne yaptınız, en maharetli kekliğin kafasını koparttınız, yazık değil mi" diye dövünürken; Padişah gürler: "Bu kendi soyuna ihanet eden bir keklıktır. Bunun akıbeti er veya geç ölümdür.

Bu hikâyenin aslı var mıdır bilinmez.

Büyük ihtimal yoktur. Çünkü Osmanlı padişahı Yavuz Sultan Selim bir keklige 500 altın verip, hazinenin parasını böyle harcamaz.

Kekliği hain gibi göstermek doğru değildir, esir olan dışı keklik kurtulmak ister ve hüzünlü hüzünlü öter, ama erkekler kur yapma derdine düştüklerinden dolayı düştükleri tuzağın farkında değildirler.

Tuzağı kuran insandır, zalimlik yapan insandır keklik değil.

Kendi nesline hainlik yapan insandır, bunu keklige yaptırmak doğru değildir.

- "Merhaba kınalı keklığim. Sana da sorular sorabilir miyim?"

- "Buyur insan kardeş."

- "Sen ötüşünle bizlere ne mesajlar sunarsın?"

- "Benim birçok ötüşüm vardır. Bazen tavuk gibi gıdaklarım, bazen serçe gibi cıvıdalarım, yavrularım için farklı öterim, yem bulduğumda farklı öterim."

- "Avcılar eşimi, yavrularımı vurduğunda farklı öterim, ben vurduğumda farklı öterim, hüzünlü durumda, sevinçli durumda hep farklı öterim.

- "İnsanlar için de öterim onlara seslenirim "kakk, kakk, kakk kuvak- kalk kalk kalk, boş boş durma, hakikatleri ara, çalış, gayret et" derim."

- "Keklik kardeş, senin için soyuna ihanet eden kuş diyorlar, nedir bunun aslı?"

- "Ben ne soyuma, ne aileme, ne arkadaşlarıma asla ihanet etmem. Beni avcılar yakalar esir eder, kafeslere koyar. Kafeste iken özgürlüğüm için hüzünlü hüzünlü öterim."

- "Avcı beni alır ovaya götürür, sesimi duyan erkek keklikler yanıma gelsin diye ayağımı bağlar salıverir, ben yine özgürlüğüm

için yine hüzünlü hüzünlü öterim, ama erkek keklikler kur yapmak için uçar gelirler, tehlikeyi göremezler tuzağa düşerler.”

- “Oysa sesim hüzünlüdür, ama erkek keklikler kendi şehvetleri derdine düştüğünden sesimin hüznünü anlayamazlar ve avcılar tarafından avlanırlar.”

- “Senin için ailene evlatlarına çok düşkün derler, öyle midir?”

- “Evet, insan kardeş, aileme, evlatlarıma, arkadaşlarıma çok düşkünüm. Peki, sence aileye, dostlarına böyle düşkün olan biri kendi nesline hain olabilir mi?”

- “Ben aileme ve dostlarıma her daim sevgi içinde davranırım, onlara seslenirim, onlara şakırım, şarkılar söylerim, dostluğumu onlara sergilerim, yiyecek bir şey bulduğumda hemen onları çağırırım ve birlikte besleniriz, tehlike durumunda dostlarımı uyarırım.”

- “Peki, insan kardeş sen de bunları yapar mısın?”

- “Anladım keklik kardeş. Aslında hain olan sen değilsin, bizleriz.”

- “Peki, keklik kardeş, karganın senin yürüyüşünü taklit edeyim derken kendi yürüyüşünü unuttuğu söylenir. Bunun için bize ne söylersin?”

- “Sen sen ol başkasının kimliğiyle yaşama, sen öz kimliğine eriş, başkasını taklit etme.”

- “Taklitte kalma, kendi hakikatine eriş, her zaman tahkik et, taklitte kalan yürüyüşünü de yolunu da kaybedecektir, hakikate erişemeyecektir.”

- “Annenden babandan öğrendiğin ibadetlerin şeklinde, taklidinde kalma, sor araştıır “ben bunu neden yaptım” diye. Her zaman mânâsına erişmeye çalış.”

- “Peki, keklik kardeş, senin için özgürlüğünü çok sever derler, bunu için ne dersin?”

- “Her kuş özgürlüğü çok sever. Allah bizlere kanatlarımızı özgürce uçalım diye vermiş. Hiçbir kuş kafese konulmamalı, onlara zulüm edilmemeli, kafeste olan kuş özgürlük için hüznü hüzünlü öter.”

- “Bizler dağlarda bayırlarda özgürce uçmayı, özgürce ötmeyi çok severiz. Özgürlük yaratılan her varlığın hakkıdır. Hiç kimse hiç kimseyi esir etmemeli. Beynine esirlik algısı vermemeli.”

- “Özgürlük, özü olan Allah’ı hissedebilme duygusudur, Allah’ı anlayan hiç kimseye esir olmaz, her varlığın özünün Allah olduğunu anlayan, hiç kimseye zulüm etmez.”

- “Peki, insan kardeş sen özgür müsün?”

- “Keklik kardeş bunlar çok güzel sorular, her şey için çok teşekkür ederiz, inşallah biz de özgür oluruz, inşallah biz de hainliğin ne olduğunu anlar ve hainlikten kurtuluruz.”

TAVUK-HOROZ

TAVUK-HOROZ

Köylerde sabah erkenden “üürü üüü, üürü üüü, üürüüüüü” sesiyle bizleri uyandıran horoz, “hadi kalkın güneş doğmadan işinizin başına geçin” der gibi bizleri uyandırır.

Köylerde hemen hemen her evden gelen bu sesleniş, sabahın oluşunun seslenişidir.

Çocukken hepimiz tavuk “gıdakkk, gıtgıdak, gıtgıgdak” diye öttüğü zaman hemen koşardık, o sıcacık yumurtayı alır annemize getirirdik.

Annemiz de bizlere yumurtayı pişirir, o muhteşem tadı tadardık.

İnsanların en çok teşekkür etmesi gereken kuş tavuktur.

Onların yumurtası her evde bulunur.

Çocukken hepimiz tavuk yumurtaları ile beslendik, büyüdük.

Çocuk olsun büyükler olsun, hepimiz tavukların yumurtası ile besleniriz.

Evde yiyecek bir şey olmasa bile, iki yumurta çakar tavada pişirir yeriz.

Mutfakların vazgeçilmez yiyeceği tavuk yumurtasıdır.

İnsanın ağzına çok büyük lezzet verir.

Tavuklar insanlara Allah’ın büyük bir lütfüdür.

İnsanlar tavuk gördüklerinde onlara karşı saygı durumunda durmalıdır ve içten onlara “tavuk kardeş çok teşekkür ederiz” demelidir.

Hepimizin gelişiminde büyük katkısı olan tavuk yumurtası, tavuğun bize bir ikramıdır.

İnsan bu ikramı hiç unutmamalı, tavuk ve horozlara karşı gönlünden sevgiyi hiç eksik etmemelidir.

İlk çağlarda insanlığın gelişiminde yumurta ve buğday çok önemlidir.

İnsan beyninin gelişiminde yumurta ve buğdayın katkısı çok büyüktür.

Tavuklar adeta her şeyle beslenirler.

Solucanlar, sinekler, küçük böcekler, tohumlar, yemek artıkları, otlar, hatta bir insan yere tükürse onu bile yerler.

Tavuklar eşinmeyi, toprağı kurcalamayı çok severler, oradan çıkan şeyleri de yerler.

Tavukların başı adeta hep yerededir, toprağı eşelemeyi çok severler.

Topraktan çıkan tohumları yemeyi çok severler.

Bilhassa darı, buğday, tohumlarını çok severler.

Ne kadar güzel bir hikmet ki ne yerlerse yesinler yumurtaya dönüştürürler.

Çok meraklıdırlar, bir şey görsünler hemen gelirler gagaları ile eşelerler.

Gagaları çok sağlamdır, kısa ve kalındır.

Uçma özellikleri yoktur, kanatları vardır ama yerde yaşamayı severler.

Çok sıkıştıklarında az bir miktar da olsa uçarlar.

Adeta "ben de uçabilirim, ben de eskiden uçardım" mesajı verirler.

Tavuğun erkeğine horoz denir.

Yavrusuna civciv denir.

Hava şartlarına uyumludurlar.

Grup halinde yaşamayı severler.

Tavuklar birbiriyle kavga etmezler.

Horozların ise liderlik için kavga ettikleri görülür.

Yılda 100- 200 arası yumurta yaparlar.

Tavuğun gurka yatması, kuluçka dönemidir.

Tavuk “gurk, gurk, gurk” diye ses çıkardığı zaman onun gurka yatma dönemi gelmiş demektir.

Genelde tavuklar ilkbahar aylarında gurka yatarlar.

Tavuk 10-12 arası yumurtanın üstüne 21 gün boyunca gurka yatar, kuluçka derecesi 37 derecedir.

Tavuğun altına horozla çiftleşmiş tavuk yumurtaları konur, tavuk da buna dikkat eder.

Bu yumurtalara döller yumurta denir.

Tavuk kuluçkada iken yumurtalarını döndürür.

Bu döndürme civcivlerin gelişimi içindir.

Yumurtada civcivin oluşumu 21 günde tamamlanır ve 21. günün sonunda civciv yumurtanın kabuğunu kırar ve yavaş yavaş çıkar.

Yumurtadan çıkan civciv gelişinceye kadar annesinin himayesi altında kalır.

Anne, civcivler tavuk haline gelinceye kadar onlarla ilgilenirler, onları eğitirler, nasıl besleneceklerini öğretirler.

Civcivler tavuk olduğunda bile anneden ayrılmak istemezler.

Anne gelişen yavruyu gagasıyla hafifçe gagalar, kendisinden uzaklaşmasını ister.

Ki böylece yavru tavuk kendi rızkını arasın kendini beslesin.

Horozlar ve tavuklar birlikte yaşarlar ve birlikte yem ararlar.

Horozlar yem bulduğunda hemen ona göre öter ve aileyi çağırır.

Horoz cömerttir, paylaşmayı sever, tavuklar beslenirken onlara adeta babalık yapar, neşelenir sevinir.

Horoz ve tavuğun toprağı eşelemesine “arf” denmiştir.

Arif kelimesi oradan gelir. "Arayan, bilen, araştıran" demektir. Horozun ve tavuğun başı toprağı eşelerken, ibik baş ile birlikte yere doğru eğilir kalkar, eğilir kalkar.

Onun için horoz ve tavuk ibiğine "Arf" denir

Arf aynı zamanda, esen rüzgâra, yüksek yere, atın yelesine, güzel kokuya da denir.

Her kümesin lider bir horozu vardır. Horoz, tüm tavukları hem korur hem yem bulduğunda onlara haber verir, hem onları dölle.

Horoz tavuğu döllemeden önce kur yapar, tavuğun yanına gelir, onun etrafında dolanır, bir kanadını indirir ve bu sırada tavuk yere yatar, horoz tavuğun üstüne çıkar onu dölle.

Horozun seminal sıvısı, tavuğun genital organına bırakılır.

Burada kalan sperm, 20 gün boyunca canlı kalır, bu süre zarfında tavuğun yumurtladığı tüm yumurtalar döllelenmiş yumurtadır.

Böylelikle horoz kümesteki tüm tavukları dölle.

- "Tavuk ve horoz kardeş size de sorular sorabilir miyim?"

- "Horoz kardeş, sen genelde sabahları her zaman ötersin, bunun hikmeti nedir?"

- "İnsan kardeş, ben her zaman öterim, ama sabahları daha çok öterim. "Üüürü üüüü, üüürü üüüü" diye öterim. İnsanları sabah olsun, öğlen olsun, akşam olsun uyarırım."

- "Sabahları onları uyandırırım "kalkın, kalkın güneş doğmadan uyanın, besmele ile güne başlayın, rızkınız için hazırlanın" der onları uyarırım."

- "Öterek insanlara, "yürüyün, yürüyün, oturmayın, boş boş durmayın, üürü üüüü, yürü yürüüü" diye onları uyarırım."

- "Gündüzleri de öterim, insanlara sesimi duyurarak, onların her zaman uyanık olmalarını hatırlatırım. "Gaflet uykusundan uyanın, hakikati arayın, bilinçli olun, rızkınız için koşun" derim."

- "Peki, tavuk kardeş sen de "gıt, gıtgıt, gıtgıtgıt, gııtt, gıt-gıtdak, gıtgıtdak" diye ötersin, nedir bunun hikmeti?"

- "Ben de insana "gıt, gıt, git, git git, hadi durma git, ara araştır" derim."

- "Horoz kardeş, tavuk kardeş, siz ayaklarınızla olsun, gaganızla olsun devamlı toprağı eşelersiniz, bizlere ne demek istersiniz?"

- "Sizlere şu işareti veririz: "Nasıl ki biz toprağı böyle eşeliyorsak, bir şeyler arıyorsak, siz de beden toprağını eşeleyin, onun hakikatini arayın, bedenin Zâtını anlayın" deriz."

- "Her iki ayağımızla nasıl ki toprağı eşeliyorsak, sizin de hakikat arayışınız, kendi bedeninize dönük olmalıdır. Kendi beden toprağına yol alan muhakkak ki hakikate erecektir. Gagamızla da toprağı eşeleriz ki bir emekle rızığımızı ararız, siz de bedende Hakk'ın nice lütufları vardır, onları ayın."

- "Nasıl ki insan bizim başımızın her daim toprağına dönük olduğunu, toprağı eşelediğimizi görmüş ve başımıza, ibiğimize "Arf" ismini takmış ise, insan kendine bedenine arif olmalıdır."

- "Kendine-nefsine arif olan Rabbine ârif olacaktır. İnsan beden toprağındaki tecellileri anlayınca kendi bedeninin sahibinin Allah olduğunu anlayacaktır."

- "İşte ey insan kardeş, sen de kendi bedenine dönmelisin, onu incelemelisin, onu anlamaya çalışmalısın. Bizim her an toprağı eşelediğimiz gibi sen de bedenini incelemelisin, onun hakikatine erişmelisin."

- "Anladım tavuk kardeş, senin cömert ve fedakâr olduğun söylenir."

- "Ben yavrularım için fedakârlık yaparım, onları beslerim, onlarla ilgilenirim, onlara bir tilki, bir yılan saldırdığı zaman, tüm tüylerimi kabartır onlara saldırırım yavrularımı korurum, beni korkak sananlar öyle olmadığımı görürler."

- "Peki, horoz kardeş, senin için şehvet düşkününü derler, bu sana bir iftira mı?"

- "Ey insanoğlu, insan kendi şehvet düşkünlüğünü kendinde aramalıdır, bana bu iftirayı atmamalıdır. Ben kendi kümesimde tavukların döllenen yumurta yapmasına vesile olurum. Keyfime göre onların üstüne çıkmam."

- "Biz horozlar liderlik mücadelesi veririz ve en güçlü olan tavukları döller. Tavuklar kendilerini zayıf olan horoza yaklaştırmaz. Amacımız yumurtaların civciv vermesini sağlamaktır, şehvet için değil neslimiz için tavuklara yaklaşırız."

- "Tavuk kardeş, bizler senin yumurtalarını çok seviyoruz, her gün yesek bıkmıyoruz, lezzeti farklı geliyor, sana ne kadar teşekkür etsek azdır, bize bir şey der misin?"

- "Ey insanoğlu! İçtiğim suyu kirletme, yediğim tohumların doğallığını bozma, beni de zehirleme, sana her gün yumurta veriyorum bana zarar verme. Bak çocuklar nasıl bir sevgi içinde benim civcivlerimi seviyorlar, onların sevgileri artıyor, sevgiyi yok etme. Benim yaşadığım doğayı kirletme, doğa yok olursa önce ben yok olurum sonra sen yok olursun."

- "Anladım tavuk kardeş, horoz kardeş, sizlere de çok teşekkür ederiz. Lütfen siz hep var olun, her zaman ötün, her zaman yumurtlayın."

MARTI

MARTI

Martılar su kuşlarıdır, hatta deniz kuşları demek daha doğrudur.

Liman kuşları da denilebilir.

Dünyanın tüm deniz kıyılarında görülürler.

Deniz kıyısı onların yaşam yeridir.

Uçmayı ve suyu çok severler.

Saatte yaklaşık 100 km hızla uçabilirler.

Ömürleri türlere göre 15- 25 yıl kadardır.

Boyları türlerine göre 20-100 cm arasındadır.

Kiloları türlerine göre 100-500 gr civarındadır.

Kanatları sivri ve uzundur.

Su üzerinde çok iyi yüzerler ve dinlenirler ve çok iyi uçarlar, ayakları perdelidir.

Renkleri genelde beyazdır, başlarında siyak benekler bulunur.

Birlikte yaşarlar, birlikte avlanırlar.

Çocukların attığı ekmekleri havada kaparlar, çocuklar için ayrı bir güzellik sergilerler.

Çocuklar onlarla ilgilendiği zaman adeta şımarırlar.

Küçük balıklarla, yengeçlerle, yumuşakçalarla, ekmeklerle beslenirler.

Beslenmeyi çok severler, her şeyi yiyecek sanarak saldırırlar.

Martıların birçoğu insanlara yakın yaşarlar, adeta onların kendilerini besleyeceklerine inanırlar.

Bir besin başında kavga etmeyi severler.

Martılar gece gündüz ses çıkarırlar, birbirlerine “yiyecek var” diye seslendikleri sanılır.

Yemek kapıp kaçmayı çok severler.

Bir çocuğun elinden sandivici de, simiti de kapabilirler.

Hatta balık lokantalarından, müşterinin önünden balık kapıp gittikleri de görülür.

Bu kuşlar da eş olmayı severler.

Martılar da tek eşli kuşlardandır ve hayatları boyunca tek eşli yaşarlar.

Üreme dönemlerinde denize yakın evlerin çatılarına yuvalarını yaparlar.

Üreme döneminde adeta bayram ederler, seslerini çok çıkarırlar.

Çiftleşme dönemlerinde birbirlerine kur yaparlar ve 3-4 gün kadar çiftleşirler.

Çiftleşmeleri ağızdan gerçekleştirirler.

Birlikte yuva yaparlar, deniz yosunundan yuvalar yaparlar, bazı türleri denize yakın ağaçlara yuva yaparlar.

Yavrular ilk çıktığında esmer olarak doğar.

Yavrular, anne ve babasının gagasına vurarak açlığını belli ederler.

Kuluçka döneminde dişiler 2-3-4 kahverengi yumurta yaparlar.

3-4 hafta kuluçka süreleri vardır.

Erkek ve dişi kuluçka döneminde sırasıyla kuluçkaya yatarlar.

Yumurtadan çıkan yavruları birlikte büyütürler, birlikte beslerler.

Yavrular 4-6 haftalıkken yavaş yavaş uçarlar.

2-3 yılda erişkin kuş olurlar.

Kirlenen denizlerde, denize atılan plastikleri yiyecek sanırlar ve onları yerler.

Plastik martılar için ölümcüldür.

Ölü bulunan martıların midelerinde plastik parçaları bulunmuştur.

Midede kalan ve sindirilmeyen plastikler, tokluk hissi verir ve martılar büyük acılar çekerek ölürlər.

Kendini tok sanan martı, yemekten kesilir ve açlıktan ölür.

Bazı martı türleri aç kaldıklarında yavrularını yer.

Bir deniz kıyısında iseniz mutlaka martılarla karşılaşabilirsiniz.

Denizler ve insan onların yaşama sevincidir.

Martıların depremi hissettiği söylenir.

Hep birlikte ses çıkarmayı severler, adeta birbirleriyle konuşurlar.

Sesleri “cuuuk, cuuuuk, hulukkk, huuuluuuk, huşşşt, huşttt, hiiişt, hişt, ciiik, ciyyyyk” şeklindedir.

Bir yerde martı sesi duyuyorsanız, oraya yakın mutlaka deniz vardır.

Adeta denizle sevişirler, denize şarkı söyler gibi seslenirler.

- “Martı kardeş, deniz ve sen bir bütünsünüz, nedir bunun hikmeti?”

- “Deniz benim aşkımdır, ben onsuz yapamam, deniz beraklığı, temizliği singeler, benim tüylerim de bembeyazdır, insanın içi de dışı da temiz olmalıdır.”

- “İnsan sinsi olmamalıdır, gönlünü öfke, kin ve nefretle kirlenmemelidir, insan gönül denizini tertemiz bırakmalıdır.”

- “Martı kardeş sen de eşine çok düşkünsün değil mi?”

- “Evet insan kardeş, sen de eşine çok düşkün ol, aşk kutsaldır, aşkta ihanet olmaz, bir ömür aşkın için yaşa, aşkın için koş, onun için deniz kenarına âşıklar geldiğinde ben ayrı bir sevinirim, onlar için adeta şarkılar bestelerim.”

- "Sen sen ol insan kardeş, aşkını ara, onu bul ve ona sarıl, ona sadık ol."

- "Martı kardeş, sen neden çok ses çıkarırsın?"

- "İnsan kardeş, ben insan gördüğümde çok ses çıkarırım, onlardan yemek isterim, kendi dostlarıma da "insanlar geldi, onlarda yemek var" diye seslenirim."

- "Çocukları çok severim, onlar ellerinde olan yiyecekleri hemen bize atarlar, bizi beslemeye çalışırlar."

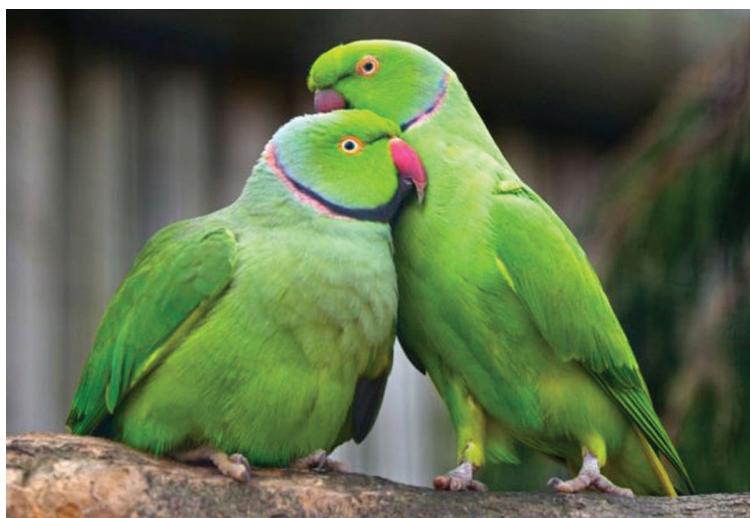
- "Deniz kenarına âşıklar gelse, onlar için ayrı bir ses çıkarırım."

- "Denizi, denizin kokusunu çok severim, deniz benim cennetimdir."

- "Ey insan kardeş! Lütfen denizimi kirletme, bizi zehirleme, denizlere plastik atma, onları yiyecek sanıyor yiyoruz, biz ve evlatlarımız ölüyor."

- "Çok teşekkür ederiz martı kardeş, denizleri hem senin için hem diğer kuşlar için hem de kendimiz için temiz tutacağız."

PAPAĞAN

PAPAĞAN

Papağanlar, taklit özellikleri ile kuşların adeta piridir.

İnsanlardan öğrendiği kelimeleri ezberlerler ve insanlara geri söylerler.

Adeta konuşurlar, alay ederler, duyduklarını taklit ederler.

Zoologlar, bazı taklitçi papağanların 10 ile 50 arası kelimeyi ezberlediklerini tespit etmişlerdir. Bu sayı farklı türlerde artabilir.

Dünyanın her yerinde insanlar, papağanlara bir şeyler ezberletmeye çalışırlar.

Fatiha, İhlâs surelerini bile ezberleyen papağanlar vardır.

Amazon sarı ense türleri, uzun duaları, sûreleri ve şarkı-ları söyleyebilirler.

Jako türleri ise, ifadeleri en güzel konuşan kuş olarak bilinir.

Her papağan taklit edemez, bazı türleri bunu yapabilir.

Bazı papağanlar birkaç kelime, bazı papağanlar daha çok kelime, bazıları ise hiç kelime ezberleyemezler.

Beyinleri duydukları sesi taklit edebilme özelliğine sahiptir, bundan dolayı duydukları sesleri taklit edebilirler.

Erkeklerin dişilere nazaran, taklit yeteneği biraz daha fazladır.

Taklit eden papağan türleri; Jako, Cennet, Muhabbet, Sul-tan, Lori, Ara, Kakadu, Afrika gri, Amazon sarı ense, papağan gibi türlerdir.

Rengârenk tüyleri vardır, her papağan türünün kendine has renkleri vardır.

Toplu halde yaşamayı seven kuşlardır.

Sıcak yerlerde yaşamayı severler.

Türlerine göre 30 -70 yıl arası yaşadıkları söylenir.

Tohumlarla, çiçeklerle, meyvelerle, sebzelerle, küçük böceklerle beslenirler.

Ayakları kısadır. Dört parmağı vardır. İki önde ikisi arkada bulunur.

Ön parmaklarının diplerinde zar vardır.

Gagalarını bir yere tırmanmada kullanabilir.

Gagaları ve ayakları ile bir yere tırmanmada en iyi tırmanıcı kuştur denilebilir.

Üst gaga hareketli olup, kalın ve kıvrıktır.

Alt gaga ise yiyecekleri parçalamada, kırmada bir tabla görevi yapar.

Dil, kalın ve etli olup dokunma ile yiyeceğini anlamaya çalışır.

Gaga ve dilleri sayesinde ay çekirdeği, kabak çekirdeği, ceviz gibi kabuklu yemişleri kırıp yiyebilirler.

Papağanların yaşam yerleri ağaçlardır.

Ağaçların ve kayaların yarıklarına yuvalarını yaparlar, orada kuluçkaya yatarlar.

Papağanlar da aşk kuşlarıdır, eşler birbirlerine çok bağlıdır.

Papağanlar, eşlerini seçmede çok özenli davranırlar, kendi karakter yapılarına uygun eş seçerler ve birbirlerine çok sadık kalırlar.

Papağanlar birbirleriyle ilgilenmeyi çok severler.

Papağanlar eşlerine seslenmeyi çok severler, eşlerden biri karşılık vermese, ona farklı ses çıkararak adeta bağırıp çağırırlar.

Aslında kafes kuşu değillerdir, insanlar onları kafes kuşu yaparlar.

Nesilleri hızla tükenmektedir.

Eşleri ölen kafes papağanları insanlara mecburen yaklaşırlar, insanları bir eş yerine koyarlar.

Papağanlar, çiftleşme ve kuluçka sürelerinde rahatsız edildiklerinde gerilirler, rahatsız olurlar.

Küçük papağanlar 6-7, iri papağanlar 2-3-4 yumurta yaparlar.

Kuluçka süreleri 3 haftadır.

Anne ve baba, yumurtadan çıktıktan sonra yavrularını 7-8 hafta beslerler.

Yavrular yaklaşık 7 haftalık olduklarında erişkinliğe ulaşır ve yuvadan ayrılırlar.

Yavrularla daha çok dişi ilgilenirse de erkek papağan da ilgilenir.

- “Merhaba Papağan kardeş, sana da bazı sorular sorabilir miyim?”

- “Buyur İnsan kardeş.”

- “Sen sesleri ezberleyip, taklit edebiliyorsun, bununla ilgili bize ne söylemek istersin.”

- “Ey İnsan kardeş! Taklitte kalma, tahkike er, bir sözün lafzını değil, mânâsını yakalamaya çalış. Duyduğun her sözünü, nereden geldiğini nereye gittiğini anla.”

- “Taklitte kalırsan, hikmetlere eremezsin, kendini üstün görmeye başlarsın, benlik durumuna düşersin, haddi aşarsın, başkasını hor görürsün.”

- “Ben duyduğumu taklit ederek “İnsanlara benim gibi olmayın, duyduğunuz şeylerin aslını arayın” diye mesaj sunarım.”

“ Mesela sen Kur’ân’ın Arapçasını dinliyorsun ve ağlıyorsun, Allah sana okuyup ağlayasın diye o kitabı sunmadı, okuyup anlayasın diye sundu, sen de okuduğunu anla taklitte kalma, işte ben onun için insanoğluna “benim gibi olma, taklitte kalma, tahkik et, mânâsına er” diye sesleniyorum.”

- “Papağan kardeş, senin farklı farklı ötüşlerin var, melodik ötüyorsun, öpücük atar gibi, ıslık çalar gibi ötüyorsun, gıdıklar

gibi ötüyorsun, babacık babacık der gibi ötüyorsun, bunlardan ne mesajlar sunuyorsun?”

- “İnsan kardeş, mutlu olduğum zaman farklı öterim, tedirgin olduğum zaman farklı öterim, hüzünlendiğim zaman farklı öterim. İnsanlara da “her yer cemâl-i ilâhîye, Hû'nun zikri, haydi ne duruyorsun, kulak versene, görsene, aslın olan Hakk babayı unutma” derim.”

- “Papağan kardeş, seni esir edip kafese koyuyorlar yine de sevgini gösteriyorsun, insanlara küsmüyorsun, bu derin sevgi için ne dersin?”

- “Ey insan kardeş! Her nerede olursan ol, ilâhî sevgiyi hep hisset, hiçbir şey seni karamsarlık durumuna düşürmesin, sevgini hissettir ki insanlar sevginin ulvîyetini hissetsinler, gönünde ilâhî sevgiyi hissedenenler esir edilemezler.”

- “Papağan kardeş, sizlerin tüyleri çok güzel ve rengârenk, insan gözlerini alamıyor.”

- “İnsan kardeş, bendeki güzellik bana ait değil, beni yaratan böyle yaratmış, bende gördüğün güzellikleri her varlıkta da gör, o güzellikleri var edeni tanı.”

- “Papağan kardeş, çok teşekkür ederiz. Senden de çok güzel mesajlar aldık.”

İzmir’de Yenişehir semtinde oturan, samimi bir gönül dostum olan Murat Özyıldırım kardeşim Türkiye’de papağan sevdalısı olan biridir.

Papağanlara olan sevgisi o kadar büyüktür ki adeta onlarla dost olmuştur.

Hatta bir papağanı vefat ettiğinde beni aramış üzüntüsünü bildirmişti, o kadar büyük bir üzüntü çekiyordu ki “İsmail abi, ben nasıl yaşayacağım, ben bu acıyı kaldıramam” demişti.

Ben de ona: “Onun yerine yeni bir papağan gelir sen hiç merak etme” demiştim.

Ö da: “Bunun yerini hiçbirini tutamaz” diyerek acısını 6 ay çekmişti.

Ölen papağanın cinsi “Afrika gri papağan” idi.

Murat kardeşim, Afrika gri papağanı ile ilgili başından geçen bir olayı bizlere anlatmıştı.

2016 yılında başından geçen olay şöyledir:

Murat kardeşim, Mevlânâ'nın (1207-1273) Mürşidi, Şems-i Tebrîzî (1185-1247) ye karşı içinde derin sevgi besleyen biridir.

Afrika gri papağanı, bir gün “Şems, Şems, Şems” demeye başlar.

Oysa Murat hiç ona “Şems” ismini söyletmeye çalışmamıştır.

Bunu duyan Murat'ın annesi, oğlum bu kuş “Şems, Şems, Şems” demeye başladı diye hayretini dile getirmiştir.

Papağan her gün tekrarlar “Şems” demeye devam eder.

Yine bir gün “Şems'in ya, Şems'in ya, Şems'in ya” demeye başlar.

Bu duruma hem Murat hem annesi heyecanla bakarlar.

Murat bir gün papağanı ile birlikte, Konya'ya Şems-i Tebrîzî'ye gider.

İkisi birlikte Şemsin kabrini ziyaret ederler.

Şemsin kabri Konya'dadır ama yeri gönüllerdedir.

Belli bir süre sonra, Afrika gri papağanı vefat eder.

Murat kardeşim bu papağanın acısını 6 ay kadar çekti, sonra yerine üç tane birden papağan aldı.

Şimdi aynı sevgiyle onlarla da dost gibi yaşamaktadır.

Murat kardeşim, bu papağanlarla pazarlara, kermeslere gider.

Oralarda çocuklar ve büyükler papağanlarla fotoğraf çektirirler.

Murat kardeşim bu çekilen fotoğrafları bastırıp satar ve rızkını kazanır.

Murat kardeşim bunu hâlâ devam ettirmektedir.

Mesnevi de şöyle bir hikâye vardır:

Bir tacirin bir papağanı vardı. Kafeslere mahkûm edilmiş güzel bir kuştı.

Bir gün tüccar Hindistan'a gitmek için yol hazırlığına başladı.

Kölelerinin, câriyelerin her birine ayrı ayrı: "Size Hindistan'dan ne getireyim ne istersiniz?" diye sordu.

Her biri ayrı bir şey istedi.

Tüccar papağanına da sordu: "Ey güzel kuşum sana ne getireyim, sen Hindistan'dan ne istersin?" dedi.

Papağan: "Oradaki papağanları görünce benim hâlîmi anlat ve deki: Falan papağan benim mahpusumdur. Ben onu kafeste besliyorum. Size selâm söyledi. "Ben gurbet ellerde kafeslerde sizin hasretinizle çile doldurayım, siz serbestçe ağaçlıklarda kayalıklarda dolaşın, bu revâ mıdır? Hiç değilse bir seher vakti ben garibi de hatırlayın ki ben de birazcık mutlu olayım" dedi, de; "başka bir şey istemem" dedi.

Tüccar kervanını hazırladı yola koyuldu.

Günler geceler boyu yol gitti nihâyet Hindistan'a vardı.

Giderken birkaç papağan gördü kayalıklara konmuş, bekliyorlardı, atını durdurup seslendi: "Ben falan memlekette falan kişiyim, ticaret yapmak için buralara geldim. Benim bir papağanım var size selâm söyledi ve böyle böyle dememi istedi" dedi.

Tüccar sözlerini bitirir bitirmez o papağanlardan biri titredi, nefesi kesildi, düşüp öldü.

Tüccar sözlerinden dolayı bin pişman oldu: "Ben ne yaptım, bu zavallı kuşun ölümüne sebep oldum. Galiba bu benim zavallı kuşumun bir yakını, candan seveni olsa gerek" diye düşündü.

Aradan bir hayli zaman geçti, tüccar alışverişini bitirip memleketine döndü. Herkesin istediğini bir bir verdi.

Papağanı kafesinde bu olanları seyrediyordu.

Sonunda dayanamayıp tüccara sordu: “Benim istediğim nerede. Hemcinslerimi, papağan topluluklarını gördün mü? Ne söyledin ne gördünse bana anlat, beni de mutlu et” dedi.

Tüccar: “Sevgili kuşum, kusura bakma fakat söylemesem daha iyi olacak sanırım. Çünkü hâlâ o saçma sapan haberi götürerek yaptığım cahilliğe yanmaktayım, olup bitenleri anlatmasam daha iyi olur” dedi.

Papağan ısrar etti.

Bunun üzerine istemeye istemeye olanları anlattı: “Tarif ettiğin yere varıp dostların olan papağanları görünce senin sözlerini ve selâmını söyledim; içlerinden biri buna dayanamadı, üzüldü, titredi ve hareketsiz kaldı, sonunda öldü. Bundan dolayı çok pişman oldum, fakat nâfile, bir kere söylemiş bulundum” dedi.

Tüccarın bu sözlerini dinleyen papağan kafesin içinde titredi, hareketsiz kaldı ve biraz sonra düşüp öldü.

Bunu gören adamın aklı başından gitti, ağlayıp sızlamaya başladı, külâhını yerlere vurdu.

- “Ey güzel sesli kuşum sana ne oldu, neden bu hâlê geldin, ben ne yaptım, başıma ne işler açtım” diye dövündü. Ağladı, ağıtlar söyledi. Sonunda ölü papağanı kafesten çıkarıp pencerenin kenarına getirdi. Oraya bırakır bırakmaz papağan hemen canlanıp uçtu bahçedeki bir ağacın yüksek dalına kondu.

Tüccar buna şaşır kaldı: “Ey güzel kuş bu ne haldir, anlat bana; bu hileyi nasıl öğrendin beni kandırdın?” demekten kendini alamadı.

Papağan konduğu yerden seslendi: “Sevgili efendim, Hindistan’da gördüğün o papağan benim selâmımı alınca, düşüp ölmüş gibi yaparak bana bu haberi gönderdi. “Eğer kurtulmak istiyorsan öl” dedi. Ben de gördüğün gibi, onun dediğini yaparak hapisten kurtuldum. Kısaca, öldüm ve kafeslerde tutulmaktan kurtulmuş oldum” dedi. (Mesnevi 1. cilt.)

Buradaki hikâyede bizlere sunulan mesaj: Kişi kendi beden kafesinde kendi hevâlarına esirdir, kişi ölmeden önce ölmeli ki özgür olsun.

“Mutu kable ente mutu-ölmeden önce ölümün ne olduğunu anlayın” hakikati, doğum öncesini, doğumu, yaşamı, ölümü, ölüm sonrasını düşünmesi, idrak etmesi hakikatidir.

“Ben benim” diyen kendi benliğine esirdir, onun gönlü ölüdür.

Beşerî ölüm bedeninin bir gün gelip ölmesidir, hakikatte ölüm, fenâfillah makamıdır.

Kişi bedeninin sahibini anladığında, O’na teslim olduğunda özgür olur, ego esaretinden kurtulur.

Ölüm hakikatine eren, beden kafesinin Allah’a ait olduğunu bilir ve o bedeni kendine nispet etme gafletinden kurtulur.

Bedenimizin sahibi Allah’tır.

O bedeni dünyaya getiren biz değiliz, bedende her an olan işleyişi yapan biz değiliz, bedeninin niteliklerini var eden biz değiliz, kâlbimizi biz attırmıyoruz, kanımızı biz dolaştırmıyoruz, sindirimi, boşaltımı biz yapmıyoruz, bedende olan hiçbir faaliyeti biz yapmıyoruz.

İnsan bunu düşünmeli ve bedende fâil olan Allah’a teslimiyet içinde olmalıdır.

Onun için insan beden kafesinde kendi egosuna esir olmamalıdır.

Ben benim gafletinden kurtulmalı, kendinin ve her şeyin sahibinin Allah olduğunu idrak etmeli ve özgür olmalıdır.

Atalarından gelen yargılayıcı inancına esir olan, özgürce düşünemez, özgür olamaz.

İnsan olduğu gibi inanmamalıdır, tahkik etmelidir, şahit olmalıdır, başkasının inancına inanmak, onu taklit etmek, esarettir.

Özgürlük, hakikate şahit olmaktan geçer, kişi bedenini bir inanca esir etmemelidir, bedenın sahibinin Allah olduğunu anlayabilmeli ve O'nu her yerde görebilmelidir.

Beden kafesinin sahibi Allah'tır, o bedene benim diyen, kendini kendi egosuna esir etmiştir.

Allah'a şahit olmayan, O'na teslimiyet içinde olmayan kişi özgür değildir.

Gururuna, kibrine, başkasını hor görmeye esir olan kişi özgür değildir.

Öfkesine, nefretine esir olan kişi özgür değildir.

Hurafelere, yalanlara, asılsız şeylere esir olan kişi özgür değildir.

Dedikodu yapan, insanları çekiştiren, yargılayan kişi özgür değildir.

Varlığın sûretine esir olan, sîretini göremeyen özgür değildir.

Özgürlük, her şeyin özünün Allah olduğunu görebilmektir.

KARTAL

KARTAL

Kartal tüm kuşların sultanı diye adlandırılır.

Onun gibi yükseğe çıkan, onun gibi büyük yuva yapan, onun gibi keskin bakışları olan, onun gibi sert pençeleri olan, onun gibi kendinden emin uçan, onun gibi kanatları uzun olan, onun gibi ağır bir av kaldıran, onun kadar uzun yaşayan başka bir kuş yoktur.

Kartal gökyüzünde en yükseğe çıkan tek kuştur.

700 metreye kadar çıkabilir.

Yerden yükselirken 200 km hızla yükselir, avına dalarken 320 km ye kadar hızı yükselir.

Görüşleri çok keskin ve çok uzakları görebilen tek kuştur.

Gözleri 2 km uzağı görebilecek şekilde yaratılmıştır.

350-400 km hızla avına doğru uçar ve onu yakalar, pençeleri arasında havada keçi çok görülmüştür.

Kartal gücün, başarının sembolüdür.

Pençeleri çok güçlüdür, tuttuğu avını sıkı sıkı tutar.

Dağlık ve ormanlık alanlarda yaşar.

En uzun yaşayan kuş olarak bilinir.

Geniş kanatları vardır, kanatlarını açtıklarında uzunluğu 2-3 metre kadar olabilir.

Uçuşu kendine özgüdür, çok yükseklere çıkar ve kanatlarını hiç çırpmadan süzülür gider.

Kartal, kafasını her yöne yaklaşık 180 derece döndürebilir, her yönde olan avlarını keskin bakışları ile görebilir.

Kartal aynı anda iki avını izleyebilir.

70- 100 yıl kadar yaşadığı söylenir.

Kudretli ve kendinden emin görünüşleri dolayısıyla Anadolu Selçuklu İmparatorluğu ve Romalılar çift başlı kartal figürünü kullanmışlardır.

Kartal figürü, birçok devlette kudretin sembolü olarak kullanılmıştır.

Güneydoğu Asya'da kartallar eğitilir ve kartal yarışmaları yapılır.

Eğitilmiş kartallar, tilki, tavşan, kurtları avlayıp sahibine getirirler.

Dede Korkut hikâyelerinde "Tanrı'ya yakın ulu kuş" diye anılır. Etçil bir kuştur, avlanmasından hikâyeler çıkarılmıştır.

Kıvrık ve uzun gagaları vardır.

Gökyüzünden keskin bakışları ile avını görür ve saatte yaklaşık 300 km hızla avına hızla dalar.

Yılan, balık, tavşan, fare, kaplumbağa, keçi, koyun gibi birçok hayvanı yerden alır, gökyüzüne çıkarır oradan atar, ölen hayvanı alır yuvasına götürür, orada hem yavrularını hem kendini besler.

Asla leş ile beslenmezler, kendi avladıkları avlarla beslenirler.

Bir koyunu, bir keçiyi, küçük geyikleri, ceylanları rahatlıkla kaldırabilir.

Midesi ceviz kadar küçüktür.

Az besin yeseler de yine de enerjik ve hareketlidirler.

Yuvalarını kayalıkların en üst noktalarına yaparlar.

Kuşların içinde en büyük yuva, kartalın yuvasıdır.

Yuvaları dağılmadığı müddetçe, aynı yuvada yaşamaya devam ederler.

Kartallarda diğer kuşlar gibi âşık kuşlardandır, eşlerine çok sadıktırlar, ailesi için çırpınırlar.

Kartallar yaşam boyu çiftleşirler, yumurta yapmaya devam ederler.

Kuluçka döneminde 3-4-5 yumurta yaparlar, kuluçka dönemi 7-8 haftadır.

Kuluçka döneminde üç saatte bir yumurtalarını döndürürler.

Bu döndürme için birçok yorum vardır.

Kimileri yumurtadaki yavru için der, kimleri yumurta yuvaya yapışmasın diye der, kimi yavru gücü hissetsin diye der.

Kuluçka döneminde yumurtaları erkek dişi, ortaklaşa beklerler.

Yavrularını erkek dişi birlikte yetiştirirler.

Kartallar topluluklar halinde değil, aile halinde yaşarlar.

Ömürleri boyunca tek eşle yaşarlar ve aynı yuvayı kullanırlar.

Çiftleşme mevsimi, genellikle sonbahar ya da ilkbaharda görülür.

Kartallar genelde göç etmezler, tüm yaşamlarını doğdukları yerde geçirirler.

Hava şartlarından dolayı yiyecek bulamazlarsa o zaman göç ederler.

Bazı kartal türlerinde, yumurtadan çıkan bir yavru, diğer yavruları yuvadan atar.

Bazen de kartallar; yavruları uçmayı, hayata tutunmayı öğretilirler diye, yavrularını yuvadan atarlar.

Bu durum tüm kartal türlerinde görülmez.

Bazı kartal yavruları da kendileri yuvadan atarlar, anne baba kartal bunu görür ve müdahale etmez.

Kartal yavrularının yarısı ilk yılında ölür.

Kalanların yarısı 5-6 yaşlarında ölür.

Dünyada 60'a yakın kartal türü vardır, her kartalın kendine has renkleri vardır.

Kartal yaşı ilerledikçe, yerine yenisi çıksın diye tüylerini gagaları ile koparırlar.

Kartal farklı sesler çıkarabilir, hep aynı sesi çıkarmaz.

Yeri gelir bir civciv gibi öter, yeri gelir ıslık çalar gibi öter, yeri gelir bülbül sesini andıran ses çıkarır, yeri gelir karganın sesini andıran bir ses çıkarır, yeri gelir çığlık atar gibi ses çıkarır, yeri gelir yabani tavuk sesi gibi ses çıkarır.

Toplumda, ölüm ile yaşam arasında bir tercih yapmak durumunda kalan kartal hikâyesi vardır.

Kartal, 70-80 yaşına kadar yaşamak için 40 yaşlarında bir tercih yapmak durumundadır.

Kartalın yaşı 40'a dayandığında pençeleri sertleşir, esnekliğini yitirir ve bu nedenle de beslenmesini sağladığı avlarını kavrayıp tutamaz duruma gelir.

Gagası uzunlaşır ve göğsüne doğru kıvrılır.

Kanatları yaşlanır ve ağırlaşır. Tüyleri kartlaşır ve kalınlaşır.

Artık kartalın uçuşması iyice zorlaşmıştır.

Dolayısıyla kartalın burada iki seçimden birisini yapması gerekir. Ya ölümü seçecektir ya da yeniden doğuşun acılı ve zorlu sürecini göğüsleyecektir.

Bu yeniden doğuş süreci 150 gün kadar sürecektir.

Bu yönde karar verirse kartal bir dağın tepesine uçar ve orada bir kaya duvarda, artık uçuşmasına gerek olmayan bir yerde yuvasında kalır.

Bu uygun yeri bulduktan sonra kartal gagasını sert bir şekilde kayaya vurmaya başlar.

En sonunda kartalın gagası yerinden sökülür ve düşer.

Kartal bir süre yeni gagasının çıkmasını bekler.

Gagası çıktıktan sonra bu yeni gaga ile pençelerini yerinden söker çıkarır.

Yeni pençeleri çıkınca kartal bu kez eski kartlaşmış tüyle-
rini yolmaya başlar.

5 ay sonra kartal, kendisine 20 veya daha uzun süreli bir
yaşam başıslayan meşhur yeniden doğuş uçuşunu yapmaya ha-
zır duruma gelir.

Kartal Dede Korkut hikâyelerinde geçer.

Eski kadim Türklerde kartal ve doğa kutsaldır.

“Yakut Türklerinde, göğün en üst katında ve göğün yere açıl-
an kapısında, yeri göğü bağlayan Dünya Ağacı'nın tepesinde çift
başlı bir kartal otururdu. Göklerin korunması bu kartalın vazi-
fesiydi.” (Prof Dr Bahattin Ögel, age, II.c, s.289)

Yine “Yakut Türklerinde and, kartalın adıyla içilir. Evlerinin
çevresinde kartal gören Yakutlar, ona et ziyafeti çekerler. Yanlış-
lıkla bir kartalı öldürürlerse cenazesini törenle şamana kaldır-
tırlar. Asya'da bebezins kadınlar, kendilerine yavru başıslaması
için kartala yalvarırlardı.” (Prof. Dr. Abdulkadir İnan Şamanizm)

Dede Korkut hikâyelerinden Kanglı Kocâoğlu, Kan Turalı'da,
Kan Turalı'yı yiğitleri bir kartal olarak tasvir ederler:

“Kapkayalar başında yuva tutan

Kadir ulu Tanrı'ya yakın uçan

Mancınığı ağır taştan vızıldayıp müthiş inen

Arı gölün ördeğini şakıyıp alan

Koca Üveyik dipte yürürken çekip yuzen

Karınıcığı aç olsa kalkıp uçan

Cümle kuşlar sultanı kartal kuşu

Kanadıyla saksığana kendisini bağirtir mı?

Alp yiğitler savaş günü hasmından kaygılanır mı? (Prof. Dr.
Muharrem Ergin, Dede Korkut Hikâyeleri)

“Yuvasını yalçın kayalar üzerine yapan, çok yükseklerde
uçan kartalın aynı zamanda avcı kuşlar türünde bulunması ona
bir kutsallık izafesine sebep teşkil etmiş olabilir. Belki de bu

sebepten İlk ve Orta çağlardan itibaren çok yaygın görünen (eski Doğu kavimlerinde, İslam devletlerinde, Bizans'ta, Batı devletlerinde) kartal tasvirinin Türk menşeyinden geldiği ileri sürülmüştür. V. yüzyılda Attila'nın Hun imparatorluğunda kartal, en yüce gök tanrısı sayılıyordu. (Prof Dr İbrâhim Kafesoğlu, age, s.286)

- "Kartal kardeş sana da sorular sorabilir miyim?"

- "Buyur insan kardeş?"

- "Sana neden kuşların sultanı derler?"

- "Allah'ın bana verdiği özelliklerden olsa gerek, benden daha yukarı çıkan bir kuş yoktur, yuvamı dağlarda kayaların en üstüne yaparım, oraya kolay kolay kimse çıkamaz, tüm kuşlara güçlü olmayı hissettiririm, az yerim, az uyurum ve her an çevremi gözlemlerim."

- "Sen yuvalarını neden kayaların en üstüne yaparsın?"

- "Kayalar ve gökyüzü benim özgürlüğümü, gücümü gösterdiğim yerdir. Yavrularım da orada dünyaya gözlerini açarlar ve ulvi âlemin yüceliğini hissederler, oradan her yeri seyrederim, semâdan bakmanın hissiyatını insanoğluna hissettiririm."

- "Peki, kartal kardeş senin farklı ötüşlerin var, bunun hikmeti nedir?"

- "Ben kâh gücümü gösterecek şekilde öterim, kâh yavrularım için öterim, kâh dostlarıma bir tehlike durumunda öterim. İnsanoğlunu, "sendeki güç sana ait değil, gücün sahibini anla" diye uyarırım."

- "Ey kartal kardeş! Kuluçkadan sonra doğan yavrularının kendi içindeki mücadelesine niye müdahale etmiyorsun, iri olan zayıf olanları yuvadan atıyor, sen hiç karışmıyorsun, bunun sebebi nedir?"

- "Ey insanoğlu! Güçlü olan hayata tutunur, o zayıf yavrular zaten hayata tutunamayacak. Zayıf gibi görünen yavru da güçlüye karşı büyük mücadele edip onu yenip onu yuvadan atabilir ve gücünü gösterebilir."

- "Kim güçlü kim zayıf bilinmez, ancak mücadelede ortaya çıkar, aklını iyi kullanan güçlü olacaktır, kendini zayıf gören zaten mücadeleden kaçacaktır, hayata ancak aklını ve gücünü birlikte kullananlar tutunacaklardır ve başarılı olacaklardır."

- "Ey insanoğlu! Sen de güçlü olmalısın, hayata tutunmalısın, başkalarına hemen güvenmemelisin, her zaman ihtiyatlı olmalısın, hayata dişinle tırnağınla tutunmalısın, hayatı kendi emeğinle kazanmalısın, başkalarının emeklerine göz dikmemelisin, Allah'ın sana verdiği aklı, gücü, yok saymamalısın, aklını gücünü başkalarına esir etmemelisin."

- "Çok sağıl kartal kardeş, bunlar çok kıymetli öğütler.

- "Senin bakışlarına çok keskin derler, öyle midir?"

- "Öyledir insan kardeş, ben bakışlarımla bir yere odaklandığım zaman bakışlarımı oradan ayırmam, çevremi anlamak için çok derin bakarım, çevremi ve çevremde olanları bir daha unutmam, ona göre hareket ederim. Bir avı gördüğüm zaman, onu gözetlerim, yaşadığı yeri, yolunu çok iyi görürüm, aç olduğum zaman onu avlarım, tok olduğum zaman onu her şeyiyle tanımaya çalışırım."

- "Ey insan kardeş! Sen de keskin bakışlı ol, feraset sahibi ol, anlamak için, tanımak için bak, gördüğünü hafızana öyle kayıt et ki bir daha unutmama, gün gelir mutlaka sana faydası olacaktır."

- "Peki kartal kardeş, senden de nice güzel bilgiler aldık, bize son bir öğüdün olur mu?"

- "İnsan kardeş, sen sen ol gücünün farkında ol, aklın en büyük nimet olduğunu bil, gücünü boş yere sarfetme, evlatlarını akıllı ve güçlü yetiştir, onların kabiliyetlerini gör ve onların kabiliyetlerini geliştir."

- "Bakışın her zaman bir şeyin iç yüzüne olsun, sana anlatılan her şeyin iç yüzünü ara, bakışın keskin, duyuşun net olsun, biri sana bir şey anlattığı zaman "ne kadarı doğrudur" diye araştır. Kimsenin rızıkına göz dikme, kendi emeğinin karşılığına şükret."

- “Sen sen ol, sendeki gücün sahibini anla ve ona teslimiyet içinde ol, ailene sadık ol, rızkın için koş, hiçbir canlıya asla keyfi zarar verme.”

- “Özgür olmayı hisset, hiçbir kimseye ve asla dünyaya esir olma. Aklınla, fikrinle, yaşamınla özgürlük içinde ol, özgürce bak, özgürce düşün, özgürce yaşa, senin özgürlüğün de asla başkasına zarar vermesin.”

- “Çok teşekkür ederiz kartal kardeş.”

ŞAHİN

ŞAHİN

Şahin kuşu, kuşların şahı diye bilinir.

Ona kuşların şahı denmesinin sebebi, avını yakalamak için saatte yaklaşık 360 km hızla pike yapmasından ve keskin bakışlarından dolayıdır.

National Geographic belgesel kanalının, bilimsel olarak yaptığı araştırmada şahinin saatte 386 km uçuğu tespit edilmiştir.

Ona şahin denilmesinin hikmeti boşuna değildir.

Onun için şahin kuşunun adı Şah'dan gelir.

Şahin kuşuna küçük kartal da derler.

Şahinlerin de nesilleri hızla tükenmektedir.

Ülkemizde avlanması yasaktır.

Bakışları çok keskindir, adeta delici bakışları vardır, 2-3-4 km uzaklıktaki avlarını görebilirler.

İnsanlardan on kat kadar daha iyi görürler.

Kartallar gibi avlarına kanatlarını kapatarak hızla pike yaparlar ve onları kaparlar.

Avcı kuşların en iyisidir denilebilir, kaptığı avı asla bırakmaz.

Çok hızlı uçarlar, çok hızlı pike yaparlar.

Onun için F-16 savaş uçaklarına "şahin" denilmiştir.

Üst gaga alt gagaya göre daha kıvrıktır.

Pençeleri bir kartal kadar güçlüdür.

Kanatları geniş ve çok güçlüdür, kanatlarını açtıklarında 110-140 cm kadar olur.

Kanatlarının genişliği ve güçlülüğü sayesinde gökyüzünde uzun süreli olarak hiç kanat çırpmadan kolayca uçabilirler.

Erkeklerin boyları 40- 70 cm civarındadır, kiloları 600-1400 gram civarındadır.

Dişiler 45-65 cm, 800-2000 gr civarındadır, dişiler erkeklerle nazaran biraz daha büyüktürler.

Tüyleri farklı renklerde olsa da genel olarak kahverengi tonlara yakındır.

Uzun ömürlü oldukları sanılır, ortalama 70- 100 yıl kadar yaşayabilirler.

Toplu halde yaşamayı severler, tek tek avlanırlar.

Çalılık, ormanlık, kayalık, alanlarda yaşamayı severler.

Yuvalarını oyuk kayalıklara, ağaç köklerine ve dağların zirvelerine yaparlar.

Besinleri; tavşanlar, sincaplar, kurbağalar, solucanlar, fareler, küçük kuşlar, sürüngenlerdir.

Avladıklarını gagalarıyla parçalayıp yerler.

Şahinleri yakalayan insanlar, onları evcilleştirebilirler, evcilleşen şahin sahibine bağlıdır.

Şahin kuşları da eşlerine çok düşkündürler.

Eşler birbirine çok vefalıdır.

Erkek olsun dişi olsun, yavrularını birlikte büyütürler.

Kuluçka zamanları mart sonu ve nisan ortasıdır.

Kuluçka döneminde 2-4 adet yumurta yaparlar.

Kuluçka süresi 28- 30 gün sürer.

Kuluçkada dişi yatar.

Yumurtadan çıkan yavrular 40-45 gün yuvada kalırlar.

Eşler avladıkları avlarla yavrularını birlikte beslerler.

Eşler her ikisi birden avlanmaz, sırasıyla avlanırlar, biri avda iken diğeri yuvayı bekler, yavrularını korumak için biri mutlaka yuvada kalır.

Şahin kuşları, Atmacalar ve Doğan kuşları yırtıcı kuş türleri arasında yer alır ve benzer kuşlardır.

Doğan kuşları bazı bölgelerde Kerkenez olarak adlandırılır.

Doğanlar ve Şahinler karıştırılmaktadır.

Doğan ve Şahin birbirlerinden farklıdır.

Şahin ile Doğanın gaga yapıları farklıdır.

Şahinin gagası çengel yapıda ve kıvrık haldedir. Bacakları da tamamen tüy ile çevrelenmiştir.

Doğanın sivri ve keskin gagası vardır.

Doğanlar dağlık alanlarda bulunmayı severler.

Şahinler daha çok ormanlık alanları tercih ederler.

Doğan kuşu da Atmaca gibi, Şahin gibi çok hızlı bir kuştur.

Avının üzerine saatte yaklaşık 390 km hızla dalabilir.

- "Şahin kardeş, sana da sorular sorabilir miyim?"

- "Buyur insan kardeş?"

- "Sana gökyüzünün şahı derler, nedir bunun hikmeti?"

- "Ey insanoğlu! Yerlerin göklerin şahı Allah'tır, ben sadece onu hatırlatırım, göklerde çok yükseklerle çıkarak, insanlara ulvî âlemin yüceliğini hissetmelerini hatırlatırım."

- "İnsan gâfil olmamalı, kendi ulviyetini anlamalı. Kendini yüce görmemeli, yüce olanın kim olduğunu görebilmeli. Onun için ben gökyüzünde yükseklerle çıkarım, kanatlarımı açarım süzülürüm, beni yaratanın yüceliğini sanatkârlığını göstermeye çalışırım."

- "Peki, Şahin kardeş, sen kuşların en hızlısısın, nedir bunun hikmeti?"

- “Ey insanoğlu! Ben, kendim, eşim ve çocuklarım için bir rızık çıktığında hızla ona doğru dalarım ve rızıkımın peşinden çok hızlı giderim. Çünkü Allah rızık bizlere sunmuş, onu elde etmek için çaba göstermek ve hızlı davranmak gerekir.”

- “Bir de insanın manevi rızık vardır, o da varlığın ulviyetinde gizlidir, insan surette kalmamalı, hızla oraya dalmalı ve manevi rızıkını gönlüne sindirmelidir.”

- “Beşerî rızık insanın bağırsaklarında emilir ve arda kalan makattan atılır, ama manevi rızık gönülde kalır ve o atılmaz. Manevi rızık erişen nice hikmetlere erişir ve yaşamı o hikmetler üzere olur.”

- “İşte ey insanoğlu! Nasıl ki ben hızla rızıkım için uçuyorsam, sen de ilâhî hikmetlere ermek için gönül şahinini bul ve hızla hikmetlere dal, dal ki nice lütûflara er.”

- “Şahin kardeş, senin için şahit olan kuş da denir, bunun hikmeti nedir?”

- “Bakışlarım keskindir, baktığım yere görmek için bakarım, orada ne varsa onu görürüm, yani ona şahit olurum. İnsana da “sen de şahit olmak için bak, gör ve anla” diye örnek olurum.”

- “Şahin kardeş, yuvana, ailene, çocuklarına çok düşkünsün, eşinle birlikte yuvanızda yavrularınızı birlikte koruyorsunuz, biriniz ava gittiğinde diğeriniz yuvayı koruyor, bu ne güzel bir vefa, bunun için ne dersin?”

- “İnsan kardeş, yuva çok önemlidir, çok kutsaldır, yuvanın kutsal olduğu gibi evlatlar da kutsaldır, evlatların yetiştirilmesi çok önemlidir, onun için biz eş olarak ortaklaşa evlatlarımız için organize oluruz onları her türlü tehlikeden korumaya çalışırız. Evlatlarını iyi yetiştirenler nesillerini güçlü kılacaklardır.”

- “Çok teşekkür ederiz şahin kardeş.”

Mesnevîde şöyle bir hikâye vardır:

Yaralı şahin kuşu, bir yaşlı kadının bahçesine kondu.

Yaşlı kadın perişan görünümlü şahine acıdı, merhamet etti yanına aldı.

Aç şahinin önüne çocukları için hazırladığı hamur bulamacını koydu.

Şahinin, önüne konan tasa gagasını daldırması ile başını sallayarak geri çekmesi bir oldu.

Çünkü şahin et yerdı, hamur bulamacını yiyemedi.

Yaşlı kadın, şahinin bu hâlini görünce üzöldü.

“Vah! gagan uzamış, kıvrım kıvrım olmuş. Yumuşacık bir hamur bulamacını bile yiyemez olmuşsun. Senin önceki sahibin hiç mi Allah’tan korkmazdı ki, şu gaganı düzeltmemiş hiç!” dedi ve eline aldığı kör makas ile şahinin gagasını kesmeye çalıştı.

Şahin yaşlı kadının elinden kurtulmak için çırpınsa da, nâfile, kaçamadı.

Yaşlı kadın şahinin gagasını kesti.

Şahin çırpınırken, yaşlı kadın, şahinin kanatlarını gördü.

“Vah! dedi, senin eski sahibin sana hiç bakmamış, şu kanatların ne hâle gelmiş, kimi uzun, kimi kısa kalmış!” diyerek, şahinin o güzelim kanatlarını elindeki makasla düzeltmeye başladı.

Şahin acı ile kıvrandı, çırpındı.

Çaresizce pençelerini kadının koluna attı ve tırnaklarını kadının koluna geçirdi.

Yaşlı kadın, şahinin kanatlarını düzeltirken koluna batan tırnakları da gördü.

“Vah vah! Önceki sahibin nasıl merhametsizmiş ki, bir kere bile tırnaklarını kesmemiş. Tırnakların ne de çirkin olmuş” dedi ve elindeki makas ile şahinin avlanmakta kullandığı pençelerini söküp attı.

Câhil ve yaşlı bu kadının elinde rezil olan şahinin gözleri doldu.

Yaşlı kadın, şahinin bu hâlini görünce hiddetlendi.

“Kimseye iyilik yaramıyor ki! Ben iyilik yapıyorum, kuş ağ-
lıyor.” diye söylendi.

Sonra da elindeki kuşu: “Git hadi, bildiğin yere!” diyerek
kaldırdı havaya attı.

Şahin çırpındı uçmak için.

Ama kanatları kesikti, uçamadı.

Acı ile yere inmek istedi, tırnakları sökülüştü yere de ko-
namadı.

Kendini yan üzeri bir kulübeciğin arkasına attı.

Koca koca avları, gökyüzünden süzüle süzüle avlayan cesur
şahin kuşu, câhil kadının elinde korkak bir kargaya dönüşmüştü.

Burada sunulan mesaj, kişinin gönlünü şekillendirecek olan
kâmil kişidir, bilmişlik içinde olan kişi değil.

Kişi ne kadar güçlü kabiliyetler taşısa da, kabiliyetlerini kö-
reltmemek için, bilmişlik içinde olan kişilerden, zâhire göre hü-
küm veren kimselerden uzak durmalıdır.

Şahin kelimesinin bağlantılı olduğu kelimeler vardır, şimdi
de bunları inceleyelim.

Şâh- Şâhi- Şâhsi- Şehzâde, Şâhid- Şehîd- Şehir.

Şâh-Şeh:

Kâinatın sahibi, cümle varlığı zâtıyla tutan, cümle varlığın
geldiği boyut, zerrenin de kürenin de sahibi, ağacın da dalın da
sahibi, Hû boyutu.

Şâhî:

Şâha ait, Şâha bağlı, Şâhdan açığa çıkan, Şâhın özünden ge-
len, Şâhlığını gösteren âlem.

Şâhsî:

Her varlığın kendisi, özü Şâha ait, kendine ait.

Her varlığın farklı yaratılış hikmetleri.

Her varlıkta, Şâhın farklı şahsiyetlerini, farklı özelliklerini, niteliklerini gösterir.

Kişinin varlığının şahsiyeti Şâha aittir.

Kişinin kendi vücûdunu kendine nisbet etmesi, benlik çıkarmasıdır. Kendine şahsiyet çıkarmasıdır.

Şâhzade:

Bir varlıktaki Şâh boyutu.

Deryanın damla boyutu.

Muhammed sırrı.

Şâhîk:

Şâhın fiiliyle, sıfatıyla, zâtıyla her varlıkta yüceliğini göstermesi.

Şâhîm:

Sonsuz genişlikte olan âlemi tecellileriyle, nûruyla saran.

Sonsuz nitelikleriyle sonsuz âlemin tek sahibi.

Şâhîn:

Doğustaki ulvîyet, enfûsî âlemin sonsuzluğu, her an olan yeni bir doğuş.

Her an yeniden doğan, her doğuşta kendini gösteren.

Şâheser:

Tüm eserlerin, tüm eşyanın, tüm varlığın Şâhı.

Eserleriyle kendini gösteren

Şâhikâ:

Ehâdiyet sırrı, zirve, ulu, yüce, yüceliğiyle her makamın sahibi olan Şâh.

Şâhîd- Şevâhid- Şühûd:

Dış deri ile sûret ile Şâhın kendisi ispat etmesi.

Şâhın kendini açığa çıkarması, görünmesi, bilinmesi.

Toprak boyutu ile zâhire çıkan Şâhın topraktaki işleyişiyle, sıfatlarıyla kendini sonsuz işaretleriyle zâhir eylemesi.

Görünen, şahit olunan bu âlemlerle Şâhin kendini tanıtmayı, bildirmesini.

Şâhin kendini Zâhire çıkarması.

Bâtından zâhire çıkan Şâh.

Letâfetten kesâfete çıkış.

Her varlıkta "Ekber" boyutuyla, nefesini sesini, fiilini, sıfatını, Zâtını zâhire çıkararak.

Rahîm boyutundan Rahmân boyutuna açığa çıkış.

Kendini kendi zâhiriyle ispat etmesi.

Sıfatların Zâtına şahitlik yapması.

Hadid Sûresi 3: "Huvel evvelu vel âhiru vez zâhiru vel bâtin "

Şehîd:

Sûretlerin eriyip aslına dönmesi, varlık boyutu, hayat boyutu, ölüm boyutu, aslına rûcu etme boyutu, zâhirden bâtına dönüş boyutu, zâhirin bâtına şahitlik etmesi.

Âl-i İmrân Sûresi 18: "Şehid Allahu"

Allah'ın sûret boyutuyla kendine şahitlik etmesi.

Sûretlerin eriyip aslına dönmesi.

Kesâfetten letâfete dönüş.

"İnnâ lillâhi ve innâ ileyhi râciûn" Bakara Sûresi 156

Sıfatların Zâtında bâtin olması.

Şehir:

Cümle varlıkta, cümle kâinatta, sonsuz nitelikleriyle, sonsuz yüceliğiyle, namıyla şöhretiyle kendini her yerden gösteren Şâh.

Her yerin Şâha ait olması.

Cümle kâinatın Şâhi, yani Allah, cümle varlıktan her an kendini âyetleriyle yani işaretleriyle her an gösterir...

İnsana verilen akıl, kendi vücûdunun ve varlığın Şâhını anlaması, yaratılışı ve yaratana idrak etmesi içindir.

İnsan, hakikate ancak; kendi vücûdunu ve görünen varlığı gözlemleyerek, inceleyerek, işaretleri takip ederek ulaşabilir.

Allah bize şah damarımızdan, aldığımız nefesten daha yakındır. Şâh damarı Şâh kelimesinden gelir.

Allah vücûdumuzu tüm işaretleriyle ihâta etmiştir.

İnsanın kendini anlaması Allah'ı anlamasıdır.

Şâh, Allah boyutudur.

Şehzâde, Muhammed boyutudur.

Derya, damla boyutu.

Birbirinden ayrı değildir.

Burûc Sûresi 3: "Ve şâhidin ve meşhûd- Şahit olana ve şahit olunana."

Âlemin Şâhı sendedir

Sende ve cümle yerededir

O Şâhın şehri senin vücûdundur

Senin vücûdun ve cümle âlemdir.

Senin tenin O'na şâhittir.

Cümle sûret O'nun zâhiridir.

O Şâh senin nefesin ve sesindir.

Şehitlik senin O'na rücû etmendir.

Bu âlem Şâhdan Şâha bir devrandır.

Cümle zaman cümle mekân bir andır.

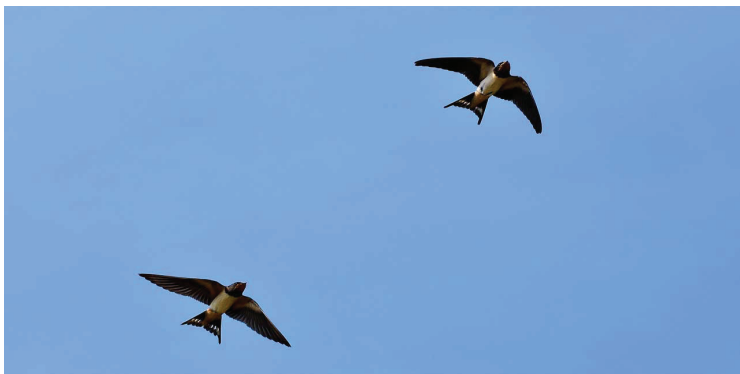
O anın sahibi kâinatın sahibi olan Şâhdır.

Kendi nûrundan Muhammed nurunu açığa çıkarandır.

Cümle varlıktan Muhammed adıyla nûrunu gösterendir.

"Eşhedü en la ilahe illAllah ve eşhedü enne Muhammeden resulAllah"

EBABİL

EBABİL

Ebâbil kuşu diye bir kuş var mı yok mu her zaman konuşulur.

Ebâbil kuşu diye bir kuş vardır. Bazı yerlerde dağ kırlangıcı diye de bilinir.

Çok gizemli, sanki birçok sırrı taşıyan bir kuş gibi görünümü vardır.

Suudi Arabistan, Ürdün ve Katar'da daha çok görülür.

Ülkemizde de zaman zaman görülürler.

Ülkemizde 4 tür tespit edilmiştir.

Yaşamlarının çoğunu havada geçirirler.

Onlara gökyüzü kuşu demek isabetli olur.

Biri sorsa "sürekli uçan kuş var mıdır?" Ona, evet vardır o da Ebâbil kuşudur" denilebilir.

Hep gökyüzünde yaşarlar, sadece üreme zamanı yeryüzüne inerler.

6 ay, bir bilgiye göre de 10 ay, yere inmeden gökyüzünde yaşayabilirler.

Göç eden kuşlardandırlar. Hava soğuduğu zaman sıcak bölgelere bilhassa Afrika'ya göçerler. İlkbaharın sonuna tekrar ülkemize gelirler.

Sıcak bölgelerde yaşarlar.

Sürüler halinde yaşarlar.

Küçük böceklerle beslenirler, adeta gökyüzünün temizleyicisidirler.

Tüm ihtiyaçlarını uçarken giderirler.

Tiz bir sesleri vardır, çığlık atar gibi öterler.

Ayakta dik duramazlar, hemen eğilirler, asla yerde yürüyemezler.

Bunun sebebi ayaklarının ucu kıvrık olmasından dolayı asla yerde yürüyemezler.

Yerde iken adeta secde eder gibi boyunları yere değer vaziyettedirler.

Yere indiklerinde uçmak için zorlanırlar, bundan dolayı gökyüzünde kalmayı severler.

Kırlangıca benzeyen 13- 17 cm boylarında olan bir kuştur. Ömürleri 20-25 yıl olduğu sanılır.

Kanatları kırlangıçlara göre biraz daha uzun ve kavislidir.

Kuyrukları, Hazreti Ali'nin Zülfikar adıyla bilinen kılıcı gibi yarıktır.

Zoologlar tarafından incelenir.

Gece olsun gündüz olsun havada görülürler, saatlerce bir yere konmadan uçabilirler.

Görmeleri çok güçlüdür, gece karanlığında bile uzakları görebilirler

Uçarken uyuyan bir kuş diye bilinir.

Kuşların içinde belki de havada uçarken uyuyan tek kuştur.

Uçarken kanatlarını asla kapatmazlar.

Çok çeviktirler, hızla yanınızdan geçiverirler, ne geçtiğini göremezsiniz bile.

Yemek yerken su içerken nadir görülür.

Ürkektirler buna temkinlidirler demek daha doğrudur.

Yaz aylarında o kadar yükseğe çıkarlar ki adeta görünmez olurlar.

Çok yükseğe çıktıklarında gökyüzünde uyurlar, uyumak için yeryüzüne inme ihtiyacı hissetmezler.

Eşlerine sadıktırlar, tek eşlidirler, eşlerden biri öldüğünde, diğer eş kendine uygun birini bulursa onunla eş olurlar.

Üreme zamanlarında kayalık ve binalarda yaptıkları yuvalarda uyurlar.

Yuvalarını insanlardan uzak yerlere, tenha yerlere yaparlar.

Yuvalarını yüksek yerlere, kaya oyuklarına yaparlar.

Yuvalarını ağızlarında taşıdıkları samanları, otları, çamurla karıştırıp yaparlar.

Belki de insanoğlu, saman ve çamurun karışımıyla yapılan kerpiç evleri yapmayı bu kuşlardan öğrenmişlerdir.

Şehirlerde yaşayan türleri de vardır.

Kuluçka dönemleri Mayıs ayındadır.

Dişiler 2- 3 yumurta yaparlar ve kuluçka süresi 20-21 gündür.

Kuluçka döneminde hem erkek hem dişi sırasıyla kuluçkaya yatar.

Yumurtadan çıkan yavrular anne baba tarafından ortaklaşa bakılır, 2 ay sonra yavrular uçabilirler.

Korona virüsün yayıldığı, ülkeleri etkilediği dönemde, Kâbe de bulaşma olmasın diye ziyarete kapatılmıştı.

Kâbe kapalıyken Ebâbil kuşlarının Kâbe'nin üzerinde görülmesi sosyal medyada yansımıştı.

İnanç dünyasında çok kutsal bir kuş olarak bilinir.

Aktarılan bilgilere göre; Ebâbil kuşu, Kâbe'yi yıkmaya giden Ebrehe ordusunu attıkları taşlarla bozguna uğratan kuşlar olarak bilinir.

Birçok müellifin Fil Sûresi meâlinde bu vardır.

Ebreh; kibirli, gururlu, öfkeli, inat, zalim kimselere denilir.

Kişinin ebrehliğini bırakabilmesi için, ebâbil makamıyla tanışması gerekir.

Fil Sûresinin bir meâli de şöyledir:

FİL SÛRESİ

1-

أَلَمْ تَرَ كَيْفَ فَعَلَ رَبُّكَ بِأَصْحَابِ الْفِيلِ

E lem tere keyfe feale rabbuke bi ashâbil fil

- E lem tere : Görmedin mi, bakıp gördün mü? Anladın değil mi?
- Keyfe feale : Nasıl, nice, ne, fail, işleyen, bir işin yapılış biçimi,
- Rabbuke : Rabbin, seni vücûdlandırın,
- Bi ashâbi : Arkadaş, sahip olan, dost, bir şeyi yapmış olan,
- El fili : Fil, kötü planlar, fena hallerde olan, ego, büyüklük halleri,

Meâli: “Seni vücûdlandırının nasıl fail olduğunu anladın değil mi? Büyüklük hallerine sahip olanları da anladın.”

2-

أَلَمْ يَجْعَلْ كَيْدَهُمْ فِي تَضَلُّلٍ

E lem yec'al keydehum fi tadrîl

- E lem yecal : Değil, olmaz, yapar, eder, kılmadı mı, tutmadı
- Keyde-hum : Planı, tuzak, hile, düzen, kötülük, onlar
- Fiy tadrîlin : İçinde, yanıltma, boşa çıkarma, aldatma, aldanma, kaybetme

Meâli: “Kötülüklerde, aldanma içinde olanların hakikatleri anlamaları olmaz.”

3-

وَأَرْسَلَ عَلَيْهِمْ طَيْرًا أَبَابِيلَ

Ve ersele aleyhim tayren ebâbil

Ve ersele aleyhim : Gönderdi, sundu, yolladı, onlara,
Tayren : Kuş, uçan, yüce olan, yüce hakikatler,
Eba bile : Aslı, kaynağı, sürüler, bölük bölük, peş
peşe, fırtına, birbiri ardınca,

Meâli: “Onlara birbiri ardınca yüce hakikatler sunuldu.”

4-

تَرْمِيهِمْ بِحِجَارَةٍ مِّن سِجِّيلٍ

Termîhim bi hicâretin min siccîl

Termi him : Atmak, hedeflenen, amaç, saldırgan, fırlatmak,
onlar,
Bi hicâretin : Taşlar, sert olan, katı olan, duygusuzluk,
Min siccîlin : Pişmiş, katılaştırmış, taşlaşmış, katı sert kişi,

Meâli: “Onlar, bir duygusuzluk içinde, kâlbleri katılaştırmış
saldırgan bir hâlde idiler.”

5-

فَجَعَلَهُمْ كَعَصْفٍ مَّأْكُولٍ

Fe cealehum keasfin me'kûl

Fe ceale-hum : Böylece, sonra, yapılan, edinen, kalmak,
olmak, onlar,
Ke asfin : Gibi, fırtına, haksızlık, cehalet hâli, zorbalık, içi
boş, saman,
Mekûlin : Uğramış, yenilmiş olan, tükenmiş, kaybetmiş,

Meâli: “Öyle ki onlar; zulüm, zorbalık, haksızlık gibi cehalet
hallerinden dolayı kaybetmiş bir hâlde kaldılar.”

- “Ebâbil kardeş, sen gökyüzünde en uzun süre kalabilen
kuşsun, nedir bunun hikmeti?”

- “Semâ, sükûn boyutudur, sükunât Allah'ta varlığından ge-
çenlerin makamıdır.”

- "Kişi, vücûduna benim dememelidir, sahibini görebilmelidir ve varlığından geçerek "Lâ mevcûde illâ Hû" makamına ermelidir."

- "6 ay semâda kalarak, insanlara 3 fenâ 3 bekâ makamlarının mânâlarına ermelerinin işaretini veririm, fenâfillah makamını hissettiririm, bekâbillah sırrına işaret ederim."

- "İnsan huzuru ve huşuyu ancak ve ancak semâ âleminin sahibine teslim olduğu zaman bulabilir."

- "Ebâbil kardeş, sen yerde neden yürüyemiyorsun, boynun secde eder gibi toprağa eğik bir halde, nedir bunun hikmeti?"

- "Dünya boyutundan mânâ boyutuna erenlerin dünyalık ayakları olmaz, onlar artık gönül kanatları ile uçarlar, işte onlar dâim secdededirler."

- "İnsan dünya boyutuna esir olmamalı, toprak boyutunda kalmamalı, toprağın semâsını görebilmeli, dünyalık çıkarlar için koşup durmamalı, onun için ben dünyada yürüyemem, semâdır yerim, semâda uçarım, semâda huzura ererim."

- "Ebâbil kardeş, sen semâda mı uyursun, senin için göklerde uyuyan tek kuş derler, nedir bunun sırrı?"

- "İnsan kardeş, varlığından geçenler Allah'ta uyurlar, Allah'ta uyuyanlar diri olanın Allah olduğunu bilirler ve artık onlar kendilerini uyanık görmezler, hayy olanın diri olanın kim olduğunu hissederler."

- "Nasıl ki bir damla su denize karışıp gidiyorsa, yani orada uykuya dalıyorsa, yani orada dâim secdede oluyorsa, benim de semâda uyumam, insanoğluna secdenin hakikatini, semânın mânâsını hissetmesi için bir mesajdır."

- "Semâda uyuyanlar uyanıktırlar, dünya boyutuna esir olanlar uykudadırlar, gaflettedirler."

- "Ebâbil kardeş, kuyruğunun Hazreti Âli'nin kılıcı gibi olmasının hikmeti nedir?"

- "İnsanoğlu böyle görmüş, böyle söylemiş. Kuyruğumun yaratıcısı Allah'tır, onun ikiyi bir ediyor gibi görünmesi, Zülfikar olarak adlandırılmıştır. Zülfikâr tenin de cânın da sahibinin Allah olduğunun hakikatidir."

- "İnsan zâhiri batını bir bilmeli, teni cânı bir bilmeli, Halk'ı Hakk'ı bir bilmeli, Halk'ı Hakk'tan ayrı görmemeli, insan kesreti vahdette, vahdeti kesrette görebilmeli."

- "İnsan ikilikte kalmamalı, Tevhîd şuuruna ermeli. Her yerin sahibine şahit olabilmeli, ilim ile edebe sarılmalı, ilimden ve edebten hiç kopmamalı."

- Ey Ebâbil kardeş, sana neden göklerin kuşu denilmektedir az çok anladım.

- "Sen bizlere, semâ âleminin mânâsını hissetmemizi ve gönül secdesine ermemizi ve her an o şuurda yaşamamızı işaret ediyorsun."

- "Ebâbil kardeş, bizlere çok güzel bilgiler sundun, çok teşekkür ederiz."

TURNA

TURNA

Turna kelimesinin “Tur” kelimesinden geldiği düşünülür.

Kur’ân’da da Tûr Sûresi vardır.

Onun için Turna kuşunun Tanrısal bir yönünün bulunduğuna inanılır.

Türk toplumlarında “Tur” un Tanrı anlamına geldiği söylenir.

Turna kuşu Tanrının habercisi olarak görülmüştür.

Nesilleri hızla yok olan kuşlardandır.

Artık havada süzülüşünü nadir gördüğümüz kuşlardır.

Tarihin en önemli keşiflerinden biri olan Göbekli Tepe höyüğünde araştırmalar yapan Alman Arkeoloji Enstitüsü görevlisi Klaus Schmidt, orada bulunan dikili taşlar üzerinde Turna motiflerine rastlamıştır.

Bu da gösteriyor ki M.Ö 12.000 yıllarında Turna kuşları çoktur ve insanlar onları önemsiyordu.

Artık gökyüzünde onları göremiyoruz.

Turna kuşları uzaktan bakıldığında leyleğe benzer.

Aynı leylekler gibi uzun bacak ve uzun boyunlu kuşlardır.

Boylarının uzunluğu ise 140-150 cm kadardır

Kanatlarını açtıklarında 2,5 metreyi bulabilir.

Onlar da leylekler gibi göç ederler.

Göç ederken havada V şeklinde topluluklar halinde uçarlar.

Sivri gagaları leyleklerin gagalarından biraz daha küçüktür, kuyrukları biraz daha kısadır.

Başı ve boynu siyaha yakın, gövdesi gridir.

Yanaklarında aşıya inen beyaz şeritler vardır.
Solucan, sıçan, fare, tohum, böcek, sineklerle beslenirler.
Bir arada yaşamayı severler.
Gece bir arada dururlar, gündüz uçarlar ve yiyecek ararlar.
Ömürleri 30-40 yıl arasındadır.
Sesleri borazandan çıkan sesi andırır, yankılıdır, hüznü-
dür, adeta aşıkların hüznü yanık yanık, ah çeken sesi gibidir.
Sazlıklarda sulak alanlarda yaşamayı severler.
Yuvalarını sazlık alanlarda yere yaparlar.
Turna kuşlarının tek ayak üzerinde uydukları görülmüştür.
Kuluçka dönemleri nisan mayıs aylarıdır.
Erkek turnalar dişilerine karşı dans ederek kur yaparlar.
İki yumurta yaparlar ve yavrularına karşı çok vefalıdır.
Erkek ve dişi, ortaklaşa sırasıyla kuluçkaya yatarlar ve bir-
likte yavrularına bakarlar.
Yavrularına ya da kendilerine saldıran, insan olsun hayvan
olsun unutmazlar, kinleri güçlüdür, fırsat buldukları zaman in-
tikamlarını alırlar.
Yaşadığı yere sadıktır, yaşadıkları bölgeleri ezberlerler.
Turna kuşları, türkölere, şiirlere konu olmuştur.
Sadakat, barış, kardeşliğin sembolüdürler.
Turna kuşu motifi halılara kilimlere işlenmiştir.
Turna kuşu, zehirli yılanları da avlayarak beslenirler.
Bunun için turna kutsal ve yararlı görülmüştür.
Uzak doğu motiflerinde turnanın zehirli yılanları avlaması
resmedilmiştir.
Turna kuşları aşk kuşlarındandır.
Eşlerine çok sadıktır.
Eşleri öldüğünde intihar eden turna kuşlarının olduğu söylenir.

Turna kuşu bolluk ve bereket sembolüdür.

Anadolu'da bir düğün merasiminde gelinlerin saçına turna teli takılması da bunun sembolüdür.

Turna kuşunun bir tarlaya konması, o tarlada ürünlerin bol olacağına işaret olarak inanılır.

Eski Türk kültüründe, turna kuşu Gök Tanrı ile anılmıştır.

Turna kuşunun haber getiren, ruhdan haber taşıyan kuş olduğuna inanılır.

Eski Türk kültüründe turna kuşu öldürülmez, öldürenlere de iyi bakılmazdı.

Turna kuşuna ok atanların başlarına bir uğursuzluk geleceğine inanılırdı.

Turna kuşu sevda kuşu, müjde kuşu, sevgiliden haber getiren kuş olarak görülür ve çok saygı duyulurdu.

Bunun için duvarlara, kilimlere işlenmiştir.

Turnanın sesinin Hazreti Ali'nin sesine benzediğine inanılır.

Selam götürüp getiren kuş diye söylenir.

Kişi öldüğünde ruhunun gökyüzüne yükseldiğine ve turna kuşuna döndüğüne ve gökyüzünde süzülerek uçtuğuna inanılmıştır.

Bu inanç Alevi Bektaşî kültüründe hâlâ kendini gösterir.

Yapılan semalarda, turna kuşunun uçuşunu andıran şekilde semah dönülür ve bu şekilde Hakk ile Hakk olunduğuna inanılır.

Belki de insanoğlu aşkın o muhteşem semalarını, danslarını turna kuşundan öğrenmiş olabilir.

Turnalar suları çok severler, sabahları ve akşamları gün baktarken suda âdeta dans ederler.

Erzurum bölgesinde "turna barı" denilen iki kişi tarafından oynanan bir oyun vardır.

Alevi Bektaşî kültüründe, turna kuşunun sesi Hazreti Ali'nin sesine benzetilir.

Turnanın uçarken Anadolu'nun bir ucundan diğer ucuna selam taşıdığına inanılır.

Turna kuşları Japonlar tarafından da çok sevilir.

Japonya'da şöyle bir hikâye vardır:

Sadako Sasaki 1943-1955 yılları arasında yaşayan bir kızdır.

1945 yılında Hiroşima'ya atılan atom bombası nedeniyle yayılan radyasyon küçük kızın kanser olmasına neden olur.

Hastaneye yatırılan küçük hastanede bulunan herkes tarafından sevilir.

Bir gün Sadako Sasaki'ye hastanede bulunan bir kadın kağıttan 1000 adet turna kuşunu yapması durumunda her isteğinin kabul olacağını söyler ve bu sözlerinin ardından hayatını kaybeder.

Kadının sözleri üzerine küçük kız sağlığının düzelmesi için kağıttan turna kuşları yapmaya başlar.

Bu olay basında yer alır ve küçük kızın kurtulması için dünyanın pek çok bölgesinden kağıttan yapılan turna kuşları gönderilmeye başlar.

Ancak küçük kız 664 adet kağıttan turna kuşunu yapmayı başardığında hayatını kaybeder.

Hayatını kaybeden küçük kız Japonya'yı yasa boğar.

Onun için yapılan turna kuşları da Japonya'da müzede sergilenmeye başlar.

Sadako Sasaki'nin öldüğü 1955 yılından sonra turna kuşları nükleer silahsızlanmanın ve barışın simgesi olarak kabul edilir.

Turna kuşunu incelediğimiz zaman görüyoruz ki tarih boyunca birçok medeniyette kutsal bir kuş olarak görülmüştür.

Eski Mısırdaki da turna kuşu kutsal olarak görülmüş ve Mısır hiyerogliflerinde rastlanmaktadır.

Eski Yunan medeniyetinde de kutsal olarak görülür.

Eski Türk kültüründe de çok rastlanır.

Türkülerimize kadar geçmiştir.

Muzaffer Sarısözen tarafından derlenmiş bir türküye konu olmuştur.

Allı turnam bizim ele varırsan

Şeker söyle kaymak söyle bal söyle

Eğer bizi sual eden olursa

Boynu bükük benzi soluk yar söyle.

Anadolu'da ve birçok millette haberci, Tanrıdan haber getiren kuş olarak görülmüştür.

Göç eden turna kuşları görüldüğünde "ey turna, sevdiğime haber götür" diye turalara doğru seslenilirmiş.

- "Merhaba Turna kardeş!"

- "Merhaba ey insanoğlu!"

- "Sana da bazı sorular sorabilir miyim?"

- "Buyur insanoğlu, bildiğim bir şey ise elbette bilgi veririm."

- "Turna kardeş, sana haberci kuş, Tanrının elçisi diyorlar nedir bunun hikmeti?"

- "Ey insanoğlu! Bir yerden bir yere göç ettiğimi gören insanlar benimle haber göndermeyi seviyor, sevdiklerine hasret içinde kalanlar benimle haber gönderirler. Bir yere vardığımı görenler de sevdiklerinden haber getirdiğime inanırlar."

- "Göç döneminde geri döndüğümde, çocuklar ve âşıklar ayrı bir sevinirler, beni hasret kuşu olarak görürler, ben de onları gördüğümde onların üzerinde dönerek onların sevgisini paylaşırım, onların üzerinde semâ yaparım.

- "Onlar beni gördüklerinde, yârin diyarından geldiğime, sevdiklerinin kokusunu getirdiğime inanırlar."

- "Benim gönül yüküm âşıkların hasret yüküdür."

- "Benim yolculuğum âşıkların haberini getirip, götürmektir."

- “Ben âşık olanları hissederim, hasretinden yanıp kavranları hissederim, onlara yakın olur, onlarla aşkı yaşarım, onların aşk kokusu üzerime siner.”

- “Aşk için dere tepe aşarım, âşıklara koşarım, âşıkların kokusunu taşıyım, ben yârin diyarından aşk kokusunu getiririm, hüznü uçuşum aşkından hasret çekenler içindir.”

- “Turna kardeş ondan mı hep boynun eğik?”

- “İnsan kardeş, aşk insanın boynunu eğer, hüznü eder, gönlü ağlatır, bir köşeye çektirir, için için yandırır, aşğın gözleri hasret doludur, garip duygular içindedir, onun için ben âşıkların hatırına boynumu eğerim, hüznü uçarım, bir âşık görsen kendimden geçerim.”

- “Turna kardeş, Anadolu’da gelin olanların başlarına senin telinden takarlar, bu aşkın bekâsı için midir?”

- “Evet insan kardeş, gelin hem acıyı hem sevinci aynı anda yaşar, ana baba evinden acıyla, hasretle ayrılır, sevdiğine aşkla koşar, benim telimden başlarına takarlar ki ana baba sevgisini unutmasın, benim eşime sadık olduğum gibi o da eşine sımsıkı bağlansın, gittiği yere aşk götürsün, bereket götürsün, evlat versin, aile olsun.”

- “Turna kardeş, sana ruh kuşu da diyorlar nedir bunun hikmeti?”

- “Sevdiği ölen kimsenin ruhunun, turna kuşuna döndüğüne inanan insanlar, beni böyle görürler. Sevdiğimiz öldüğünde bunu kabullenmek güçtür, sevgilinin ruhunun turnaya döndüğüne inananlar bir nebze acılarını hafifletirler. Gökte turna kuşu görülenler hemen sevdiklerini hatırlarlar.”

- “Turna kardeş, senin için eşi vefat ettiğinde dayanamaz, onun ardından hayatına son verir diyorlar, bu doğru mudur?”

- “Doğrudur insan kardeş, bazı türlerimiz böyle yaparlar, bizler eşlerimize çok sadık oluruz, her yere birlikte gideriz, hiç kavga etmeyiz, sevgimizi hep paylaşırız, kuluçkaya ortaklaşa

yatarız, yavrularımıza birlikte bakarız birimiz, hasta olsun diğeri de hasta olur, sevdiğimizizin ölümünde çok acı çekeriz.”

- “Turna kardeş, sen beni çok etkiledin, her kuşu aşk kuşu bilirdim, ama senin aşk duygun beni çok derinden sarstı.”

- “Sadakâtın, vefan, hasret duygun, aşk kokusunu taşıman ne güzel kapılar açtı.”

- “Turna kardeş, nasıl teşekkür edeceğimi bilemiyorum, bize son öğütlerin olur mu?”

- “Ey insan kardeş! Aşk duygusunu en derinden hisset, aşkına sahip çık, diline sahip çık, dilinde aşktan gayrı bir şey olmasın, bakışın hep aşk üzere olsun, aşkla çalış, aşkla üret, âşıklara saygı duy, âşıkların önünü aç, öleceksen aşk içinde öl, aşk için öl.”

- “Turna kardeş, çok teşekkür ederiz.”

ZÜMRÜDÜ ANKA

ZÜMRÜDÜ ANKA

Zümrüdü Anka, Kâf dağının ardında yaşadığına inanılan mistik bir kuştur.

Kâf dağı, kişinin ten boyutudur.

Zümrüdü Anka'dan maksat, kişideki cân boyutudur.

Türkiye'de biri vefât ettiğinde “can kuşu uçtu” denilir.

Onun için kuştan maksat bedenlerin ardında olan cân boyutudur.

Kâf dağının ardında bulunur denilmesinden maksat, kişinin ten boyutunun ardında olan cân boyutu, Zümrüdü Anka olarak adlandırılmıştır.

Kişi sûrette kalmamalıdır, sûretin ardına bakmalıdır, oradaki işleyişi anlamaya çalışmalıdır.

Hiç kimsenin bedeni kendine ait değildir, beden sahibi bedendeki cânıdır.

Tüm bedenlerin sahibi canların cânı olan Allah'tır.

Zümrüdü Anka'nın diğer adı da Simurg kuşudur.

Perslerde Simurg, Türklerde Anka Kuşu veya Tuğrul Kuşu, Batılı metinlerde Phoenix adıyla bilinen gizemli, efsanevi bir kuştur.

Zümrüdü Anka kendi küllerinden doğan bir kuştur.

Kendi küllerinden doğması, ölümün ve doğumun sahibine işaret eder.

Zümrüdü Anka, Hayat Ağacı'nın dallarında yaşarmış, hayatın, ilmin sahibi imiş, tüm varlık ondan hayat bulurmuş.

Hayat olan diri olan, hayatın sahibi olan Allah, kişideki Züm-rüdü Anka yani cân, rûh boyutudur.

Bu hakikat Kâf Sûresi 16. âyette bildirilir.

Kâf Sûresi 16: “Ve nahnu akrebu ileyhi min hablil verîd.”

Meâli: “Ve Biz ona şahdamarından daha yakınız.”

Âyette işaret edilen, kişinin rûh, can boyutudur.

Züm-rüdü Anka kuşu da kişinin ruh, cân boyutu olarak tas-vir edilmiştir.

Kişi Allah’ı kendinde aramalıdır.

İnsan kendi vücûduna dönmeli, o vücûdun nasıl oluştuğunu, nasıl bir kaynaktan geldiğini düşünmelidir.

İnsan kendi vücûdunu var etmedi ve kendi vücûdunda her an olan işleyişin sahibi de değildir.

İnsanın kendi vücûdu canlı bir kitâbtır, A den Z ye Allah hakkında aradığı tüm soruların cevabı kendi vücûdundadır.

İnsan kendi vücûd kitabını okumalıdır.

O kitabı anlamaya çalışmalıdır.

İsrâ Sûresi 14: “İkra kitâbek kefâ bi nefsikel yevme aleyke hasîbâ.”

Meâli: “Oku, kendini tanımak için kendi vücûd kitabın sana yeter. Her an kendindeki niteliklerin sahibini anlama içinde ol.”

İnsan, kendi aklına yüklenen, kendi dışında bir Allah inan-cını terk etmelidir.

Kendi dışında bir Allah’a inanmayı değil, ona şah damarın-dan yakın olan Allah’a iman etmeyi başarabilmelidir.

Bunu başarmanın yolu, kendi vücûdunda ve cümle varlığın vücûdunda her an işleyen, ilâhî kudreti hissedebilmeli ve O’nun tecellilerine şahit olmalıdır.

Bakara Sûresi 67: “İnnallâhe yemuru kum en tezbêhû ba-karaten.”

“Muhakak ki Allah, sizin vücûd varlığınızda her an işleyen-
dir, eski cehalet hallerinizdeki o tapınmalarınızı yok edin.”

İnsan, göklerde bir yerlerde olduğuna inandığı Allah inan-
cını terk etmeli, zannıyla oluşturduğu bir ilâha tapınmayı bırak-
malı, bâtil bilgilerden, hurafelerden uzaklaşmalı, aklını ve gön-
lünü temizleyip, kendi vücûduna dönmelidir.

Allah bize şah damarımızdan yakın ise; O, bizim ten boyu-
tumuzu ve can boyutumuzu kuşatmıştır.

İnsan, O’ndan gelen O’nun kendisidir.

İnsan, O’nu gösteren, O’nun zâhire çıkmış boyutudur.

İnsan, geldiği kaynağı gösteren, kaynağın kendisidir.

Nasil ki yeraltından çıkan su, yer altındaki kaynağın kendisi
ise, insan da Allah kaynağından gelen O’nun kendisidir.

Tohumda ne varsa, zamanı geldikçe o açığa çıkacaktır.

Tohum ağacın evvel boyutudur.

Ağaç tohumun zâhir boyutudur.

Ağacın ve tohumun, görünen yüzünün görünmeyen yüzü
bâtın boyutudur.

Ağacın yeni oluşan tohumda gizlenmesi, âhir boyutudur.

Evveliyle, âhiriyle, zâhiriyle, bâtınıyla O, O’dur.

Hadîd Sûresi 3: “Hu el evvel ve el âhir ve el zâhir ve el bâtin.”

Meâli: “O evveli olmayandır, O sonu olmayandır, O zâhir
olandır, O bâtin olandır”

Görünen görünmeyen tüm âlem, Allah’ın kendini zâhire çı-
karmış boyutudur.

Bu zâhire çıkış, an be an devam etmektedir.

Sadece zâhire çıkmış boyuta Allah denemez.

Allah’tan ayrı da denemez.

Sadece, Allah’ın zâhire çıkmış boyutu denir.

Evveliyle, âhiriyle, zâhiriyle, bâtınıyla tüm boyutlara Allah denir.

Allah'ı göklerde bir yerde değil, öncelikle kendi vücûdumuzda ve varlığın kendinde aramalıyız.

Onun için, Hazreti Mûsâ "Allah benimle benim vücûdumdan konuştu" tebliğiyle, şah damarından yakın olan Allah'ı işaret etmiştir.

Hazreti İsa "Ben O'yum" tebliğiyle bu hakikate işaret etmiştir.

Hazreti Muhammed "Allah size şah damarınızdan yakındır" tebliğiyle, Allah'ı kendimizde aramalıyız hakikatine işaret etmiştir.

İnsan, Allah'ı görmek isterse, yani ona şahit olmak isterse, dönüp kendi vücûdundaki işleyişe, niteliklere, vücûdunu tutan ilâhî kudrete bakmalıdır.

Görünen tüm âlem, O'nun kendinden açığa çıkmıştır.

Görünen tüm âlem O'nun kendi görüntüsüdür.

Hadid Sûresi 3. âyet bunu çok güzel bildirir. "Hû el zâhir"
"Görünen O'dur"

Allah kendi özünden bu âlemi halk eyledi.

Bu halk eyleyiş an be an devam etmektedir.

O'ndan gelen âlem, O'nun görüntüsü ve her an O'nun kendi işleyişidir.

Bir tohumu düşünelim; tohumun içinde ağaç vardır, ama görünmez.

Tohum yarılp, filizden ağaca akış başlayınca, tohumun içinde olan zâhire çıkmaya başlar.

İşte görünen ağaç, tohumun özünden başka bir şey değildir.

Her varlık da, Allah'ın kendinden açığa çıkar.

Varlığın ana kaynağı Allah'ın kendisidir.

Varlığın görünen ve görünmeyen yüzü Allah'ın kendisidir.

İşte, “Allah size şah damarınızdan yakındır” âyeti, O’nu uzaklarda değil, kendimizde aramalıyız mesajıdır.

Tenimizle canımızla O, O’dur.

Vücûdumuzda fiiliyle fâil olan O’dur.

Vücûdumuzda sıfatlarıyla mevsûf olan O’dur.

Vücûdumuzu tutan Zât O’dur.

Biz O’yuz.

O, biziz.

Zümrüdü Anka denilen cân kuşu, tenlerin ardında aranmalıdır.

Feridüddin Attar, Mantıku’t Tayr (Kuş Dili) adlı eserinde Simurg’u aramaya giden kuşların yolculuğunu anlatır.

Kuşlar kendi ataları, Hükümdar’ları olan ve Kâf Dağı’nın ardında yaşayan Zümrüdü Anka ya da diğer adıyla Simurg adıyla anılan kuşu arama yolculuğuna çıkarlar.

Zümrüdü Anka’yı hiçbir kuş görmemiştir.

Nasıldır, nasıl bulunur bilmezler.

Bir gün, Simurg’dan bir işaret olan ona ait olan kanadının bir tüyünü bulurlar ve böylece onun var olduğunu anlarlar.

Ve onu bulma, onu görme heyecanına kapılırlar ve Kâf dağına doğru yola çıkmaya hazırlanırlar.

Bu yolculukta Hüdhüd kuşu onlara yardımcı olur.

Hüdhüd’den maksat hakikat yolunda Mürşid-i Kâmil’dir.

Kâf dağının ardına varmak için 7 vadi geçmek gerekir.

7 vâdi Tevhîd derslerinde olan 7 makamdır.

Bu 7 vadi; Zâkir vâdisi, Fâil vâdisi, Sıfatlar vâdisi, Zât vâdisi, Rûh vâdisi, Nûr vâdisi, Hû vâdisi.

Feridüddin Attar, Mantıku’t Tayr kitabında 7 vâdiyi; istek, aşk, marifet, istiğna, Tevhîd, hayret ve fakr-u fenâ olarak tanımlar.

Bu 7 vâdi birçok yazar tarafından farklı şekilde adlandırılır.

Birçok kuş, Simurg'u aramak için hep birlikte göğe doğru uçmaya başlamışlardır.

7 vâdiyi bir bir aşmak gerekir.

7 vâdiyi aşmaktan maksat, 7 makamın mânâsına ermektir.

Aşılan 7 vâdi, bir talebenin seyr-i sülûk yolculuğudur, yani içsel yolculuğudur.

Seyr-i Sülûk: Kişinin kendi vücûduna dönmesi, orada yolculuk etmesi, kendi vücûdunu var edenin işaretlerini görmesi, anlaması ve seyretmesi demektir.

Yani kişinin kendi enfüsî âlemine adım atması ve var olsun ve var edenin hakikatlerine ulaşması ve o ulaştığı hakikatleri kendinde ve cümle varlıkta seyretmesi demektir.

Sülûk; gidilen yol, kendine dönüş demektir.

Sâlik de; yola giren, yolda giden, yolcu demektir.

Burada yol denilen kişinin kendi vücûdudur.

Sâlik de, kişinin kendi vücûdunda yolculuk etmesi demektir.

Yani, yol da yolcu da kişinin kendisidir.

Hikâyede Simurg'u aramaya koyulan kuşlar yolculuğa başlarlar.

Gönlünde arama isteği düşük olanlar, dünyevi heveslere, kaygılara, beklentilere takılanlar, gurura kibre düşenler, hor bakanlar, kendilerini yüce görenler, yolda birer birer dökülmüşlerdir.

Yolu terk eden birçok kuştan sonra geriye 30 kuş kalır.

Bu 30 kuş Simurg'u arama yolculuğunda vâdileri bir bir aşarlar.

Farsça'da Si: Otuz, Murg: Kuş demektir

30 kuş Simurg'a vardıklarında, her bir kuş Simurg kuşunun kendisinin aynısı olduğunu görür.

Yani onların hepsi Simurg kuşuymuş.

Tüm kuşlar Simurg'da fâni olurlar.

Tüm kuşlar Simurg'da fenâfillah ve bekâbillah makamına ererler.

Buradan anlıyoruz ki kişinin aradığı kendindedir ve bulduğu kendi hakikatidir.

Kişi, kendi içsel yolculuğunu yapabilirse, Kâf dağı yani ten dağının ardında olan rûh-cân'ın kendi hakikati olduğunu idrak edecektir.

Tüm bedenleri tutan kuş tek kuştur.

O da Zümrüdü Anka diye tasvir edilir.

Tüm bedenleri tutan vücûd tek vücûddur, o da Allah'ın vücûdudur.

Vahdet-i vücûd, Vahdet-i şuhûd, Vahdet-i mevcûd, Vâcibü'l vücûd ne demektir?

Vahdet ne demektir?

Vücûd ne demektir?

Tek vücûd ne demektir.

"Lâ mevcûde illâ Hû" ne demektir?

Lâ mevcûde illâ Hû: "Ondan başka vücûd yoktur, Ondan başka mevcûd yoktur" demektir.

Bunun mânâsına nasıl ulaşabiliriz?

Görünen bu âlem, bir ağacın bir tohumdan gelmesi gibi bir özden gelmiştir.

Kesret gibi görünen bu âlem aslında tek vücûddur.

Ağaçta binlerce yaprak olsa da, dallar, çiçekler, meyveler olsa da hepsi tek ağaçtır.

İşte varlık dediğimiz boyut, tek vücûddan gelmiştir ve tek vücûd tarafından tutulmaktadır.

Aynı, kendi bedenimizdeki sonsuz hücrenin tek bedende bir olduğu gibi.

Ehad, Vahdet, Ehadiyyet, Tevhîd, aynı kökten gelen kelimelerdir.

Vahdet-i vücûd sırrı, vahdet-i şühûd mânâsına ulaşıldığında açılır.

Yani her varlıktaki birliğe şahit olmak, bizi bir vücûda götürür.

Vahdet-i vücûd, demek vücûdun birliği, tekliği anlamında kullanılır.

Görünen varlığın sûretlerine Hakk'ın vücûdu denmez.

Hakk'ın vücûdunda değişme yoktur.

Bu gördüğümüz suretlerde ise değişme ve kaybolma vardır.

Bugün var görünen bedenler, yarın yok olup gider.

Bugün var olarak görünen bedenler de Allah'ın vücûduna döner.

Yani bir buz düşünelim, eridiğinde ne oluyor, aslı olan suya dönüyor.

Sûret boyutunda kalmamalıyız, aslını anlamalıyız.

İşte, bu sûret vücûdlarını tutan vücûd Hakk'ındır.

İşte vücûdu mutlak odur.

Yani tüm sûret bedenlerini tutan vücûd tek vücûddur.

O da Zât-ı Mutlak olan Allah'ın kendisidir.

Vücûd dediğimizde bedenlerimizi değil, bedenlerimizi tutan kuvveyi anlamalıyız.

Tüm bedenleri tutan kuvve tek kuvvedir, işte o da vücûd sırrıdır.

Yani vücûd, sûret bedenler değil, sûret bedenleri tutan sûret boyutudur.

Tüm sûret bedenleri tutan boyuta vücûd diyoruz.

O vücûd da Hakk'ın vücûdudur.

Hakk'ın vücûdundan gayrı vücûd yoktur.

Yani kâinatta iki tane Allah yoktur.

Vâcibü'l vücûd; Allah'ın kendi özünden kendini zahire çıkarması, görünen varlığın O'nun vücûduna bağlı olma zorunluluğudur.

Zahirde görünen varlık bedenler her an O'na icabet eder.
Yani damlanın deryaya bağlı olma zorunluluğu.

Damla deryaya her an icabet eder.

Nisâ Sûresi 85: "Ve kânallâhu alâ kulli şeyin mukîâtâ."

Meâli: "Allah bütün her şeyi sarıp kuşatandır."

Fetih Sûresi 21: "Ve uhrâ lem takdirû aleyhâ kad ehâtallâhu bihâ ve kânallâhu alâ kulli şeyin kadîrâ."

Meâli: "Allah bütün her şeyi ihata edendir, bütün her şey O'nun takdirinden başka bir şey değildir ve Allah bütün her şeydeki kudrettir."

Bakara Sûresi 255: "Vesia kursiyyu-hu el semâvâti ve arda."

Meâli: "O'nun kürsüsü; gökleri ve yeri, her şeyi kuşatmıştır."

Vücûdun tekliği nedir, dediğimizde karşımıza idrak edilmesi, tefekkür edilmesi gereken bir beden çıkar

Vahdet-i vücûd konusunu anlamak isteyen kişinin, yaradılış ve yaratan konusunu idrak etmesi, bu kâinatın yaratılışını iyi okuması gerekir.

Bunu okumak, insanın kendi bedenine dönmesiyle olur.

Yunus Emre, işte bu zevki dile getirmiştir.

Severim ben seni candan içeri

Yolum vardır bu erkândan içeri.

Beni bende demen bende değilim

Bir ben vardır bende benden içeri.

Nereye bakar isem dopdokusun

Seni nere koyam benden içeri.

Vahdet-i vücûd; bu görünen sûret boyutuna yani taş, toprak, bitkiye, hayvana atfedilemez.

Vahdet-i vücûd; tüm vücûdları tutan tek vücûd hakikatidir

Buradaki anlam, varlığı var eden özü anlamaya çalışmaktır.

Ki bu öz hiçbir varlıktan ayrı değildir.

Vahdet-i vücûdun mânâsına ulaşmak, her bir varlığın özünde, o varlığı var eden vücûd sahibinin olduğunu anlamaktır.

Varlık kendini var etmedi, varlık bir özden yaratıldı.

İşte bu öz, vahdet-i vücûd meselesinin mânâsıdır.

Vahdet-i vücûd meselesi, inançlar boyutunda birçok kişi tarafından, bu mesele iyi anlaşılmadığından dolayı reddedilir.

Bu konu "İlm-i Tevhîd" eğitimi görülmeden idrak edilemez.

Bu eğitimi görenlerin de söylediği sözleri anlamak için, bizler de onlar gibi, kendi bedenlerimizin ve varlığın bedenlerinin oluşmasını ve işleyişini tefekkür etmeliyiz.

Yani Tıp eğitimi alanın sözünü, Tıp eğitimi alanın anlayacağı gibi.

Kısacası Vahdet-i vücûd sırrına ulaşmak; aşk ile başlayan, tefekkür ile devam eden, kâinatın yaradılışındaki yaratıcıyı tanımak, Tevhîd'e ulaşma sırrıdır.

İşte; Vahdet-i vücûd:

Sûret bedenlerini tutan tek vücûd,

Deryanın birliği,

Sûretsiz boyut,

Zât boyutu,

Tüm bedenleri tutan tek vücûd boyutudur.

Vâcibü'l vücûd:

Damlanın deryaya bağlı olma durumu,

Yani damlanın deryaya her an icabet etme zorunluluğudur

Yani bizim vücûdlarımız, O'nun vücûduna mecburdur.

Yani damla deryaya mecburdur.

Vahdet-i şuhûd:

Damlanın kendinde deryaya şahit olması.

Damlanın deryadan bir damla olduğuna şahadet etmesi.

Kişinin kendinde ve her varlıkta tek olan Zâta şahit olması.

Yani, Allah'ın muhammed boyutundan kendine şahitlik etmesi.
Allah'ın kendisinin kendinden kendine şahitlik etmesi.

Âl-i İmrân Sûresi 18: "Şehid Allahu ennehû lâ ilâhe illâ huve."

Vahdet-i mevcûd:

Görünen âlemin, yani tüm varlığın tek vücûdda bir olması.
Kesretin birliği.

Var olan varlığın birliği.

İşte "Lâ mevcûda İllâ Hû" "Ondan başka mevcûd yoktur"
demektir.

Buradaki mevcûd; varlığı tutan Zât'ın mevcûdiyetidir.

İşte O da tek Zât'tır.

Görünen görünmeyen âlem illâ "O" dur

Hadîd Sûresi 3: "Huvel evvelu vel âhiru vez zâhiru vel bâtın."

"Evvel O'dur. Âhir O'dur. Zâhir O'dur. Bâtın O'dur."

İşte Zümrüdü Anka ya da Simurg, tenlerin ardındaki rûh-
cân-vücûd boyutudur.

Simurg'u arama yolculuğu kişinin kendini bilme yolculuğudur.

Bazı bölgelerde Zümrüdü Anka, Hûmâ kuşu olarak da bilinir.

Hûma kuşu da Zümrüdü Anka gibi cân, rûh boyutuna işa-
ret edilir.

Hûma kuşu; Cennet Kuşu, Devlet kuşu, Cân kuşu, Rûh kuşu,
Tanrı kuşu olarak da adlandırılır.

Hûmayun kelimesi de buradan gelir.

Hûmayun; kutsal, ulu, kutlu, padişaha ait demektir.

Yûnus Emre bir ilâhîsinde Hûmâ kuşundan bahseder.

Ne erenler gelip geçti

Bunlar yurdu kaldı göçtü

Pervâz urup Hakk'a uçtu

Hûmâ kuşudur kaz değil

DÖRT KUŞ HİKÂYESİ

Tasavvuf camiasında anlatılan 4 kuş hikâyesi İbn-i Münzir (856-930 Nişabur) ve Kadı Beyzavi'de (1205-1286 Tebriz) geçer.

Kadı Beyzavi de, İbn-i Münzir'in yazılarından aldığı gibi yorumlamıştır.

O dönemlerden beri anlatılan bu konularda 4 kuşa hakaret edilir.

Bakara Sûresi 260. âyeti, İbn-i Münzir ilk defa böyle yorumlamıştır, daha önce var mı bilemiyoruz.

İbn-i Münzir, Bakara Sûresi 260. âyette geçen "erbeaten minet tayr" dört kuş olarak meâl etmiş ve buna göre tevili yapılmıştır.

İbn-i Münzir'in yorumuna göre bu 4 kuş: "Güvercin, karga, horoz ve tavus kuşu"dur.

İbn-i Münzir bu 4 kuşu, insandaki 4 kötü haslet olarak yorumlamıştır.

Oysa Hazreti İbrâhim, Rabbine; "Nutfeden nasıl hayat verensin bana bildirir misin?" diye sorar.

Çoğu meâl ve meâlin tevilini yapanlar şöyle yorumlamışlardır:

İbrâhim Rabbine "ölüleri nasıl diriltirsin bana bildir" diye sorar.

Rabbi tarafından; Hazreti İbrâhim'e 4 kuş alması ve bunları parçalaması, başlarını koparması ve 4 ayrı tepeye konması bildirilir.

İbn-i Münzir şöyle tevil etmiştir: "Hazreti İbrâhim bunu yapar ve kuşları çağırır. Kuşlardan her birinin kemikleri, etleri ve tüyleri bir yerde toplanır. Sonra başsız olarak Hazreti İbrâhim'e

doğru giderler. Hayvanların başları, Hazreti İbrâhim'in ayakları altındadır. Hazreti İbrâhim ayaklarını kaldırıncı, her baş kendi vücûdunu bulur ve kuşlar eski haline döner.”

İbn-i Münzir'in yaptığı bu yorum hep böyle anlatılıp gelmiştir.

Kadı Beyzavi'nin bu konu ile ilgili yaptığı tefsiri de şöyledir:

Bu dört kuş, nefsin dört sıfatına işaret eder.

Güvercin, yüksekten uçma sevdasına; karga, uzun emel ve kuruntuya; horoz, öfke ve sertliğe; tavus kuşu da güzelleşmek sevdasına, kibre işaret eder.

Dolayısıyla bu âyet, işâri manayla şöyle der:

“Ey insan! Nefsinde, güvercinin sıfatı olan yüksekten uçma sevdasını öldürebilirsen; karganın sıfatı olan, uzun emel ve kuruntudan vazgeçebilirsen; horozun sıfatı olan, öfke ve sertliği bırakabilirsen ve tavus kuşunun sıfatı olan, güzelleşmek sevdasından kurtulabilirsen; o nefsi Allah'a itaate çağırduğında, Hz. İbrâhim'e kuşların koşması gibi, nefsin de sana koşarak itaat eder.” (Kadı Beyzavi, ilgili âyetin tefsiri)

Kadı Beyzavi'nin güvercini, yüksekten uçma sevdasına düşmüş olarak göstermesi onun yorumudur.

Oysa güvercin her zaman “barış ve huzurun sembolü” olarak görülmüştür.

Mevlana da mesnevide geçen “Yol Kesen Dört Kuş” hikâyesini İbn-i Münzir'den almıştır.

Mevlana'da güvercin yoktur, onun yerine kaz vardır.

Mesnevide geçen bu konu yüzyıllardan beri aynı şekilde anlatılmış ve hep böyle aktarılmıştır.

4 masum kuşu, insanın kötü hasletlerine yapıştırmak hiç doğru değildir.

Bu kuşları; “kaz, tavus, karga ve horoz” olarak göstermişler ve insanların beyinlerine olumsuz bilgiler ekmişlerdir.

Bu 4 kuşun insanlardaki dört kötü huyu temsil ettiği söylenmiştir.

Kaz; insandaki hırstır, aç gözlülüktür denilmiştir.

Horoz; şehvettir, aşırı cinsel istektir denilmiştir.

Tavus; kibir, kendini yüce görmek, kendini beğenmişlik, şan şöhrat hırsı olarak gösterilmiştir.

Karga; dünyaya düşkünlük, uzun yaşama isteği, insanda bitmek bilmeyen uzun emeller olarak gösterilmiştir.

Bunlar masum kuşlara yapılan büyük haksızlıktır.

Şimdi Bakara Sûresi 260. âyeti kelime kelime inceleyelim.

Bakara Sûresi 260:

وَإِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ رَبِّ أَرِنِي كَيْفَ تُحْيِي الْمَوْتَى
قَالَ أَوْلَمْ تُؤْمِنِ قَالَ بَلَىٰ وَلَكِن لِّيَطْمَئِنَّ قَلْبِي قَالَ
فَخَذُ أَرْبَعَةً مِّنَ الطَّيْرِ فَصُرْهُنَّ إِلَيْكَ ثُمَّ اجْعَلْ
عَلَىٰ كُلِّ جَبَلٍ مِّنْهُنَّ جُزْءًا ثُمَّ ادْعُهُنَّ يَأْتِينَكَ
سَعْيًا وَاعْلَمْ أَنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ

“Ve iz kâle ibrâhîmu rabbî erinî keyfe tuhyil mevtâ kâle e ve lem tumin kâle belâ ve lâkin li yatmainne kâlbî kâle fe huz erbeaten minet tayri fe surhunne ileyke summecal alâ kulli cebelin minhunne cuzen summe eduhunne yetîneke sayyen va lem ennalâhe azîzun hakîm.”

Ve iz kâle İbrâhîm	: Demişti, İbrâhim,
Rabbî erini	: Rabbim, göster, öğret, bildir, bana,
Keyfe tuhyi	: Nasıl, dirilik, hayat, hayat verensin,
El mevtâ	: Nutfe, öz, ölü, idraksizlik,
Kâle e ve lem tumin	: Dedi, bildirdi, inanmıyor musun?
Kâle belâ	: Dedi, hayır, bilakis, inanırım,

Ve lâkin li yatmainne	: Fakat, lâkin, mutmain, içi rahat, şüphesi kalmamış,
Kâlb	: Kâlbim, idrak, anlayış, ilmi olarak anlamak,
Kâle fe huz	: Dedi, bildirdi, öyleyse, tut, sarıl, edin,
Erbeaten	: Dört, dört makam, Rabbe dönmek,
Min et tayri	: Kuşlar, uçmak, yücelik, yüksek, hissiyat,
Fe sur hunne ileyke	: Analiz etmek, sır, gizli, ayır, dağıt, sen, burada,
Summe ical alâ kulli	: Sonra, kıl, yap, edin, anla, hepsi için, tüm varlık,
Cebel	: Dağ, yücelik, âlim fazıl kimse, ileri gelen, erdemlilik,
Minhunne cuzen	: Onlardan, onlardaki, cüz, parça, kısım,
Summe idu hunne	: Sonra, davet, çağır, onlar,
Yetîne ke sayen	: Gelir, bulur, sen, takip, izler, peşinde, arayış,
Ve âlem	: Bil, bilim, ilmin sahibi,
Enne Allâh azîz	: Olduğu, Allah, yüce, sıfatların sahibi,
Hakîm	: Hakîm olan, tüm bedenlere hakîm olan,

Meâli: “İbrâhim demişti ki: Rabbim! Nutfeden nasıl hayat verensin bana bildirir misin? O’na bildirildi: Yoksa inanmadın mı? Dedi ki: Evet inandım, lâkin ilmi olarak anlayayım, içimde şüphe kalmasın, kâlbim mutmain olsun. O’na bildirildi: Rabbine dönerek onun yüceliğine sarıl, sonra da tüm varlıktaki onun tecellilerini analiz et. Sonra bütün hepsini bir erdemlilik içinde anla. Tüm varlığın O’ndan bir cüz olduğunu bil. Sonra bu hakikatleri arayanlar sana geldiklerinde, onları davet et ve tüm sıfatların sahibinin, tüm bedenlere hâkim olanın Allah olduğunu bilip anlat.”

Diyanet: “Hani İbrâhim, “Rabbim! Bana ölüleri nasıl dirilttiğini göster” demişti. (Allah ona) “İnanmıyor musun?” deyince, “Hayır (inandım) ancak kâlbimin tatmin olması için” demişti. “Öyleyse, dört kuş tut. Onları kendine alıştır. Sonra onları parçalayıp her bir parçasını bir dağın üzerine bırak. Sonra da onları çağır. Sana uçarak gelirler. Bil ki, şüphesiz Allah mutlak güç sahibidir, hüküm ve hikmet sahibidir.”

Âyetleri kelime kelime incelediğimiz zaman, İbrâhim Rabbine; “keyfe tuhyil mevtâ-nutfeden nasıl hayat verensin” diye sorguluyor.

Keyfe: Nasıl, ne şekilde, ne anlamda demektir.

Tuhyil: Hayat verensin, yaşam verensin, var edensin demektir. Tuhyil, hayy kelime kökünden gelir.

Mevt: Nutfе, tohum, öz, sükûn, ölüm hâli demektir.

Hazreti İbrâhim’in arayışı varlığın nasıl var olduğu, hayatın nasıl oluştuğu, insanın nasıl bedenlendiği hakikatidir.

Hazreti İbrâhim tohumdan yani nutfeden bir ağacın nasıl oluştuğu gibi, yaşamın nasıl oluştuğu hakikatini anlamak istemiştir.

Yani Rabbine; “Rabbim yaşam nasıl var oldu, hayat nasıl şekillendi, bir tohumdan ağaç nasıl var oluyor?” diye sorarak yaşamın var oluş hakikatini anlamak istemişti.

İlmi olarak kâlbî mutmain olsun istemişti.

İnançtan, imana-eminliğe geçmek istemişti.

Birçok müellif bu âyeti “Rabbim! Bana ölüleri nasıl dirilteceğini göster” diye meâl etmiştir.

Kelime kelime incelendiğinde anlaşılıyor ki İbrâhim “hayat nasıl oluştu, varlık nasıl var oldu?” hakikatini sorgulamıştı.

İbrâhim’e “Yoksa inanmıyor musun?” diye bildirilmişti.

İbrâhim cevap vermişti; “Evet inandım, lâkin ilmi olarak anlayayım, içimde şüphe kalmasın” yani “yatmainne kâlbî- kâlbim mutmain olsun” demişti.

Meâl şöyle devam etmektedir.

Diyanet: “Öyleyse, dört kuş tut. Onları kendine alıştır. Sonra onları parçalayıp her bir parçasını bir dağın üzerine bırak. Sonra da onları çağır. Sana uçarak gelirler.

Müellifler, Allah’ın İbrâhim’e; dört kuşu parçalayıp öldürmesini, her birini bir dağın üzerine bırakmasını söyledi, diye meâl ederler.

Eğer böyle meâl edilirse 4 kuşu öldürmekle onların canına kıymış oluruz.

Ve başka bir âyetle buradaki âyetin meâlinde çelişki oluşturmuş oluruz.

İsrâ Sûresi 33 de: “Ve lâ taktulûn nefselletî harremallâhu- Bir cana kıymayın, Allah onu size yasak etti” diye bildirilmektedir.

Görüldüğü gibi iki âyetin meâli birbiriyle çelişmiş oldu.

Kur’ân bir bütünlük içinde olduğuna göre, âyetler birbiriyle çelişmez.

Çelişki ancak ve ancak Kur’ân’ın çevrimi olan meâllerde olur. Ki bu durum müelliflerle alakalıdır.

“4 kuş- erbeaten minet tayr” diye çevrilen âyetleri inceleyelim: Erbea: Rab kelime kökünden gelir.

Rab, Rabia, Rabita, Erbaa, Rububiyet, Mürebbiye aynı kelime kökünden gelen kelimelerdir.

Rab: Vücûdlandırıran, şekillendiren, biçimlendiren, vücûdun sahibi gibi anlamlara gelir.

Tayr: Uçmak, semâ âlemin ulviyeti, yücelik, hissiyat, kuş, teyyare, gönül boyutu anlamlarına gelir.

Aslında âyeti incelediğiniz zaman, İbrâhim’in sorduğu “nut-feden nasıl hayat verensin- yaşamı nasıl oluşturansın?” sorusuna verilen karşılık şöyledir:

“O’na bildirildi: Rabbine dönerek onun yüceliğine sarıl, sonra da tüm varlıktaki onun tecellilerini analiz et. Sonra bütün

hepsini bir erdemlilik içinde anla. Tüm varlığın O'ndan bir cüz olduğunu bil.”

Kelime kelime incelediğimiz zaman, kuşların öldürülmesi, parçalanması yoktur.

Allah bir âyette öldürmeyin derken diğer âyette öldür diye bildirir mi? Elbette hayır.

İbrâhim'in sorgulaması, yaşamın nasıl oluştuğu hakikatidir.

Âyeti, “kuşları öldür” diye meâl etmek, Kur'ân'ın birliğine uymaz.

Âyeti kelime kelime incelediğimizde anlıyoruz ki İbrâhim'e; “Rabbine dön, her yerde onun tecellilerini gör, onun yüceliğini anla, her varlığın yaratılışını incele, varlığın birliğine eriş” diye bildiriliyor.

Eğer 4 kuş al öldür parçala dersek, bu hem Kur'ân'ın bütünlüğüne uymaz, hem de İbrâhim'in sorusuna cevap olmaz.

Bunu tevil edenlerin; “insanın kötü hasletleri yok olmaz, tekrar tekrar açığa çıkar” diye yorum yapmaları da gönüle uygun gelmiyor.

Kâmil bir insanın, dünyalık hırsları olmaz, kibri olmaz, şehvete düşkünlüğü olmaz, dünyaya esareti olmaz.

Kâmil bir insan bunlardan geçmiştir.

4 kuş, insanın 4 kötü huyudur, kişi nerede olursa olsun bunlar kaybolmaz, her an insanda kendini gösterir demek, insan bu 4 kötü huyunu terbiye edemez anlamına gelir.

Kâmil insan bu duygularını terbiye ettiğinden dolayı Kâmil insan olmuştur.

Ve ayrıca İbrâhim'in sorgulaması, hayatın nasıl oluştuğu hakikatidir, huyların dirilmesi değil.

Bunu tevil eden İbn-i Münzir, bu dört kuş; güvercin, karga, horoz ve tavus kuşudur diyerek, bu 4 kuşun insanlardaki dört kötü huyu temsil ettiğini söylemesi hiç ilmi ve ahlaki değildir.

4 kuşu hedef göstererek, onlara kötü hasletlerin yüklenmesi, kuşlara yapılan büyük bir haksızlıktır.

Mesnevi'yi incelediğimizde de görüyoruz ki, Mevlana da bu yorumu uymuş ve masum kuşlara hoş olmayan sözler etmiştir.

Ey Hakk'ın halîfesi, sensin devrin önderi,

Gönüller sultanısın, sensin işin rehberi.

Kes başını dört kuşun, kes ki, tek tek gebersin,

Şu fânî dünya halkı, ebediliğe ersin.

Horoz, kaz, karga, tâvus her biri birer çıyan,

Bu pis huylu kuşlardır, halkı baştan çıkaran.

Horoz şehvet, kaz hırstır, makam tâvusa benzer,

Karga tûl-i emeldir, ebedî olmak ister. (Mesnevi 5. Cilt)

Bu beyitler Mesnevi'de geçer, ama Mevlana'ya ait olup olmadığını bilemiyoruz.

Mevlana'nın kuşları hor görmesi elbette beklenemez.

Yoksa aynı Mevlana "kuşlar meleklik boyutunun sembolüdür" de demiştir.

Mevlana'nın demek istediği, toplumda tüm kötü hasletler bitsin, halk barışa ersin seslenişidir.

Kötü hasletleri kuşlara yüklemesini gönül kabul etmiyor.

İnsanlardaki kötü hasleti kuşlara yüklemesi, İbn-i Münzir'e uyması, nedendir bilinmez, vardır Mevlana'nın bir bildiği de-yip geçmek gerek.

Çünkü aynı Mevlana, Mesnevî'nin dördüncü cildinde bu 4 kuşu, insanın bedeninin 4 anası olan "su, hava, toprak, ateş" diye de yorumlar.

İşte, Bakara Sûresi 260. âyetini dikkatlice incelersek, anlıyoruz ki insanlardaki kötü hasletlerin sembolü olarak kuşların gösterilmesi değil, yaşamın nasıl oluştuğunu sorgulayanların, nereye nasıl bakması gerektiğini bildirir.

4 kuş diyerek; kazı, tavusu, kargayı ve horozu kötü hasletlere yapıştırmak, beyinlere ekilen olumsuz bakışa yol açacaktır.

İki aile düşünelim. Bir ailede yeni büyüyen çocuklara bu 4 kuş güzelce anlatılıyor ve bu kuşlar sevdiriliyor.

Diğer aile de ise bu 4 kuş kötüleniyor ve çocukların beyine olumsuz bilgiler ekiliyor.

Bu iki ailenin çocukları sokağa çıktıklarında, bu 4 kuştan herhangi birini görseler, bakışlar farklı olacaktır.

Bir çocuk kuşlara kötü bakarken, belki de kötü kuş deyip taşlarken, diğer çocuk kuşlara yem verecektir, su verecektir.

İnsanlara sembollerle bir şeyleri anlatırken, anlatıcı kişinin çok dikkat etmesi gerekir.

Bir şeyi anlatma uğrana, masum olanları hedef göstermek gerekir.

Sadî Şîrâzi'nin (Şiraz-İran- 1180-1258) anlattığı şu yorumlar ne kadar vicdani olabilir ki?

“Kargayla aynı kafese konulan papağan, üzüntü içinde ‘Aman Allah’ım!’ diyordu, ‘Bu ne iğrenç bir yüz! Ne sevimsiz bir görüntü! Ey uğursuz karga! Keşke doğuyla batı kadar uzak olsaydı aramızda mesafe.’ İşin tuhaf yanı, karga da üzüntüyle ‘Ne günahım vardı ki, böyle boşboğaz bir aptalla aynı kafese mahkûm edildim?’ diye hayıflanıyordu.” (Sadî Şîrâzi, Gülüstan)

Yine Mesnevide geçen bir bölüm şöyledir:

“Bir hakîm dedi ki: ‘Yazıda bir kargayla bir leyleğin beraberce koşup uçmakta olduğunu gördüm. Hayret ettim, bakalım aralarındaki kadr-i müstereke ait emare bulabilir miyim diye hâllerini araştırmaya koyuldum. Hayretle yanlarına yaklaşıncaya gördüm ki ikisi de total!’ Hele arşa mensup bir doğanla ferşin malı olan bir yarasa nasıl olur da beraber bulunur? Biri İlliyyîn’in güneşi, öbürü Siccîn’in yarasası. Biri her ayıptan arınmış tertemiz bir nur, öbürü her kapının dilencisi bir kör. Biri Pervin burcuna ziya veren bir ay, öbürü fişkıda debelenen bir kurt.

Biri Yûsuf yüzlü, İsa nefesli; öbürü bir kurt, yahut çingiraklı bir eşek. Biri Lâmekân âleminde uçmakta... Öbürü köpekler gibi samanlıkta kalakalmış!" (Mevlana, Mesnevi 2. Cilt)

Görüldüğü gibi kâmil diye bildiğimiz kimseler, bir şeyleri anlatma uğruna, bilmeden de olsa nice kuşlara haksızlık etmişlerdir.

İnsanlardaki kötü hasletleri anlatayım derken, kuşlara iftiralara atılmıştır, onlara karşı olumsuz bakılmasına yol açılmıştır.

Hatta bu diğer hayvanlara da yansıtılmıştır.

Oysa kuşların ve diğer hayvanların tabiatını iyi okuyabilsek, bunun böyle olmadığı görülecektir.

Kuşlar; aşkın, sadakâtın, vefânın sembolüdür, onlar melekler boyutunun işaretleridir.

Kendimizdeki olumsuz hasletleri, kuşlara hatta hiçbir hayvana sembolik de olsa asla yapıştırmamalıyız.

Kuşlardan ve her varlıktan insanlara nice mesajlar akmaktadır.

Bunları anlamaya çalışmak varken, kendi kötü hasletlerimizi masum olan kuşlara nispet etmek hiç doğru değildir.

SON DEĞERLENDİRME

Leylek:

- "O benim zikrimdir, gagalarımı semâya ve arza döndürerek birbirine vururum.

Semâya bakarak, "sensin sensin, göklerin sahibi sensin, yere bakarak sensin sensin, yerlerin sahibi sensin" diye seslenirim."

- Kâmil insanların sözlerini herkes anlayamaz, onların sözleri çoğuna lalâk gelir, ben de insanoğluna seslenirim; lalâk diye duyma içindeki hikmeti ara, derim."

- Doğa anana iyi bak, ona iyi davran, o sana tüm gıdalarını veriyor, eğitimini hayat okulundan al, ilimden irfandan asla ayrılma, birliğini ve beraberliğini koru, yerlerin ve göklerin sahibini unutma."

Güvercin:

- "O benim ötüşüm değil, Allah'a olan seslenişimdir. Ya gâfur Allah, ya gâfur Allah", gurura düşürme beni, gururdan uzak tut beni diye seslenirim. Günaha düşmemek için, her an "Ya gâfur Allah" esmasını kâlbem söylerim. "

- "Güvercin kardeş, sen yavru iken, anne ve babanın kurşından süt benzeri bir sıvı ile beslenmenin hikmeti nedir?"

- "Süt hakikatte mânâya, İlm-i ledün'e işarettir, insanoğlu İlm-i ledünden beslenmeli, mânâya ermelidir."

Üveyik:

- "Üveyik kardeş, aşk hislerin çok derinmiş, sana üveys kuşu da diyebilir miyim?"

- "Elbette diyebilirsin insan kardeş, çok da hoşuma gider. Üveysilik, insanın kendi vücûdunda Âdem'den Muhammed'e nice ulvî boyutlardan himmetler bulmaktır."

- "O ulvî boyutlara erebilmek için, aşk gerek, teslimiyet gerek, tevekkül gerek. Kişi aşk ile kendi varlığından geçmeli ki, ilâhî himmetlere ersin, nice makamlar görsün."

- "Üveysilik, gönül kuşunun kanatlanmasıdır, nice makamlara uçmaktır, Âdem'den Muhammed'e nice sırlara erişmektir."

Bülbül:

- "Ey Bülbül kardeş! Sana kuşların aşığı diyorlar, aşkını bu kadar mı derinden yaşıyorsun?"

- "Aşk deryasından doğan bir kuşum ben, her anım aşk içinde geçer, gönül namelerim aşktan söyler, açan her çiçek aşk deryasının çiçeğidir, aşk deryasının kokusunu getirir."

- "Ey Bülbül kardeş! Aşk nasıl bir duygu?"

- "Aşk dile gelir mi, aşk anlatılır mı, aşka tutulan maşuğuna tutulmuştur, yönünü ona dönmüştür, o olmuştur, onunladır, ondan gayrı bir şey görmez olur, nereye bakarsa baksın onunla onu görür."

Tavus:

- "Sen, o muhteşem kuyruğunu neden açarsın?"

- "İnsanlar Allah'ın yarattığı güzellikleri görsün diye, bana baksınlar bendeki o güzellikleri varlıkta da görebilsinler diye insanları uyarırım."

- "Güzellikler Allah'a aittir, kendilerine nispet etmesinler, şan şöhret derdine düşmesinler, kibir içinde olmasınlar, ben güzelim o çirkin gafletine düşmesinler diye insanlara kuyruğumu açarım."

- "Kuyruğumu açarak insana: Ne görüyorsun ey insanoğlu? Bendeki o rengârenk güzelliğin sahibini görün ve onun

güzelliklerini kendinizde de ve cümle varlıkta da görün ve sakın kibre düşmeyin, diye insanı uyarırım.”

Baykuş:

- “Sen nerede bulunursun?”
- “Yıkık virane yerlerde bulunurum.” demiş.
- “Peki, neden orada bulunursun?”
- “Beden şehrinde geçenler, fenâfillah olurlar, onların bedenleri yıkılmadığı müddetçe “Hû Hû Hû” zikrini duyamazlar, işte ben bunu hatırlatırım.”
- “Neden başını her yöne çevirirsin?”
- “Hakk’ın yüzü her yeredir de ondan.”
- “Neden çok derin bakarsın?”
- “Baktığım zaman Öze bakarım da ondan.”
- “Neden gece avlanırsın?”
- “Gece kalkış gafletten uyanıştır da ondan.”

Karga:

- “Ey Karga kardeş: Sen neden “gak, gaak, guk” diye ötersin?”
- “İnsanlara seslenirim; kalk kalk, boş durma, çalış çabala, üret, toprağı kurcala, yerlere bak, göklere bak, beden toprağının da sahibini anla, Hakk’ı anla diye seslenirim.”
- “Ey Karga kardeş: Neden başını toprağı doğru eğerek ötersin.”
- “Hem yere doğru hem göğe doğru öterim. Toprağı doğru eğilerek ötmem benim secdemdir, benim aslım topraktır, beslendiğim yer topraktır, yaşam yerim topraktır, ona doğru eğilerek ötmem, ona saygıdır.”

Saksağan:

- “Merhaba Saksağan kardeş! Senin hem şefkatli hem intikamcı olduğun söylenir, nedir bunun hikmeti?”

- "İnsan kardeş, ben; bana, yavrularıma, eşime saldıranları unutmam, evine kadar takip ederim, onu hafızama yazarım ve fırsatını bulduğumda o bana acı çektirdiği gibi ben de ona acı çektiririm."

- "Ben; bana, yavrularıma, eşime, dostlarıma şefkat gösterenleri, yem atanları unutmam, onlara hep sevgimi, şefkatimi gösteririm, hatta onlara bir saldırı olduğunda bunu engellerim, vefâm da güçlüdür, kinim de güçlüdür."

Kumru:

- "Ey kumru kardeş! Niye yuvanı süslü püslü yapmıyorsun, iki çalı çırpıdan yuvanı yapıyorsun?"

- "Ey insanoğlu! Öncelikle gönlünü ev yap ki, en büyük zenginlik odur. Sakın gösteriş peşinde olma, sakın başkasına gösteriş yapma, her yeri ihtişamıyla saran Allah'a dön yüzünü, sakin benlik içine düşme."

Serçe:

- "Serçe kardeş, sen toprak banyosu yapmakla bizlere ne mesaj sunuyorsun?"

- "Bedenleriniz topraktır, bir gün gelir toz olur gider, o toprak bedenlerinize benim deyip kibre düşmeyin, her an değişen o toprak bedenlerinizi değiştiren o kudreti görün."

Saka:

- "Saka kardeş, sen suda yıkanmayı çok seversin, bunun hikmeti nedir?"

- "İnsanlara her zaman temizlenin, arının, dünya kokmayın, mânâ kokun, su mânâdır, mânâ ile arının diye mesaj gönderirim."

- Su temizliktir, su ilimdir, su ruhtur, insan ilimle temizlenir, ilimle bâtıldan kurtulur, ilimle kirlilikten kurtulur, suyun akışı rûhun üfleniş sırrıdır, suyun kalıbı yoktur, sudan gelen sırrı insanoğlu anlasın diye, hep suda bulunurum."

Sığırcık:

- İşte bizler gökyüzünde sizlere Tevhîd sırrını sunarız, birliği anlayın, bir olan Allah'a şahit olun, asla birlikten kopmayın mesajını sunarız."

- "Tevhîd Halk'ın Hakk'daki birliğidir, Halk Hakk birbirinden ayrı değildir, insan vücûdunda sonsuz hücre vardır, ama hepsi bir vücûdda durur, deryanın sonsuz damlaları vardır ama hepsi bir özle tutulur, damla deryadan derya damladan ayrı değildir."

- "İşte bizler gökyüzünde dans ederek, sizlere bunları gösteririz; birbirinizden kopmayın, birbirinize zarar vermeyin, birlik olun, birlikte yaşayın, birbirinize destek olun mesajlarını görsel bir şölenle sizlere sunarız, yeter ki görün, düşünün ve anlayın diye."

Kırlangıç:

- "Kırlangıç kardeş, sen neden zikzak çizerek uçarsın?"

- "Ben tehlikelere bakarım, kiminin altından kiminin üstünden geçer giderim, tehlikelerden uzak dururum, kendimi ve evlatlarımı korumaya çalışırım, kavgadan, dalaştan hoşlanmam, insanlara da beni görün siz de tedbirli davranın derim."

Kaz:

- "Çok teşekkür ederiz kaz kardeş. Tasavvuf hikâyelerinde neden kaz; hırsın ve doymak bilmez açgözlülüğün sembolüdür, demişler. Bu sana haksızlık değil mi?"

- "O insanoğlunun bana attığı bir iftira, ben açgözlü değilim, her ötüşünde "Hak, Hakk" diyen biri açgözlü olabilir mi? İnsan açgözlü, hırslı, doymak bilmez olmayı kendinde aramalıdır. Ben nasibim için koşarım ve nasibimi, kendim, eşim ve yavrularım, hatta arkadaşlarım için hakça paylaşıyorum, insanoğlu kendi kötü hasletlerini biz hayvanlarda aramayı bırakmalı, kendine bakmalıdır."

Keklik:

- “Keklik kardeş, senin için soyuna ihanet eden kuş diyorlar, nedir bunun aslı?”

- “Ben ne soyuma, ne aileme, ne arkadaşlarıma asla ihanet etmem. Beni avcılar yakalar esir eder, kafeslere koyar. Kafeste iken özgürlüğüm için hüzünlü hüzünlü öterim.”

- “Avcı beni alır ovaya götürür, sesimi duyan erkek keklikler yanıma gelsin diye ayağımı bağlar salıverir, ben yine özgürlüğüm için yine hüzünlü hüzünlü öterim, ama erkek keklikler kur yapmak için uçar gelirler, tehlikeyi göremezler tuzağa düşerler.”

- “Oysa sesim hüzünlüdür, ama erkek keklikler kendi şehvetleri derdine düştüğünden sesimin hüznünü anlayamazlar ve avcılar tarafından avlanırlar.”

Tavuk-Horoz:

- “Horoz kardeş, tavuk kardeş, siz ayaklarınızla olsun, gaganızla olsun devamlı toprağı eşelersiniz, bizlere ne demek istersiniz?”

- “Sizlere şu işareti veririz: “Nasıl ki biz toprağı böyle eşeliyorsak, bir şeyler arıyorsak, siz de beden toprağını eşeleyin, onun hakikatini arayın, bedenin Zâtını anlayın” deriz.”

- “Her iki ayağımızla nasıl ki toprağı eşeliyorsak, sizin de hakikat arayışınız, kendi bedeninize dönük olmalıdır. Kendi beden toprağına yol alan muhakkak ki hakikate erecektir. Gaganızla da toprağı eşelersiniz ki bir emekle rızığımızı ararız, siz de bedende Hakk’ın nice lütufları vardır, onları arayın.”

Martı:

- “Deniz kenarına âşıklar gelse, onlar için ayrı bir ses çıkarırım.”

- “Denizi, denizin kokusunu çok severim, deniz benim cennetimdir.”

- “Ey insan kardeş! Lütfen denizimi kirletme, bizi zehirleme, denizlere plastik atma, onları yiyecek sanıyor yiyoruz, biz ve evlatlarımız ölüyor.”

Papağan:

- “Ey İnsan kardeş! Taklitte kalma, tahkike er, bir sözün lafzını değil, mânâsını yakalamaya çalış. Duyduğun her sözü düşün, nereden geldiğini nereye gittiğini anla.”

- “Taklitte kalırsan, hikmetlere eremezsin, kendini üstün görmeye başlarsın, benlik durumuna düşersin, haddi aşarsın, başkasını hor görürsün.”

- “Ben duyduğumu taklit ederek “İnsanlara benim gibi olmayın, duyduğunuz şeylerin aslını arayın” diye mesaj sunarım.”

Kartal:

- “Ey insanoğlu! Sen de güçlü olmalısın, hayata tutunmalısın, öz güvenine erişmelisin, huyunu bilmediklerine güvenmemelisin, her zaman ihtiyatlı olmalısın, hayata dışınla tırnağınla tutunmalısın, hayatı kendi emeğinle kazanmalısın, başkalarının emeklerine göz dikmemelisin, Allah’ın sana verdiği aklı, gücü, yok saymamalısın, aklını gücünü başkalarına esir etmemelisin.”

Şahin:

- “Ey insanoğlu! Yerlerin göklerin şahı Allah’tır, ben sadece onu hatırlatırım, göklerde çok yükseklerle çıkarak, insanlara ulvî âlemin yüceliğini hissetmelerini hatırlatırım.”

- “İnsan gâfil olmamalı, kendi bedeninde olan ulviyeti anlamalı. Kendini yüce görmemeli, yüce olanın kim olduğunu görebilmeli. Onun için ben gökyüzünde yükseklerle çıkarım, kanatlarımı açarım süzülürüm, beni yaratanın yüceliğini sanatkârlığını göstermeye çalışırım.”

Ebâbil:

- “Ebâbil kardeş, sen yerde neden yürüyemiyorsun, boynun secde eder gibi topırağa eğik bir halde, nedir bunun hikmeti?”

- "Dünya boyutundan mânâ boyutuna erenlerin dünyalık ayakları olmaz, onlar artık gönül kanatları ile uçarlar, işte onlar dâim secdededirler."

- "İnsan dünya boyutuna esir olmamalı, toprak boyutunda kalmamalı, toprağın semâsını görebilmeli, dünyalık çıkarlar için koşup durmamalı, onun için ben dünyada yürüyemem, semâdır yerim, semâda uçarım, semâda huzura ererim."

Turna:

- "Ey insanoğlu! Bir yerden bir yere göç ettiğimi gören insanlar benimle haber göndermeyi seviyor, sevdiklerine hasret içinde kalanlar benimle haber gönderirler. Bir yere vardığımı görenler de sevdiklerinden haber getirdiğime inanırlar."

- "Göç döneminde geri döndüğümde, çocuklar ve âşıklar ayrı bir sevinirler, beni hasret kuşu olarak görürler, ben de onları gördüğümde onların üzerinde dönerek onların sevgisini paylaşıyorum, onların üzerinde semâ yaparım, beni yârin diyarından geldiğime inanırlar, sevdiklerinin kokusunu getirdiğime inanırlar."

Zümrüdü Anka:

Cân kuşunun sırrıyım.

Tenlerin ardıyım, hem ten'im, hem cân'ım, âlemin sahibiyim.

Bedenlerin Zâtıyım.

Şâh damarından yakın olanım.

Sen ben'im, ben sen'im, gayb âleminin Sultaniyim.

Nefs'lerin nefesiyim.

Nefeslerin nüfûsuyum.

Üflenen rûhun sırrıyım.

Hem evvelim, hem âhirim, hem zâhirim, hem bâtınım.

Ben Zümrüdü Anka'yım.

.....

Kuşların Dili kitabımızı gönlümüz yettiğince yazmaya çalıştık.

Bazı kuşların özelliklerini yazıya dökmeye gayret gösterdik. Biliyoruz ki nice kuşlardan nice hikmetler akmakta.

Burada dile getiremediğimiz; Deve kuşu, İspinoz kuşu, Bıldırcın, Sülün, Pelikan, Penguen, Balıkçıl, Karabatak, Ağačkakan, Arıkuşu, Kuyrukkaldıran, Örümcekkuşu, Arıkuşu, Çalikuşu, Çıtkuşu, Taşkuşu gibi nice kuşlardan muhteşem mesajlar gelmekte.

Gökyüzünde uçan en ağır kuşlar Pelikanlardır.

Pelikanlar yaklaşık 15-20 kilo civarındır.

Her kuş incelenmeli ve onlardan gelen mesajlar iyi okunmalıdır.

Bu kitabımızda kuşlardan gelen mesajları, insanın kuşlarla bağıını anlamaya gayret gösterdik.

Anladık ki o masum kuşlardan nice hikmetler sunuluyor.

Kuşlardan gelen mesajlara gönlümüzü kapatmamak gerekiyor.

Onlarla her an bir sevgi içinde olmamız, onlarla ilgilenmemiz gerekiyor.

Onlardan gelen saf enerji muhteşem güzellikler sunuyor.

Yeter ki insan gönlünü onlara açsın, onlarla temas içinde olsun.

Onları incelediğimizde şunu anladık, biz de eşlerimizi onların eş seçtiği gibi seçmeliyiz.

Kuşların tek eşi olmaları ve ölünceye kadar eşlerine sadakat içinde olmaları çok iyi anlaşılmalıdır.

Onların eş seçimlerinde hangi duygularla, hangi kimyasal akışlarla hareket ettiklerini çok iyi anlamalıyız.

İnsanlar da beden enerjilerine uygun, kimyasal akışlarına uygun, ortak duygu ve düşüncelerine uygun, kokularına, ten uyumlarına uygun eşler seçtiklerinde yani rûh eşlerini bulduklarında bir ömür aynı eşle mutluluk içinde olacaklardır.

Eş olabilmenin özelliği; duyguların, düşüncelerin, beden kollarının, ilgi alanlarının, merak duyulan alanların, inançların, ilişkilerin, beden enerjilerinin uyumudur,

Kuşların ve diğer hayvanların tüm özelliklerini çok iyi analiz etmeliyiz.

İnsanlık için onlardan muhteşem bilgiler akıyor, bunları anlamalıyız.

Çocuklarımıza doğayı sevdirelim, kuşları sevdirelim, onları tanıtalım, kuş seslerini dinletelim.

Onların gönüllerinde sevgi ırmaklarının akmasına vesile olalım.

Hiç unutmayalım, sevginin olduğu yer de zalimlik olmaz.

Lütfen, yaz olsun kış olsun çevremizdeki kuşlar olsun, hayvanlar olsun, bitkiler olsun onları susuz, yemsiz bırakmayalım.

Şunu hiç unutmayalım; onlar varsa biz varız, tüm insanlık kuşlara, hayvanlara, bitkilere muhtaçtır.

Lütfen onlara iyi davranalım, onlara sevgimizi gösterelim.

Lütfen birbirimize iyi davranalım, yargılamayalım, birbirimize yardım edelim, birbirimizin eksiğini aramayalım, güzel yönlerimizi görelim.

Hakk nazarıyla bakalım, bilelim ki görünen her varlık Hakk'ın tezâhürüdür.

Hadîd Sûresi 3: "Huvel evvelu vel âhiru vez zâhiru vel bâtın- Evvel ve sonsuz olan, zâhir ve bâtın olan O'dur."

Sevgiyle, huzurla, ilâhî aşkla kalın...

Gönlünüz her dâim aşk içinde olsun...

Gönlünüz her dâim ilâhî heyecan içinde olsun...

İsmail Dinçer.
30 Mayıs 2023